

HET VERBOND DER EDELEN

door
WIM BROOS

**HET VERBOND
DER EDELEN**

Geïllustreerd door Jan Lutz

**HET VERBOND
DER EDELEN**

DOOR

WIM BROOS

DERDE DRUK

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I. EEN FIJN PLAN.

Ffuut, fffuut, fffuut!

„Hè, hè, daar zou je wat van krijgen!” zuchtte Jaap van Brunswijk en liet voor de zoveelste keer het bekende seintje door Sanddorp snerpen: driemaal scherp op je vingers fluiten. Als die dikke 't nou nòg niet hoorde...

Maar Dick van 't Hoff gaf geen enkel teken van leven — het blééf stil in 't doktershuis!

„Die zit natuurlijk weer te pitten!” mopperde Jaap en floot nu zó doordringend, dat Moorkop, de zwarte bouwvier, blaffend tegen 't hek opsprong. Ah, dat hielp! Boven werd een raam opengegooid. „Ja, 'k kom. Even m'n spullen opzoeken.”

'n Ogenblik later rolde dikke Dick naar buiten. „Koest Moorkop, binnenblijven! Jô, Jaap, je bent veel te vroeg. Waar zijn de anderen?”

„Komen niet,” zei Jaap kort. „Gijs moet natuurlijk z'n moeder helpen en Hein mag de deur niet uit omdat-ie gisteren zo gevochten heeft met Piet Olienoot. Z'n vader was kwaad, jô!”

„Da's niet zo mooi. Nou enfin, niks aan te doen. Als Bart Schreuder dan maar meegaat.”

En samen stapten zij de lange, door een vrolijk meizonnetje beschenen Dorpsstraat af. Zou Bart nog... Ja hoor, aan 't begin van de straatweg naar Sanddorp-aan-Zee stond hij hen op te wachten.

„Of jullie nooit komen! Waar blijft de rest?”

„Die komen met de verhuiswagen! En óók 'n goeie-middag!” wenste Jaap.

„Zo, nou van 't zelfde dan!” bromde Bart. „Dus we zijn maar met z'n drieën? Wat doen we, gaan of niet?”

„Tuurlijk, jô! 't Is toch zeker tof weertje om te zwemmen. Mag jij?”

„Nou, da's maar nèt — m'n moeder vond 't eerst nog veel te fris. Maar eindelijk zei ze toch ja. Fijn om weer es in zee te kruipen! Wat jij, Dikkie?”

„Au jô, ik heb ook gevoel!” En Dick sloeg bijna dubbel. Die Bart had ook zulke harde handen! Toen een zwaai naar het pension „De Duinfluiter” — en wèg waren zij, de duinen in, naar 't strand!

De officiële straatweg lieten zij natuurlijk links liggen — het pad, dwars de duinen door, was veel korter en... fijner! Maar ook: zwaarder en 't viel vooral Dick van 't Hoff niet mee om hier door 't mulle zand te baggeren. Hij liep te stomen als een postpaard en alleen het vooruitzicht van een duik-in-de-golven gaf hem fut om dóór te zetten.

„Jij loopt 's winters ook veel te weinig, mannetje!” grinnikte Bart. „'s Morgens twee minuten naar school en twee weer terug, da's per dag acht minuten!”

„Behalve 's woensdag en 's zaterdags, dan zijn 't er maar vier,” verbeterde Jaap. „Als ik 't goed uitreken, moet jij dus wel veertig minuten in de week lopen, Dick. Hoe hou je 't vol!”

„En dan nog 's zondags helemaal te voet naar de kerk!” spotte Bart onbarmhartig verder. „Da's op z'n minst óók nog vijf minuten!”

„Nou goed, laten we royaal rekenen. Alles en alles bij elkaar zeker een uur in de week. Geen wonder dat jij ook zo rond bent, Dikkie!”

Maar Dick liet hen kletsen en tobde moedig verder achter Jaaps lange benen en de korte dribbelpasjes van Bart. Vooral de laatste was het lopen in de duinen gewend. Weer of geen weer — als Bart z'n huiswerk klaar

had, was-ie buiten. En altijd samen met Peter Prins, z'n onafscheidelijke vriend. Zou *die* nog komen vanmiddag?

„'k Weet het niet,” zei Bart. „Misschien ging-ie wel met zijn vader mee op duininspectie: kijken of er wat beschadigd is met de storm van vorige week. Maar hij weet waar we zijn.”

„Nou, dan komt-ie nog wel,” meende Jaap.

„Moet je nog niet zeggen, jô. Zo'n inspectietocht langs de kust is wàt fijn. Je vindt altijd een boel interessante dingen die aangespoeld zijn. En dan: Prins heeft 'n kilometer of tien voor z'n rekening. Dat doe je niet in een uurtje, wat jij, Dick?”

„Nou, hij liever dan ik!” hijgde het tonnetje. „'k Zal blij toe zijn, als ik aan 't strand ben. Pff!”

Gelukkig was Dicks lijdensweg nu gauw ten einde: nog één duinrichel over en... ze zagen de zee, die blauw en rustig in de zon lag te blikkeren. 't Duurde dan ook niet lang meer of er lagen drie hoopjes kleren in 't zand en evenveel jongens maakten hun tenen nat. Brr! 't Water was toch nog knap koud! Dick krabbelde al terug...

Maar alla! Hollandse jongens zijn niet bang, meende Bart en schuifelde voetje voor voetje verder in zee, maakte toen kordaat borst en armen nat en — plons! Meteen dook-ie onder. Ziezo, *hij* was erdoor!

„'t Valt best mee!” schreeuwde hij naar Jaap en Dick, die nog niet verder dan hun enkels waren. Zouden zij 't wagen? Ploemp! daar liet Jaap zich zakken, net voor een hoge aanrollende golf. Proestend kwam-ie er weer bovenuit. „Vooruit Dick, nou jij nog!”

En Dick liet zich niet kennen. Met iets van Spartaanse heldenmoed ging hij voorzichtig verder en... roets! plots

gleed-ie onderuit, zodat een flinke golf meteen zijn krullebol overspoelde. Brr...

Bart, die al aan 't eind van de golfbreker was, stond 'm daar hartelijk uit te lachen. Die Dick leerde 't ook nooit! Neen, dan hij! Ploemp! daar ging-ie weer.

„Wie 't eerst bij de volgende breker is, Jaap!”

Zo bleven zij een halfuurtje rondpoelen, tot Dick er genoeg van kreeg. „Nou afdrogen, jongens?” stelde hij voor en

liet zich afdrijven naar 't strand, op de „voet” gevolgd door Jaap en eindelijk ook door Bart. Tegen een duinhelling gingen zij toen lekker lui liggen „bakken”, genietend van zon en zee. Boften zij even met zo'n fijne warme woensdagmiddag?

„'k Zou hier vorige week anders niet graag gelegen hebben,” zei Bart peinzend.

„Met die storm, bedoel je. Ben je wezen kijken?”

„Ja, 'k ga altijd naar zee, als 't stormt. Da's zo iets moois, jô, geweldig! Vooral met een noordwester, zoals ver-

leden week. Toen stonden de golven hier tot aan de duinvoet."

Plots — wat was dat? ... Het fluitje, ergens ver weg, maar toch duidelijk hoorbaar.

„Peet!” riep Bart en sprong op. Meteen seinde hij terug, boven op een hoog duin. En jawel hoor, daar kwamen ze aangestevend, alle drie: baas Prins, in gezelschap van zoon en hond.

„Hallo! Hoe is 't water?” informeerde Peet direct.

„Nat, jô! En nog even fijn als vorig jaar! Ga je mee straks poelen?”

Peet weifelde. Wat nou te doen? Verder meegaan met Vader was wàt fijn, maar een zwempartijtje lokte 'm toch ook aan. Waarom had-ie anders z'n zwembroek onder z'n blouse gestopt?

„'k Zie aan je neus dat je liever hier blijft, Peet,” lachte Prins. „Gelijk heb je, hoor! Over twee uur ben ik weer terug, afgesproken? Kom Spits, wij gaan verder.”

Dat hoefde hij de hond geen twee keer te zeggen. Die schoot al ver vooruit, het strand op, rechtuit 't water in! Maar een enkel kort bevel — en gehoorzaam ging Spits weer gedwee achter de baas aan, de zeereep langs.

„Toch maar een reuze baantje, dat van je vader, Peet,” vond Bart. „Altijd fijn door de duinen zwerven!”

„Ja, maar 't is een *gevaarlijk* baantje! Onlangs is-t-ie nog met 'n paar stropers aan 't bakkeleien geweest, die er met de lichtbak op uit waren. Spits heeft één van die kerels nog te pakken gehad, maar ze zijn toch weer ontsnapt.”

„'k Zou best es mee willen op zo'n nachtronde. 't Lijkt me wel avontuurlijk!”

„Geen kans, jô. 'k Heb het ook al zo dikwijls gevraagd, maar hij zegt altijd dat 't veel te gevaarlijk is. Hé, kijk es,

daar komt iemand langs 't strand gefietst! Is dat niet... ja vast, da's Gijs de Haas!"

Alle vier tuurden zij in de richting van Sanddorp-aan-Zee, waar inderdaad een zwarte stip snel naderde. Was 't Gijs?...

„Zien jullie 't nou nòg niet? Jij ook niet, Dick? En jij hebt nogal vier ogen! Even fluiten, jongens!"

Een angstwekkend geloei en gefluit deed de meeuwen krijzend opvliegen en — ja hoor, hij wàs 't! Kijk, Gijs zwaaide al — zeker had hij het troepje vrienden op de duinhelling ontdekt.

'n Ogenblik later lag hij hijgend en blazend in 't zand, zijn fiets, met de boodschappenmand voorop, ergens beneden tegen de duinen.

„Beter laat dan nooit," verwelkomde Jaap. „Had je 't zo druk dat je niet mee kon?"

„Ja jô. D'r waren vanmiddag heel wat bestellingen. Maar m'n laatste was voor Hotel Zeerust, hier aan de boulevard. Nou, toen ben ik meteen even doorgereden, 't strand langs."

„Nou zijn we haast compleet, jongens," constateerde Jaap.

„Jammer dat Hein er niet bij is."

Ja, 't was waar. Op Hein Keiser na was het clubje hier bij elkaar: zes gezworen vrienden uit de vijfde klas van Sanddorps lagere school.

Maar incens — een ijselijke schreeuw, een plof, warrelend zand en... daar zat Heintje plots midden in de kring, alsof hij uit de lucht kwam vallen. Ongemerkt was hij van de andere kant tegen 't duin opgekropen en had met een vervaarlijke sprong meteen een plaatsje veroverd!

„'k Geloof dat jullie 't net over mij hadden, is 't niet?"

Nou, hier ben ik dan en een knappe vent die me hier voorlopig vandaan krijgt. Hè, hè!”

„Zo, dat zou 'k wel es willen zien” — en nog vóórdat Hein z'n benen lui kon uitstrekken, had Jaap 'm al te pakken. Floep! daar rolde hij de steile helling af, maar... niet alleen. Want Heins lange armen kregen nog net kans om Jaap bij een voet te grijpen en proestend rolden zij *samen* naar beneden. Meteen was het spelletje in volle gang. Want Peet had Bart een opstopper gegeven, zodat die z'n makkers wel moest volgen, kon toen zèlf z'n evenwicht niet meer bewaren, tuimelde mee en... bonsde tegen Dick en Gijs aan, die elkaar ook juist in de haren vlogen! En als een warrige klomp hoofden, armen en benen rolden zij zo alle drie de rest achterna, bijna in de boodschappenmand van Gijs!

„Hè, hè, daar zou je 't warm van krijgen!” hijgde Peet. „Zullen we nou meteen maar een duik nemen, jongens? Da's goed voor de stoffigheid. 'k Zit van onder tot boven met zand!”

Dat plan vond bijval. Alleen Gijs en Hein keken 'n beetje sip.

„Stom ook van me om m'n zwembroek te vergeten,” meesmuilde Gijs. „Zou 'k...”

„Welja jô, ga zó maar. Als de politie soms langs komt, blijf je maar onder! En jij, Heintje, ook vergeten?”

„Nee jô, zanik niet. 'k Mocht alleen weg van m'n vader op voorwaarde dat ik *niet* ging zwemmen. Dat was nog voor m'n straf, zei-ie, omdat eh... nou ja...”

„Omdat jij gisteren Piet Olienoet zo op z'n kop hebt

gegeven, zeker? Maar je vader ziet je hier toch niet," vond Dick. „Dan ga je net als Gijs, jô!"

Even weifelde Hein — de zee lokte na zo'n zware tocht door de duinen. Toen zei hij fier:

„Niks hoor! 'k Heb 't vader op erewoord beloofd en die zegt altijd: „een Keiser breekt zijn woord niet!" Ik blijf hier fijn uitrusten en als er onraad komt, zal 'k fluiten, Gijs!" Dat was mannentaal!

Vijf minuten later zat hij dan ook genoeglijk naar z'n vijf vrienden te wuiven, die zich rond het uiterste puntje van de golfbreker best vermaken konden. Alleen Gijs de Haas had niet veel rust. Telkens spiedde hij links en rechts het strand af, bang voor de blinkende uniformknopen van de politie. Op Hein kon hij immers toch niet vertrouwen, die lag natuurlijk al in 't zonnetje te pitten!

't Was waar, want toen zij na een halfuurtje poelen alle vijf voorzichtig dichterbij slopen, bewoog het keizertje zich niet. „Zie je wel," fluisterde Gijs. „'k Dacht het al!"

En voor de tweede keer vanmiddag moest Hein de reis naar 't strand maken, ditmaal nog wat vlugger dan straks, nu tien sterke jongenshanden hem naar beneden rolden. Ziezo, die was wakker!

Maar toen ze alle zes weer lui en loom tegen de duinhelling lagen, kwam Peet Prins met zijn lang overdacht plannetje voor de dag. Namelijk om hier ergens in de duinen 'n soort clubhuis te stichten; in een dichtbegroeide duinpan bijvoorbeeld. Hij had er vanmiddag eerst met z'n vader over gesproken, want die moest 't natuurlijk goedvinden. En... de duinopzichter had er geen bezwaar tegen gemaakt!

„Maar op één voorwaarde," zei Peet. „Dat we niks be-

schadigen natuurlijk. Ook niet van de aanplant. En we hebben al een fijn duinpannetje ontdekt, niet zo ver hier vandaan, vlak achter de tweede duinrichel. Da's dicht bij zee en toch ver genoeg weg dat al die dagjesmensen van 's zondags ons hol niet ontdekken!"

Behalve Gijs waren ze allemaal enthousiast voor dit prachtige plan van Peet. Hein ging zelfs van louter plezier op z'n handen staan, op gevaar af voor de derde keer naar beneden te tuimelen!

„Zeg jij ook es wat, Gijs!" porde Jaap. „Jij zit zo sip te kijken. 't Lijkt jou toch zeker ook wel lollig, zo'n eigen clubhol in de duinen?"

„Ja, maar eh... zie je, 's woensdags- en 's zaterdagsmiddags kan *ik* nooit mee. Dan zijn er veel te veel boodschappen weg te brengen. Toevallig was 't nou vanmiddag niet druk. Maar 't wordt meestal wel vijf uur. Nou, en dan is 't de moeite niet om nog hierheen te sloffen. In de grote vakantie ben ik natuurlijk wèl van de partij! Of gaan jullie dan allemaal foetsie?"

„Niks hoor! Dan ben *ik* er zeker," wist Bart. „Want dan is 't voor mijn moeder juist de drukste tijd met de pension-gasten. Dan is er nogal es een boodschap te doen of een fiets schoon te maken of zo iets. 's Morgens zien jullie me zéker niet in 't clubhuis!"

„Dat we nog niet hebben," vulde Peet aan. „Maar wij gaan ook niet met vakantie, Gijssie. Kan er bij ons niet af!"

„En Hein blijft ook op honk. 'k Moet thuis 'n beetje op de kleintjes passen, als moeder weg is!"

Ze grinnikten alle vijf. Stel je voor: Hein op z'n broers passen — allemaal kerels van bijna twee meter!

Toch was Gijs nog niet helemaal op streek: 't leukste was immers juist de vrije middagen. En dan moest *hij* altijd

op stap met z'n vrachtjes aardappelen en groenten. Bovendien kwam nu de drukke tijd aan: allemaal verse zomer-groenten en straks overal pensioengasten.

„Maar wat zitten we nou eigenlijk te kakelen!” zei Jaap toen ineens. „We richten toch zeker niet een club op om alleen plezier te hebben? 'k Zou zo zeggen: óók om elkaar te helpen! Als wij met z'n allen Gijs even helpen om die boodschappen weg te brengen, is 't zó gebeurd. Als je moeder 't tenminste goedvindt, jô!”

Gijs leefde op. „Welja, waarom niet! Als de bestellingen maar de deur uit zijn!”

„En bij de juiste klant terechtkomen toch zeker? Of komt dat er niet op aan?” informeerde Hein. „Nou Gijs, op mij kan je rekenen, hoor! Alleen moet je mij nooit appels of tomaten weg laten brengen, want ik sta er niet voor in dat de klant dan het volle gewicht krijgt!”

„Jij geeft natuurlijk eerst je erewoord dat je er afblijft,” vond Gijs een reuze-oplossing. Hein was geslagen!

„Maar dan moeten wij Bart óók helpen als-t-ie 't druk heeft,” nam Peet het voor z'n vriend op. Hij wist uit ervaring hoe druk het in 't seizoen was in „De Duin-fluiter”!

Dat was oké — maar juist toen zij het plan verder zouden uitwerken, werden zij opnieuw bijna bedolven onder een zandlawine. Nu was het Spits, die z'n kleine baas ontdekt had en met een dwaze sprong midden in de kwetterende kring terechtkwam.

„Ha, dan is vader ook wel in de buurt!” juichte Peet. „Misschien gaan we dan meteen het plekje opzoeken.”

En jawel — Prins vond 't goed dat zij meelingen. Hij had zelf schik in het plan van zijn jongen!

„Weet jij 't hier vandaan direct te vinden, Peet?”

„Tuurlijk, vader! Eerst hier 'n honderd meter doorsteken en dan rechts langs het dennenbosje. 't Was toch het tweede duin voorbij de Mutserd?”

„Precies! De Mutserd is één van de hoogste duinen hier in de omtrek, begrijp je?” verklaarde Prins toen aan de jongens. „Alle duingroepen hebben bij ons een naam, al is 't dan geen officiële. Nou, daar gaan we dan. Voorwaarts... mars!”

't Was nog een hele tocht, maar eindelijk...

„Kijk, hier is 't!” ontdekte Peet en wees op een kleine duinpan, totaal overgroeid door twee kromme, lage zeedennetjes, duindoorns en brem.

„Nou, wat zeggen jullie ervan? Valt zeker 'n beetje tegen, hè?” lachte Prins. „Maar 't komt best in orde, hoor. Laten jullie je eens voorzichtig naar beneden glijden, maar pas op voor de doorns, want die steken door je jasje heen!”

Warempel, 't viel mee! Want de duinpan was dieper dan ze gedacht hadden; 't leek net een soort grot, donker door de overhangende struiken en bomen.

„Kijk, dan moet 't hier nog wat verder uitgegraven worden, zodat er een mooie ronde „vergaderzaal” ontstaat,” wees Prins senior. „En misschien kunnen we dan tegen de achterkant 'n soort bank fabrieken, zodat jullie nog kunnen zitten ook! Nou, lijkt 't?”

Ja, nu ze alle zeven in de „grot” stonden, viel 't reusachtig mee. Je zat hier fijn van de buitenwereld afgesloten!

„Mooi, en nou eerst maar weer naar buiten,” commandeerde Prins. „Vorzichtig, dat 't niet instort!”

Als ganzen kropen ze achter elkaar eruit en hun eerste werk was: de grot ook van buiten eens duchtig bekijken. 'n Prachtige duinpan was het aan de „lijzijde” van de Mutserd!

„Jô!” schrok Gijs ineens. „M'n fiets! Die heb ik zo maar op 't strand laten liggen. Als ze 'm gappen!”

„Nou, zo erg veel verkeer is er nog niet langs de kust,” stelde Prins hem gerust. „Da's over een paar maanden wel erger! Maar jullie moeten zeker allemaal nodig naar huis? Weten jullie de weg terug?”

Nee, niemand. Zelfs Bart wist hier vandaan de *naaste* weg niet. En dat zei heel wat!

Maar Prins wist 't wèl. „Als je hier rechtuit gaat, ben je binnen vijf minuten op 't strand. En dan weten jullie 't toch zeker wel te vinden? 't Is niet de naaste weg, maar je kan niet missen. Laten we nu zó afspreken: bij goed weer komen jullie zaterdagmiddag eerst naar mijn huis. Misschien kunnen we dan alvast beginnen en anders volgende week woensdag, hè? Maar... mondje dicht voorlopig! Je mag 't hoogstens aan je vader en moeder vertellen, maar niet op school en in 't dorp. Geef me de hand erop!”

De weg naar zee was niet te missen, toen links het strand af en — aha, daar lag gelukkig de transportfiets nog geduldig te wachten. Gijs trapte verder het strand af om via Sanddorp-aan-Zee naar huis te gaan, terwijl de rest dwars de duinen doorstak. Allemaal vol van het grote plan: een *eigen* clubhuis in de duinen!

II. TOCH GEEN VERLOREN MIDDAG!

Zaterdagochtend: zes paar ogen spiedden 's morgens al vroeg door de ruiten. Wat voor weer zou 't zijn! Zon, regen, wind...?

Niks gedaan vanmorgen: regen, regen! En om twaalf uur 's middags school het zonnetje nòg achter de dikke zwarte wolken...

Maar Peet kreeg de boodschap mee dat ze tòch kwamen. Wat betekende nou zo'n beetje regen?

„Maar *ik* kom niet,” wierp Gijs de Haas tegen. „D'r zijn nou tegen Pinksteren zóveel bestellingen weg te brengen, dat ik vast niet vóór vijven klaar ben.”

„Nou, en de afspraak was toch dat wij je zouden helpen? Vond je moeder 't goed?”

„Ja,” lachte Gijs flauwtjes. „Maar ze vindt 't een beetje gek, geloof ik, als jullie de boodschappen bezorgen!” Hij verzweg wijselijk wat moeder gezegd had: „Ben je mal, jongen? Je kan die Dick van de dokter en Bart uit „De Duinfluiter” toch niet met een kilo aard-appels wegsturen? Wat zullen de mensen er wel van zeggen? Nee hoor, dan doe ik het 's avonds zelf wel. Ga jij maar!”

Nee, dat in geen geval, had Gijs besloten. Moeder alleen laten tobben? Niks ervan!

„Nou goed, we spreken af: om halftwee bij Gijs,” hakte Hein de knoop door. „Peet, jij blijft natuurlijk thuis, maar zeg aan je vader dat we komen. Al regent 't bakstenen, ik ga!”

Zo gezegd, zo gedaan — en klokslag halftwee waren zij, vier man sterk, present in de Gravenstraat, waar de weduwe De Haas een groentezaak dreef. 't Was hard werken iedere dag, maar dank zij de hulp van Gijs — haar

oudste — ging 't best. En nu stonden er ineens *vier* hulpjes voor de toonbank!

„Nou, kom maar op, Gijs!” begon Dick. „Waar eerst heen?”

„Maar Dick, dat gaat toch niet,” sputterde moeder De Haas nog tegen. „Daar weet je vader zeker niks van?”

„En of! Hij vond 't een prachtig plan, geloof ik. Maar hij denkt dat 't ons gauw genoeg zal vervelen!”

„En vinden ze 't bij jullie thuis allemaal goed?” vroeg zij, nog ongelovig. „Ja? Nou, dan alvast bedankt, hoor! Gijs, als jij 't zaakje dan eens verdeelde? Jij weet 't beste de weg.”

En Gijs was een reuzechef. De verste klanten met grote bestellingen nam hij zelf voor z'n rekening, terwijl Bart — die ook op de fiets was — de minder zware vrachten kreeg.

„Zo, dan nemen wij de buitenkant en kunnen Jaap, Dick en Hein de „binnenstad” afwerken. Kijk, overal liggen briefjes op met naam en adres. Staat er een bedrag onder, dan is 't nog niet betaald. Meestal is het boter bij de vis.” En Gijs maakte de bekende beweging van duim en wijsvinger. „Maar denk erom: zakken en mandjes zoveel mogelijk mee terugbrengen!”

Zo kreeg ieder zijn taak en vol moed trokken zij erop uit. Dick van 't Hoff begon met de makkelijkste: een grote mand met aardappelen, groente en fruit, waarop een briefje: „Mevrouw Van 't Hoff”! En Bart reed weg met een zak op z'n bagagedrager voor mevrouw Schreuderde Ridder, pension „De Duinfluiter”!

't Was eerst een beetje vreemd voor de nieuwbakken bestellers en overal moesten zij natuurlijk uitleggen waarom de „baas-zelf” niet kwam. Maar de afspraak

was: nergens lang blijven praten en nog niets vertellen van de club! En nog vóór drieën was de winkel schoon leeg van bestellingen. Zó vroeg was ze nog nooit klaar geweest, zei juffrouw De Haas, die nu met de hulp verzoend raakte.

„Hier hebben jullie alle vijf een sinaasappel voor je moeite en ga nu maar gauw. Of blijven jullie in 't dorp met die regen?”

Niks hoor — daarvoor hadden zij niet zo hard gesjouwd vanmiddag. En met de regen viel 't best mee!

„Zeg Gijs,” informeerde Dick onderweg, „hoe komt je moeder nu aan al die bestellingen? Jullie hebben toch geen telefoon?”

„Was 't maar waar,” zuchtte Gijs. „De meeste klanten in 't dorp laten 't altijd even weten en de verre rijd ik allemaal af. Daar ben ik precies de hele vrijdagavond mee kwijt. Als ik tenminste geen pech heb, zoals vorige week. Toen zat ik achter in de polder met een lekke band en kon 'k drie kwartier gaan lopen!”

„Nou, dat vragen komt dan zeker óók voor onze rekening?”

„Zal je niet meevallen, Dikkie! Want de klanten moeten natuurlijk precies weten wat er voorradig is. Vooral

nou met al die jonge groente en de nieuwe piepers wordt 't lastiger. De één wil dit en de ander dat! En dan moet je ook al de prijzen in je hoofd hebben. Iedere week is 't weer anders!"

Nee, dat werd niks, zagen ze nu wel. Die Gijs had toch maar heel wat te doen als „bedrijfsleider"!

Tot aan „De Duinfluiter" ging 't best. Maar toen begon de zwaarste tocht: duin-op, duin-af naar 't Jagershuis! Een vast pad was er niet, zoals de platgelopen „duinweg" naar 't strand — nee, 't ging hier dwars door het mulle zand. Gelukkig maar, dat Bart zo goed de weg wist, anders hadden zij 't nooit gevonden in deze doolhof, waar ieder nieuw duin precies op het vorige geleek. Eén voordeel hadden ze echter met de regen van vandaag: nu was 't zand harder en schepte je niet je schoenen vol zand. En... 't bleef droog. Soms kwam zelfs het zonnetje even om een hoekje kijken!

Eindelijk — daar rees een rood pannendak boven de duinen uit: het Jagershuis, domein van duinopzichter en koddebeier Prins, de schrik van stropers en wild-dieven!

Peet stond al uit te kijken. „'k Dacht heus dat jullie niet meer kwamen. 't Is bij vieren!"

„Ja man, een zaak brengt nou eenmaal z'n zorgen mee!" zei Hein, alsof hij al jaren in 't vak was.

Daar kwam de baas zelf naar buiten, 't geweer over de schouder. „Zo, zijn jullie er toch nog doorgekomen? Nou, je had gevoeglijk thuis kunnen blijven, hoor! Ten eerste is 't veel te laat geworden en bovendien is alles even nat. Hier Spits, goed volk. Achter!"

Spits, de grote herder, vertrouwde 't nog maar half. Wat deden al die vreemde snoeshanen op *zijn* erf? Alleen Bart,

die kende hij goed! Maar als de baas „goed volk” zei, was 't wel in orde...

„Ja, ik moet er op uit, jongens. Ga maar naar binnen, de thee is net bruin! En dan zal Peet jullie wel vertellen wat ons plan is. Tot kijk, hoor!”

't Viel eerst wel 'n beetje tegen dat er helemaal „niks te doen viel” vanmiddag, maar achteraf speet 't hun toch niet. Want ze waren knap moe van het urenlange sjouwen in een natte jas en graag schoven zij dan ook om de ouderwetse hoge kachel. En zo'n warme kop thee van moeder Prins was ook niet te versmaden!

„Wat 'n leuk gezellig oud huis hebben jullie, jô!” fluisterde Jaap. „Heeft je vader al die beesten zelf geschoten?”

„Ja, allicht,” zei Peet trots. „Of gevangen, zoals die bunzing, daar boven op de kast. Daar heb ik zelf nog bij geholpen!”

„En da's zeker een wilde eend?” informeerde Dick, die z'n vogelkennis wou luchten en hij wees op een grote witte vogel, die met uitgespreide vleugels tegen de wand hing.

„Je bent zelf een eend, maar dan geen wilde! Nee jochie, da's een wilde zwaan. Die komt hier zelden voor, maar met die strenge vorst van vorig jaar vond vader hem in de duinen, stijf bevroren en verhongerd natuurlijk. Wat 'n knaap, hè? 'n Vlucht van bijna twee meter. En daar op de kast, da's een opgezette witte zee-arend. Zee-arenden zijn helemaal zeldzaam in deze buurt, maar vader denkt dat-ie verdwaald is; hij lag tenminste dood aan 't strand. 'n Prachtexemplaar!”

Ze waren hier voorlopig nog niet uitgekeken, want overal hingen of stonden jachttrofeeën van de heer des

huizen: kleine en grote vogels, maar ook zeldzame roofdiertjes.

„'t Lijkt hier wel Artis in 't klein!” vond Gijs.

„Nou, en dan moeten jullie es mee naar boven gaan,” nodigde Peet. „'k Heb op m'n kamertje een opgezette zeekoet staan. Zelf gevonden, hier vlak bij huis!”

Ja warempel, daar prijkte in 't knusse kleine slaapkamertje 'n pracht van een zeekoet, die er met z'n lange scherpe snavel dreigend genoeg uitzag!

„Maar wat doen we hier eigenlijk in de kou? Ik krijg zo langzamerhand honger!” En Dick wreef over z'n buikje dat 'm waarschuwde dat het etenstijd werd.

„Ja, ga maar even mee naar de schuur. Daar staan alle spullen klaar om d'r op los te gaan. Maar wanneer?”

„Woensdagmiddag was toch de afspraak?”

„Nee, dat wordt niks, net als vanmiddag. Zo'n uurtje is de moeite niet waard. Als we nou vrijdag eens begonnen? Dan hebben we pinkstervakantie en als jullie 's morgens een beetje bijtijds hier zijn, hebben we een hele dag voor ons.”

„En eten dan?” wreef Dick weer.

„Jó, jij altijd met je eten! Vader zegt dat jullie allemaal je brood maar moeten meebrengen. Als je dat hier dan opeet, ben je niet zoveel tijd kwijt met heen- en weerlopen. Kijk, hier zijn 'n stuk of wat stutpaaltjes dat 't zaakje niet instort, en dit zijn de planken om 't af te dekken. Want vader wou 'n soort bergkastje maken om het zwemgoed in te bewaren. En dit ouwe dekzeil mogen we ook gebruiken, als 't soms gaat regenen.”

Ja, de spullen waren in orde, dat zagen ze wel. Daar

zou 't vast niet aan liggen, als 't niks werd met hun clubhuis!

En vol goeie moed waren zij wat later weer op weg naar Sanddorp. 't Was toch geen verloren middag geweest! Als 't nu maar gauw vrijdag werd: de eerste dag van de pinkstervakantie. En... 'n beetje mooier weer, want 't regende nu pijpestelen!

III. BREKEN EN BOUWEN.

De eerstvolgende woensdagmiddag werd weer nuttig besteed aan de bestellingen van Gijs, waarna zij alle zes nog 'n uurtje van de zee gingen genieten — vol verlangen echter naar vrijdagmorgen, de eerste vakantie-dag.

„Denk erom dat je brood meeneemt, Dick!” waarschuwde Hein donderdagsavonds nog.

Maar die raad was vrijwel overbodig, want toen zij om halfnegen van 't Kerkplein startten, bezweek de dikkerd bijna onder een enorme rugzak.

„Jô, jij bent nogal wat van plan! Allemaal mondvoor-raad?”

„Zeg, je gaat geen trektocht van een hele week maken!”

„Jij verhuurt zeker kamers in die rugzak?”

Dick liet ze echter rustig spotten. Hij zorgde wel dat-ie vandaag geen honger leed!

„Zeg Dick, alle gekheid op een houtje,” probeerde Hein ernstig te zijn. „Wij hebben ons mikkie maar in dood-gewoon krantepapier meegenomen en jij hebt nog ruimte genoeg in die zak. Als wij nou onze pakjes d'r ook es bijstoppen?”

„Ja, 't mocht soms es gaan regenen. Krantepapier is zó doorweekt,” wist Jaap.

„Nou jô, dan hebben jullie eten en drinken tegelijk!” Dick voelde weinig voor het plan — kon hij natuurlijk alles dragen. En regenen? Geen sprake van — 't was het mooiste meiweertje van de wereld! Maar 't eind van 't lied was toch dat zij op stap gingen met Dick als „kameel” ...

Halverwegen kwam Bart hen al tegemoet. „Hallo, zijn jullie weer met de trekschuit? Hé Dick, waar ga jij naar toe. 't Lijkt wel een verhuizing!”

Maar Dick zwoegde manmoedig verder onder de „kantine”, zoals Hein de rugzak gedoopt had. Bij „De Duinfluiter” mikte hij z'n vrachtje echter neer. „Asjeblijft, geen stap verder met dat ding. Liefhebbers vóór!”

Tot aan het Jagershuis ontfermde Gijs zich nu over de boterhammen, en daar kon hij de kantine meteen verwisselen voor een ander vrachtje. Want Peet stond al ongeduldig te wachten op de sjouwploeg en begon direct uit te delen.

„Vader is weg, jongens, maar over 'n uurtje komt-ie bij de hut kijken of alles er is. Gijs, draag jij die stutpaaltjes? Nee, die zijn zo zwaar niet. En Dick, jij dat zeil. Nou nog twee sterke mannen gevraagd voor die keien.” En met moeite werkte Peet 'n stuk of wat basaltblokken de schuur uit.

„Jô, ben je betoeterd? Wat moeten we daar nou mee beginnen? Soms in geval ons slot belegerd wordt?” informeerde Hein, die z'n vaderlandse geschiedenis goed onthouden had.

„Zal je wel zien. Maar we hebben ze nodig, misschien

nog wel meer. En dan die planken nog en de schoppen. Zo, 'k geloof dat we nou alles hebben."

„Heb je geld, dan kan je huizen bouwen —
Heb je 't niet, dan kan je stenen sjuwen!"

declameerde Jaap en ontfermde zich over één exemplaar.

„Nou, dan neem ik dat andere rotsblok maar," zei Hein gelaten. „En de rest laat je maar als postpakket bezorgen, Peet!"

En zó trok de vreemde karavaan de duinen in, Bart en Peet gewapend met schoppen en planken. Maar ze waren nog geen tweehonderd meter gevorderd of de stenen-sjuwers lieten hun vrachtje in 't zand rollen.

„'k Ben er sterk voor om die twee ook maar over de post te sturen!" hijgde Jaap. „Wat jij, Hein?"

„Nou, ik breng liever een kilo piepers bij m'n klanten!

Maar dat ding draag ik niet verder. Je wordt feestelijk bedankt, opzichter!"

Peet dacht even na. „Wat zijn we feitelijk ezels!"

„We? We? Jij dan toch zeker alleen? Wie heeft 't werk uitgedeeld?"

Peet ging er wijselijk niet op in. „We hebben immers die planken bij ons? Nogal logisch. We leggen die stenen er doodgewoon op. Wie doet je wat?" En triomfantelijk keek hij de kring rond.

„Ja, nogal stom van je, om daar niet eerder aan te denken. Laat je ons eerst voor aap lopen!"

Zo gezegd — zo gedaan. Op iedere plank een steen, voor en achter een mannetje en voorwaarts ging het. Dat was beter! Maar 'n honderd meter verder ging Peet een nieuw lichtje op.

„Zeg, laten we nou tegelijk die andere stenen ook meenemen. Anders moeten we daar straks een speciale reis voor maken!"

„Had daar nou toch wat eerder aan gedacht, meneer de opzichter! Moeten we weer helemaal terug. Als 't zo doorgaat, zijn we er morgenochtend nog niet!"

Maar er zat niet anders op dan terug te gaan. Alleen Jaap en Hein vertikten 't, zij hielden de wacht! „Anders gapen ze misschien deze twee stenen nog!"

„En hadden wij niks meer te dragen," zei Jaap spijtig. Met nieuwe moed werd nu de tocht voortgezet en zonder verder oponthoud bereikten zij, na heel wat zwoegen en zweten, het doel van hun reis: de Mutserd. Maar in de laatste minuten trof Bart het nog ongelukkig. Jaap de „voorman" gleed uit, de plank kiepte om en hij kreeg één van de zwaarste keien precies op z'n tenen. Au, dat kwam aan!

„Jô, schreeuw niet zo! Dacht je soms dat wij ook niet

bek-af zijn? Hè, hè, jullie krijgen mij voorlopig hier niet vandaan!" En Dick liet zich languit vallen, boven op z'n dekzeil!

Dat voorbeeld vond navolging en zo vond baas Prins de sjouwploeg luierend tussen het helmgras...

„Nou, jullie zijn me ook kerels, hoor!" Maar hij stak een verse pijp op en kwam er gezellig bij zitten. „Vanmiddag gaan we beginnen, jongens. 't Is nu de moeite niet meer. Kijk, dan moeten we eerst de duinpan 'n beetje schoonmaken en uitdiepen. Dan pas de bergplaats uitgraven en stutten."

„Bergplaats? Waarvoor?"

„Wel, je moet in een clubhuis toch iets kunnen bewaren? Je badgoed bijvoorbeeld? 't Is toch onzin om dat altijd heen en weer te slepen — je laat 't eenvoudig hier liggen. Als jullie gezwommen hebben, berg je 't zaakje weer netjes in de bergplaats achter de stenen."

„Oh... hebben we daarom dat grind hierheen gesleept?" Hein zag nu in dat z'n zwoegen toch niet vergeefs geweest was!

„Juist, om af te sluiten. Want anders zou iemand, die toevallig in de duinpan terechtkomt, 't zó vinden. En da's ook de bedoeling niet! Maar komaan, we gaan eerst es kijken of moeder de vrouw nog wat te eten heeft. Hebben jullie allemaal je eigen mikje meegebracht?"

„Ja, dank zij Dick z'n verhuiswagen! Jô, wat stom dat we daarin die keien niet vertransporteerd hebben. Waren we ineens klaar geweest en had Bart ze alle vijf nog op een rijtje staan. Je tenen bedoel ik dan natuurlijk!" liet Hein er onnozel op volgen.

Maar Dick mompelde een onverstaanbare verwensing aan Heins adres en Bart aaide eens liefkozend over

z'n „zwemvliezen”. Hij kon 't nog drommels goed voelen!

't Werd een gezellige eetpartij in het Jagershuis, waar moeder Prins voor een verrassing zorgde in de vorm van zes glazen prik-limonade. Maar direct na 't eten werd weer afgemarcheerd en onder oppertoezicht van baas Prins werd nu eerst de duinpan „stofvrij” gemaakt, dat wil zeggen: de dikke veenlaag — in de loop der jaren door planten- en bladerenafval ontstaan — moest verwijderd worden. 't Was een zwaar karweitje — door twee man beurtelings verricht. En eenmaal bovengronds werd de vuile aarde door de anderen in een eerst-gegraven put weggewerkt.

„Hadden we niet beter de stofzuiger mee kunnen nemen? 'k Heb nou al blaren op m'n handen,” zuchtte Hein en mikte vertwijfeld z'n zoveelste schop zand naar boven.

„Hé jô, kijk 'n beetje uit waar je gooit. Bah! precies in m'n snuit!” 't Was Dick, die zich juist op z'n buikje had neergevlijd om eens te kijken hoever zij daarbinnen stonden en nu de volle laag in z'n gezicht kreeg!

„Geen pottekijkers nodig! Wat jij, Jaap?” En Hein spitte en groef, alsof hij z'n leven lang op 't land gewerkt had.

„Ziezo jongens, nou is 't wel genoeg,” stopte baas Prins toen hun ijver. „'t Is vier uur en ik geloof dat jullie voor vandaag je portie wel gehad hebt. Wanneer gaan we verder? Dinsdag na Pinksteren?”

Dat werd afgesproken en hoewel de jongens vonden dat zij feitelijk maar weinig gedaan hadden, waren zij in hun hart toch blij dat zij 't werk konden staken. Oef! wat waren ze moe na dit ongewone werk!

Schoppen, zeil en planken werden door Prins handig

weggewerkt onder het zand in de hut en na een „Tot dinsdagochtend!” werd de terugtocht naar Sanddorp weer aanvaard.

„We mogen de weg wel op de één of andere manier gaan merken,” vond Jaap. „Ik vind 't alléén nooit, wat ik je brom! 't Is hier net een doolhof!”

Ja, dat was een goed idee: wegmerking. A.N.W.B.! „Maar dan zó, dat *wij* 't alleen herkennen, anders is er geen aardigheid aan en komen er natuurlijk kapers op de kust,” meende Gijs. „Zeg, hebben jullie 't al verder verteld?”

Nee, nog niemand had het geheim prijsgegeven, behalve aan vader en moeder dan. Mondje dicht! was de voorlopige afspraak, anders kwamen er misschien te veel liefhebbers. En ze hadden nu juist zo'n leuk clubje!

Pinkstermaandag maakten zij gezessen een fijne fietstocht, maar dinsdagmorgen was 't weer vroeg appèl. Dicks kantine deed opnieuw dienst en ditmaal bestond de inhoud gedeeltelijk uit twee flinke komkommers.

„Geen beter middel tegen de dorst,” wist Gijs, de deskundige leverancier — en 't zag er naar uit dat zij vandaag wel een opfrissertje nodig hadden. Want vóórdat zij het Jagershuis bereikten, lag er al menig zweetdruppeltje in 't zand. En 't was nauwelijks halftien! Dat beloofde weer een warme rug vandaag...

„Nou gaan we eerst de bergplaats in orde maken, jongens. 't Is misschien het beste dat ik dat zèlf doe, wil de zaak niet instorten, want 't is een secuur werkje.”

Twée man gingen mee de kuil in om het uitgegraven

zand te verwijderen — de rest lag op z'n buik te kijken hoe baas Prins dat varkentje waste.

Uiterst voorzichtig groef hij beneden in de „achterwand” een gat van een halve meter hoogte en een meter breedte. „Zo, nou vlug de paaltjes, Peet, vóórdat 't instort. Of nee, eerst de planken maar. Kijk, dit wordt de vloer. De stutpaaltjes erop, zo, juist. Nou het plafond nog. Dat houdt wel, 't past precies, hè?”

Voor alle zekerheid zette Prins nog twee stutpalen in 't midden — de grond mócht soms es gaan werken — en beschoeide toen de zijkanten met 'n paar stevige planken. Ziezo, daar was een fijne ruime bergplaats in de duinen „uitgehouden”!

Met nieuwe moed werd nu aan de trap begonnen, maar niet voordat één van Gijs' komkommers eerlijk in zeven stukjes gedeeld was, die hun weg vonden naar even zoveel magen. Ha, dat friste op!

't Eerste idee van baas Prins om langs 'n soort goot naar binnen te glijden, werd achteraf toch verworpen. Want bij veelvuldig gebruik zou dan natuurlijk de hele „zaal” al gauw vollopen met zand.

„Waar wensen de heren de ingang? Aan de voorkant?”
Ja, zo dachten de meesten erover. Daar zit meestal de deur van een huis!

„Mis. Dan loopt 't te veel in de gaten,” oordeelde Prins. „Als er dan mensen langs komen, is 't zó ontdekt. Nee, ik zou zeggen, hier aan de uiterste zijkant, vlak tegen de duinrug aan. Als daar de ingang goed gecamoufleerd is, zal niemand ooit zien dat er een vergaderzaal is. Gesnopen? Nou, daar gaat-ie weer!”

't Lukte hun om nog vóór etenstijd een ruwe trap uit te

graven, die, versterkt met wat opgedolven kleileem, 't wel houden zou. Vooral als er vanmiddag nog wat plankjes op kwamen.

„Als jullie 't tenminste voorzichtig aan doen, anders ligt 't weer gauw in elkaar!” waarschuwde Prins. „Maar ik weet niet hoe jullie ervoor staan — *ik* ga eerst wat bikken. Wie gaat er mee?”

Natuurlijk bleef niemand achter en er schoot in de kantine geen kruimel meer over toen de maaltijd in 't Jagershuis afgelopen was. Wàt er nog restte, was een grote groene komkommer. En die ging vanzelfsprekend mee, evenals wat plankjes en drie lege benzineblikken. Eerst moest nu de trap afgewerkt en — al werd 't dan geen mooie — 't kwam voor elkaar! Maar niet voordat zij heel wat water uit zee gesleept hadden om het zand flink nat te maken. Dat plakte beter!

„Zo, nou eerst even blazen,” vond de hoofdopzichter. „Daar zou je 't warm van krijgen. Pff!” En terwijl ook de tweede komkommer „gezevendeeld” werd, gaf hij aanwijzingen voor het volgende bedrijf: Banken maken.

Drie man gingen weer naar zee om water en de rest kreeg opdracht om in de hut, op een halve meter hoogte, voorzichtig het zand weg te graven. Zo ontstond er, tegenover de bergplaats, een prima bank, die aan de onderzijde met planken versterkt, een flink vrachtje dragen kon.

„Passen!” commandeerde de opzichter. „Hoeveel man kan er zitten?”

't Viel tegen: hoogstens vier. En dan zaten ze nog rijkelijk nauw!

„Geen bezwaar,” vond Prins. „Dan maken wij er aan de

zijcanten nòg twee. Alla, waterdragers vóór! De zee is geduldig."

„'n Beetje opschieten jullie, d'r is haast bij!" riep Hein ze na. „Zeg Dick, hoor es!"

„Ja, wat heb je nou weer?" mopperde Dick, die met Bart en Gijs al op weg was.

„Die kantine van jou is toch waterdicht?"

„Nou, en òf. Laat niks door!"

„Nou jô, neem *die* dan toch in plaats van dat benzineblikkie. Daar gaat zeker twee keer zoveel in!"

„Hè, wat? In m'n...?" Meteen had Dick 't dóór, dat-ie ertussen genomen was. „Jô, loop naar de pomp met je geintjes!"

„Niks hoor, loop jij maar naar zee, daar is méér water te krijgen! Maar laat je nog 'n beetje voor de badgasten óók over?"

Dick àf, kwaad dat Hein 'm weer „te grazen" had! Z'n wraak was echter zoet, want toen hij terugkwam, stond Hein in de hut te spitten of z'n leven ervan afhing. „Nou is 't mijn beurt!" mompelde de dikkerd en goot meteen de inhoud van z'n blik over 't hoofd en in de hals van Hein, die op zo'n onverwachte douche helemaal niet gesteld bleek! En een niet-gemeend vechtpartijtje was dan ook het gevolg, waaraan baas Prins hardhandig een einde maakte.

„Ho, als jullie zó beginnen, ligt 't zaakje al gauw in puin hier. Vechten doe je maar buiten. Alla, d'r uit!" En, samen met Jaap en Peet, maakte hij nu ook de twee zijbanken in orde. 't Werd heus een complete vergaderzaal, waarin zij alle zes precies konden zitten.

„Ziezo," zei Prins. „Ik zet er een punt achter. Morgen de rest, jongens."

Morgen — de laatste dag van de pinkstervakantie! Nog net op tijd konden zij hun hut klaarkrijgen! En moe, maar voldaan over deze welbestede dag, trokken zij weer op Sanddorp aan.

Woensdagmorgen was hun eerste werk een nooddak te maken, in geval een plotse-linge onweersbui hen hier mocht overvallen. Vier lange stokken werden in de grond „geheid”, het zeil op maat gemaakt, touwtjes aan de hoeken en ook dat was weer voor elkaar! Hopelijk hadden zij 't niet te vaak nodig...

Nog één taak restte nu: het geheel zó te verbergen dat niets verraden kon wat hier achter en onder de struiken verborgen lag. Want 't was er met al hun werken niet fraaier op geworden: hier en daar gaapte een lelijk gat tussen de doorns. Iedereen kon hier zó naar binnen stappen. En dát moest vermeden worden... Maar toen Gijs voorstelde om overal maar wat struiken, duindoorns en brem weg te halen, kwam de *duinopzichter* in baas Prins naar voren!

„Geen sprake van, jongens,” zei hij ernstig. „Want al zijn de duinen hier nog vrij, 't is *streng verboden* om iets te plukken of te verpoten. Zodra ik merk dat jullie hier wat vernielen aan bomen of struiken, ga je

er onherroepelijk uit! Alleen op deze voorwaarde laat ik jullie je gang gaan. Spreken we dat meteen goed af? En ook nooit roken of vuurtje stoken in de duinpan!"

Daar had baas Prins gelijk in, voelden zij allemaal. *Hij* was hier verantwoordelijk als duinopzichter. Maar wat dan? *Zó* kon 't ook niet blijven.

Gelukkig, ook nu wist Prins weer uitkomst. Achter 't Jagershuis had hij voor eigen liefhebberij een zanderig lapje grond, waar van alles en nog wat groeide en 's middags sleepten zij een hele vracht distels, flinke bremplanten en heggerank naar de hut. 't Kostte wel een serie bebloede handen en geschramde armen, maar dat deed er minder toe. Het doel werd bereikt: rondom de duinpan groeide nu een ondoordringbare barrière van doornstruiken. Maar toch *zó*, dat niemand er iets onnatuurlijks in zag. Zelfs de kleine ingang was vrijwel onzichtbaar weggewerkt achter twee dikke bremstruiken!

En of zij toen trots waren op hun prachtige duinhut! Maar baas Prins moest een „Lang zal-ie leven!" in ontvangst nemen. Zonder *zijn* hulp en aanwijzingen was er niets van terechtgekomen. Daar waren zij alle zes heilig van overtuigd!

Ten slotte werd de zaterdagmiddag nog besteed aan het laatste karwei: „plaatsen van A.N.W.B.-borden". Want nog steeds liepen zij — behalve Peet en Bart natuurlijk — naar de *naaste* weg te zoeken in deze duindoelhof. Als zij 't maar niet te bont maakten en 't voor anderen onzichtbaar deden! Dat was de voorwaarde van Prins.

Gewapend met een potje witte verf en kwast trokken zij er — na de aardappelen-met-sla-leveranties — dus op

uit. Tot aan „De Duinfluiter” wist ieder natuurlijk de weg. Maar dan.

„Bij 't begin beginnen, jongens,” vond Peet, die vanzelfsprekend de leiding had. „Achter Bart z'n huis eerst 'n vijftig meter het duinpad naar 't strand volgen. Kijk, tot dat dennenbosje daar. Maar dan gaan wij rechtsaf, tussen die twee duinrichels door.”

Daar werd het eerste merk aangebracht: een streep witte verf, onder aan de boomstam op de hoek. Wie 't niet wist, zag 't niet eens! En terwijl Peet nog wees op verschillende natuurlijke herkenningstekenen: een berkeboompje, een struik duinroosjes of wat kromme scheve dennen, werd zo hier en daar het onzichtbaar-zichtbare teken aangebracht. Dat kon niet meer missen!

„Als je 't een paar keren gelopen hebt, vind je 't blindelings,” meende Peet, die z'n leven lang door deze duinenpracht gezworven had en er zelfs 's nachts de weg wel vinden zou.

En op de terugweg bleek al direct het nut van hun „A.N.W.B.”, want ze waren nu zeker vijf minuten eerder bij „De Duinfluiter” dan vroeger. Dat scheelde alweer!

En woensdagmiddag: plechtige opening van de hut en oprichting van de club. Dàt beloofde wat!

Maar voor zij uiteengingen, werd nog afgesproken dat zij allemaal eens duchtig zouden peinzen over een naam voor de hut en voor hun club-in-wording.

„Want tent of hut, dat zegt nou eigenlijk net niks,” vond Hein. „En wat is nou een club zonder naam?”

„Een schip zonder vlag!” meende Bart, die later op de „grote vaart” wou.

„Een ei zonder zout, niks-an!” overtroefde Dick, die altijd aan eten dacht.

Maar Gijs bleef dichter bij huis. „Een voorjaar zonder sla,” zei hij zakelijk.

IV. HET VERBOND DER EDELEN.

Het was woensdagmiddag al vroeg verzamelen geblazen in de Gravenstraat, waar moeder De Haas gezorgd had dat de bestellingen klaarstonden. En op een holletje werd alles weggebracht!

't Ging heel wat beter en vlugger dan in 't begin, nu zij er wat meer kijk op kregen. En... verstand, al was het niet makkelijk om verschil te zien tussen peulen en doperwten, tussen Malta's en nieuwe piepers. En ze vonden het ook niet zo héél erg meer, als een klant soms iets vergeten had en ze nog 'n keer terug moesten; of wanneer een lastige oude tante kritiek had: dat de sla bijvoorbeeld niet vers was. Dan prezen zij hun waar aan of ze hun leven lang in groente „gedaan” hadden!

Maar vanmiddag ging 't nogal, zodat zij vroeg konden starten — Dick als altijd krom onder z'n onafscheidelijke rugzak.

„Wat zit daar toch in, jô?” En Hein kneep eens nieuwsgierig in de „bult”. 't Was hard en hoekig, er zat dus méér in dan zwembroek en handdoek...

„Als jij me zegt wat je daarin hebt!” zei Dick leukweg en wees op het grote pak, waarmee Hein liep te sjouwen.

„Mag je best weten: apestaartjes! Nietwaar, Jaap?”
Maar Jaap zei niks en zeulde doodvoorzichtig verder

met iets, wat blijkbaar erg zwaar en breekbaar was... En Gijs torste óók al een grote jute zak, waarvan niemand de inhoud wist. Wat waren dat toch voor geheimzinnigheden allemaal?...

Bart stond hen vanmiddag niet — zoals gewoonlijk — bij „De Duinfluiter” op te wachten, en mevrouw Schreuder vroeg of zij alvast langzaam wilden doorlopen.

„Hij heeft nog even een karweitje af te maken, maar hij komt zó. Fijn weertje, hè? Ja, je moet maar boffen! En wij kunnen thuisblijven,” zei ze quasi-spijtig.

Hein was echter niet verlegen. „Mevrouw, komt u gerust ook eens in óns pension, als u zin hebt. Maar waarschuwt u dan tevoren, dan kunnen wij er ’n beetje op rekenen: ramen zemen, de boel aan kant doen, stofzuigen, enzovoort! Want ’t wordt bij ons een mannenhuishouden, begrijpt u? En m’n moeder zegt altijd dat mannen alleen er niks van terechtbrengen!”

„Nou, dan heeft jouw moeder het bij ’t rechte eind. Dáág. Veel plezier, hoor! Ah, daar is Bart al!”

Vijf man sterk gingen zij nu de duinen in en — dank zij *hun* „A.N.W.B.” — wisten zij schitterend de naaste weg te vinden. Hulp van Bart of Peet hadden zij niet meer nodig!

„Zeg, wat heb jij daar bij je?” informeerde Gijs belangstellend. „Toch zeker geen vlaggestok? Daar hebben we niks aan, jô. Dan is ’t spul zó verraden!”

„Jô, loop met je vlaggestok. ’t Is heel wat anders!”

Maar wat ’t wèl was, verklapte Bart niet en hij klemde de wandelstok-in-krantepapier nog steviger onder z’n arm. Ze moesten ’m soms es afgappen!

„Hebben jullie al een naam voor de club?” begon Dick. „k Heb me suf geprakkezeerd, maar ik weet er geen!”

„Ja, ik had al gedacht: De...”

„Mond houden!” blafte Hein. „Nou nog niet over praten, anders is de aardigheid eraf. Straks in de hut, als Peet er ook bij is!”

Maar Peet lag al een kwartier lang boven op de Mutserd te spieden waar zijn makkers bleven. Eindelijk, daar kwamen ze aangesukkeld — ze sleepten nogal wat mee ook!

Blij toe dat zij er waren, bleven ze eerst even vol trots

hun huis bewonderen. 't Was toch maar een fijne schuilplaats en wie niet beter wist, liep er zó voorbij — een gewone duinpan, zoals tientallen in de omtrek!

Toen daalden zij bepakt en bezakt in ganzenformatie het wankel trapje af. Hu, wat was 't donker binnen! En 't gaf even een duwen en dringen van je welste in het halfduister van de hut!

„Voorzichtig nou, voorzichtig,” waarschuwde Peet. „Anders zakken de banken in! Dick, ga jij nou eerst es zitten, jij hebt de halve tent nodig met die bult van je!”

Meteen drukte hij Dick vrij onzacht op de bank neer. Willoos streek de dikkerd naar beneden, schoof tege-

lijk een vracht zand mee met z'n rugzak, maar veerde ineens verschrikt weer op. Wat was dat nou, d'r lagen toch geen kussens op de bank? En beteuterd wreef-ie even over z'n lagere rugdelen...

„Jô, Dick, ga nou toch asjeblijft zitten!” En wéér wou Peet hem omlaag drukken.

„Jô, stommerik, je gaat bovenop m'n meloen zitten!” krijste toen Gijs ineens en smeed Dick op zij om nog te redden wat er te redden viel.

Maar 't was te laat. Want tegen wil en dank had Dickie het suikermeloentje grondig tot een vormloos hoopje natigheid geperst en even dreigde er ruzie.

„Stommerik!” schold Gijs weer. „Je kon toch wel zien dat daar wat op de bank lag?”

„Kon ik niet, 't is hier pikkedonker,” verweerde Dick zich.

„En dan, Peet duwde me naar beneden! 't Is stom van jou om 't daar neer te leggen en dan weg te lopen!”

„Zand erover!” bulderde Hein over de herrie heen. „Of nec, geen zand erover. Gijs, jô, maak gauw die zak open, dan eten wij 't zó wel. En jij, Dick, sta nou niet zo te schreeuwen, maar doe die kantine van je rug, anders kost 't ons nog 'n paar blauwe ogen!”

Mokkend knoopte Gijs de zak los — jammer van die fijne meloen. 't Zou net zo'n leuke verrassing geweest zijn bij de feestelijke opening van de hut... Afijn, niks aan te doen, 't viel in ieder geval tòch nog mee. 't Was weliswaar een tamelijk kleffe massa geworden, maar nu hoefde-ie 't niet te snijden. En 't zat gelukkig nog in een vetvrij papier!

„Maar *ik* ga weer naar buiten, 'k kan hier niks zien!” En mèt z'n druipend hoopje meloen aanvaardde Gijs de terugtocht, gevolgd door Bart, Peer en Dick, die wel trek hadden in zo'n opfrissertje. Alleen Hein en Jaap

bleven achter. „Niet binnenkomen, vóórdat wij 't zeggen!” commandeerde Hein. Wat moest dát betekenen? ...

„Was 't nog een goeie, Gijs?” informeerde Peet, die zich wel 'n beetje schuld bewust voelde.

„Nou, 'n goeie...” zei de fruit-specialist. „Dat nou niet direct. D'r was een klein „steetje” aan, zo'n rot plekje. Dus verkopen ging niet te best meer. Maar omdat jullie altijd zo reusachtig helpen, mocht ik 'm van moeder meenemen.”

„Nou jô,” troostte Bart. „'t Gaat toch zeker nog best? Dat water moet je toch weggooien en die pitten vissen we er wel uit. Ik lust wel 'n stukje!”

'n *Schepje* had beter geklonken, want de meloen was makkelijker naar binnen te *lepelen*, maar alla, de smaak bleef toch dezelfde. En daar ging 't toch maar om!

„Da's voor Jaap en Hein,” besliste Gijs en legde twee hoopjes apart. „Wat spoken die daar samen toch uit?”

„Weet ik niet, maar wij mochten er niet bij zijn,” zei Peet.

„Hé, zijn jullie al haast klaar? Anders eten wij de meloen op, hoor!” tetterde hij toen naar beneden.

„Nee, nog even wachten,” klonk een stem uit de diepte.

„En van die meloen afblijven, hè? Nee Jaap, da's de plus. De andere moet je hebben!”

Wat voerden die twee daar nou uit? De *plus??* ...

„Ja, kláár! Binnenkomen en voeten vegen, asjeblieft!” werd toen van beneden geseind en zonder ongelukken vonden zij alle zes een plaatsje: Jaap en Hein ieder op een zijbankje, de rest op de grote „sofa”. 't Kon nèt!

„Nou, en wat hebben jullie nou klaargemaakt? 'k Zie nog niks,” oordeelde Dick.

„Ja, daar zitten we dan in 't donker. Vriezen we dood, dan vriezen we dood!” zei Peet gelaten.

„Het licht is rood — redder in de nood!” rijmde Hein.

„Jaap, jongen, draai de schakelaar eens om!”

Jaap dook naar voren, deed even een greep in 't duister en... plots begon daar een rood lampje te gloeien, zodat de hut ineens gezellig-rossig verlicht was!

Wat was dat nou? Net een ècht kampvuurtje met dat licht onder de takken en houtjes!

„Hoe hebben jullie dat nou klaargespeeld?” vroeg Dick onnozel. „D'r ligt in de duinen toch zeker geen elektrische kabel?”

„Nee, Dikkie, wij hebben hier een *eigen* centrale,” lachte Hein en legde het geval uit. „Kijk, wij vonden dat 't overdag nog knap donker is in de hut en om altijd met zaklantaarns te modderen wordt ook niks. Maar open vuur mogen we niet gebruiken van baas Prins. Nou, toen prutste Jaap dat kampvuurtje in elkaar en ik vroeg aan m'n vader of wij een oude auto-accu mochten hebben. Hij vond het best, maar 't ding moest natuurlijk eerst opgeladen worden. En hier is 't resultaat! Is-t-ie voor mekaar of niet?”

En dàt was 't. Die Jaap en Hein hadden een knap stukje werk geleverd!

„Maar 't mag natuurlijk niet *altijd* branden, anders is die accu zó leeg. Alleen maar als 't nodig is en met feestelijke gelegenheden, zoals vanmiddag. Kijk, dan zetten we 'm hier voor de klerenkast, da's gezelliger.”

En òf 't gezellig was, zo'n rood „kampvuurtje” tegen de achterwand. Alleen het knetteren van oplaaierende vlammetjes ontbrak er nog maar aan, om 't helemaal ècht te maken...

„'n Beetje méér daglicht zou toch geen kwaad kunnen,”

vond Jaap. „Om altijd zo in 't donker te zitten is ook zo lollig niet. Veronderstel dat er weer es één op een meloen gaat zitten? Hé, da's waar ook, wij hebben nog niks gehad!”

„Hier, eerlijk voor je bewaard,” bood Gijs aan. En gulzig schoten Jaap en Hein er op af. Maar 't viel tegen! Ze hadden al niet te veel overgelaten, en nu was 't nog aardig weggesmolten ook!

„'t Was zeker een watermeloentje, Gijs?” vroeg Hein tragisch. „Maar dan meer water dan meloen! Zeg Dick, nou ben jij eigenlijk verplicht om in 't dorp een nieuwe te gaan halen!”

„Je wordt feestelijk bedankt! Ga zelf maar,” wenste Dick.

„Heb jij dan nog zo'n dorst?”

„Jô, als een kangoeroe op 't ijs!”

„Nou, dan heb ik óók nog wat meegebracht. Waar is m'n rugzak?”

„De kantine, bedoel je. Hier!”

„Voorzichtig, jô, 't is breekbare waar!” Triomfantelijk haalde Dick toen een enorme thermosfles voor de dag.

„Asjeblijft. IJskoud bier en limonade! Van m'n moeder meegekregen!”

„En is die fles helemaal vol?” vroeg Gijs ongelovig.

„En of. 'k Heb er zelf bijgestaan toen zij 'm vol deed!” grinnikte Dick. „Citroenlimonade. Wat fijn!”

„Nou jongens, dan allemaal maar aan de fles — we zijn toch zeker niet vies van elkaar? Dick, jij bent nummer één! Hoeveel mogen we hebben? Allemaal twee slokken?”

„Helemaal niet nodig, jô!” En Dick deed een tweede greep in de kantine, die z'n naam heus eer aandeed. Want nu kwamen er weer zes email kroezen uit te voorschijn!

„Kijk eens aan,” glom Dick. „Allemaal even groot en voor 't gebruik gereed! Zal 'k maar inschenken?”

En of 't smaakte, zo'n fijne kroes citroen! Gelukkig maar dat mevrouw Van 't Hoff het „Lang zal ze leven!” niet horen kon, dat toen te harer ere werd „gezongen” ...

„Dan klinken we nog 'n keer op onze nieuwe club!” stelde Hein voor. „Daar gaat-ie, hiep-hiep...”

„Hoera!!!” daverde het zó hard, dat de konijntjes verschrikt hun oren spitsten. Wat was dat voor herrie, zo dicht in de buurt? ...

„Op onze club zonder naam!” toeterde Bart erachter. „Hiep, hiep, hoera! Dick, schenk nog es in. Of is 't op?”

„Niks, hoor, d'r gaan precies twaalf kroezen in, als je ze niet te vol schenkt,” wist Dick. „Maar de rest is voor straks!” En secuur schroefde hij de thermosfles dicht.

„Wat nou, voorzitter?”

„Als je *mij* soms bedoelt, heb je 't mis,” zei Hein, die de oudste was en stilzwijgend al tot voorzitter van de club was gebombardeerd. „D'r is nog helemaal geen bestuur gekozen en dat hebben we niet nodig ook!”

„Nou, dan zijn we feitelijk *allemaal* bestuur,” wist Bart de oplossing. „Maar komen jullie nou es met een clubnaam op de proppen. Wie weet er één?”

„Maar 't moet een originele zijn, hoor!” presideerde Hein.

„Van 't rijtje af. Jij, Jaap?”

„Ik had gedacht: De Duinclub of zo iets. Kan dat?”

„Komt niet in aanmerking!” besliste Hein kort.

„De Accuclub dan?” En Jaap wees naar z'n kampvuurtje.

„Origineel is-t-ie wel. Maar 't zegt eigenlijk niks!” meende Bart.

„De Hutbewoners of Holbewoners,” stelde Peet voor. Even stilte. Ja, wel aardig. En toepasselijk ook. Maar toch niet je dát.

„Ik weet een goeie naam,” kwam nu Gijs uit de hoek. „Wat denken jullie van: „De Helpende Hand”? Dat slaat prachtig op jullie hulp in de zaak!”

Deze dichterlijke benaming had Gijs slapeloze nachten gekost en 't viel hem nu geducht tegen dat zijn makkers die combinatie van z'n groenteaffaire en helpende handen lang zo ideaal niet vonden als hij...

Bart vond 't te zoetelijk en Jaap, wiens vader diaken was, zei dat die naam beter paste op de diaconie van de kerk! Met vijf stemmen tegen één werd „De Helpende Hand” dan ook roemloos om zeep gebracht.

„Ik weet een betere,” wist Hein. „'k Heb eerst gedacht over een naam, samengesteld uit onze voornamen. Maar dat werd niks. Wat moet je nou van Jaap, Dick, Gijs, Hein, Bart en Peet maken? Nee, ik zou zeggen: „De club van zessen klaar”. Past precies, wij zijn ook met z'n zessen!”

„'n Prachtnaam,” zei Dick — de enige die er zelf geen wist. En dat waren de anderen met 'm eens.

Behalve Bart Schreuder. „Zo bar origineel is die naam van jou ook niet,” zei hij bedachtzaam. „Misschien wel toepasselijk. Maar als er nou eens een lid afgaat, of er komt er één bij? Dan zit je met je club „Van zessen klaar”? En een goeie naam voor onze hut, heb je die al? Die moet weer slaan op de naam van je club!”

Ja, daar had Heintje zo gauw niet aan gedacht. „Geef jij dan maar een betere!”

„Nou, ik heb óók over een combinatie van onze namen zitten denken. Heibagijpejadi bijvoorbeeld! Maar dat

is niet uit te spreken. Toen ben ik es aan de *achternamen* begonnen en... ik ontdekte dat twee van jullie zulke edele namen hebben: Hein *Keiser* en Peter *Prins*."

Ja, dat was zo. Hadden ze feitelijk nooit erg in gehad! „En nummer drie ben ik zelf, want mijn moeder heet eigenlijk De Ridder. Waar of niet?"

Gelijk had-ie. Wie zou in Sanddorp het bekende pension van mevrouw Schreuder-de Ridder niet kennen?

„Da's dus drie," telde Bart onverstoorbaar verder. „En dan is onze Dikkie een *koning*. Nietwaar, als je Van 't Hoff heet, ben je toch minstens koning!"

Ze zaten paf. Dat had die Bart aardig uitgekiend!

„Nou, 'k zat toen nog alleen met Jaap Brunswijk en..."

„Van Brunswijk," verbeterde Jaap.

„Nou goed, *van* dan! En Gijs de Haas. Als we nou voor jullie tweeën óók nog zo'n edele naam weten, zijn we klaar."

't Werd werkelijk even stil in de hut. 'n Moeilijke puzzel om van die twee doodgewone namen iets edels te maken...

„Ik weet 't!" juichte toen Hein ineens. „D'r is toch vroeger zo'n beroemde Hertog van Brunswijk geweest, niet? 'k Weet niet meer hoe-ie heette, maar 't was een mannetjesputter. Nou, nogal logisch, dan is Jaap de hertog!"

„Óók een mannetjesputter?" En Jaap stroopte z'n mouwen al op.

„Oké! Jaap, jij bent voortaan meneer de hertog. Hoe spreek je zo'n deftigheid aan? Hoogheid of zo iets?"

„Hoogheid, dat ben ik!" zette Peet een hoge borst op.

„Denk erom: voortaan Z.K.H. Dat betekent Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederduinen!”

„Maar ik nou?” piepte Gijs, bang dat-ie overschoot.

Ja, wat moest je nou van De Haas maken? Hazehart, Hazepeper, Duinkonijntje, Haas-je-langzaam — allemaal niks . . .

„De groentekoning uit de Gravenstraat!” flapte de nieuwbakken hertog eruit. „Hé, Gravenstraat! Gevonden, jô: jij bent natuurlijk onze *graaf*. Klaar! En nou je naam, Bart?”

„Zijn we er dan?” En Bart ging secuur nog eens het rijtje langs. „We hebben een keizer, een hertog, een prins, een graaf, een koning en een ridder. Nou, dan is 't nogal logisch dat we onze club noemen... Het Verbond der Edelen!”

„Wät zei je: het Verbond . . .”

„Nou jô, 'k praat toch geen Latijn? Het Verbond der Edelen! Da's geloof ik goed Hollands!”

„Een reuze-originele naam,” vond Peet. „Ik ben d'r voor!”

„En ik! En ik! En ik,” klonk 't uit nog drie monden. Alleen de keizerlijke Hein gaf zich niet zo gauw gewonnen met zijn „Club van zessen klaar”.

„En hoe wou je de tent dan noemen?”

„Het slot of het paleis!” vond de koning.

„Of het kasteel in de duinen!” stelde Z.K.H. voor.

„Allemaal niks,” zei ridder Bart zelfbewust. „De edele ridders van vroeger huisden in een *burcht*. Het Verbond der Edelen woont dus in De Burcht. Als jullie wat beters weten, zeg je 't maar!”

Niemand zei er echter wat.

„Nou, stemmen dan,” stelde Hein voor. „Ik zeg „De club van zessen klaar”. En jij, Jaap?”

„Ik ook!” Jaap liet toch z'n vriend niet in de steek, al voelde hij feitelijk meer voor Barts voorstel.

„Da's twee,” telde Hein. „Bart, wat stem jij?”

„Nogal wiesdes. Jouw naam is niks, jô!”

„Drie-nul,” telde Hein onverstoorbaar door. „Dick, jij legt je zeker naast je buurman neer?”

„Tuurlijk jô. Maar... eh... dan staan we toch gelijk: 2—2?”

„Oh,” zei Hein droog. „Dan heb ik me zeker verteld!”

Maar daar Peet en Gijs meer voor de „edelen” voelden, leed „De club van zessen klaar” tòch een roemloze nederlaag: 4—2!

„Leve Het Verbond der Edelen!” juichte Hein toen.

„Ik vind 't tòch een reuzenaam. Daar moet op geklonken worden!”

„Ja, koning, 't wordt tijd voor een tweede bakkie!”

Dick deed weer een greep in de kantine en onder 'n daverend „Hoera!!!” werd Het Verbond der Edelen beklonken en De Burcht ingewijd. Zó'n herrie konden de „naaste burenen” niet hebben en verschrikt kropen de konijntjes nòg dieper in hun holl!

Maar plots werd 't stil, angstig stil zelfs. Want boven hun gejuich uit klonk van buiten een barse stem: „Hé, wat is dàt voor een geschreeuw daar? Breken jullie de boel nou al af? En wàt zie ik — toch vuur gebruikt, ondanks het verbod? Kom d'r es uit, allemaal. En gauw!”

„M'n vader,” mompelde Peet.

„Niks zeggen van dat vuurtje, jongens! Stil laten uitzakken — 't mag best!” fluisterde Hein toen en kroop bedaard naar buiten, gevolgd door de rest. Daar stond

baas Prins hen spinnijdig op te wachten. Hadden ze tòch vuurtje gestookt!

„Ja, ziet-u,” zei Hein quasi-bedremmeld. „Eh... 't was zo donker en we dachten dat 't geen kwaad kon. Gaat u zelf maar es kijken.”

„Dat zal ik zeker wel!” En mopperend verdween de duinopzichter in De Burcht, klaar om 't vuurtje uit te trappen...

Maar lachend was hij na een minuut weer terug. „Nou, jullie hebben me te pakken, hoor!

Da's aardig verzonnen zo, met die accu. En wie zijn de ontwerpers?”

„Een keizer en een hertog, vader!”

„Een wat? ... Een keizer en ...?”

„Ja, een hertog! Mag ik u even voorstellen? Zijne Majesteit enne... ja, hoe heet nou een hertog?”

„Jij bent toch Jaap Brunswijk?”

„Vroeger *Van* Brunswijk, Hoogheid!”

Nu snapte baas Prins er helemaal niets meer van. Maar hij merkte wel dat-ie er wéér tussen genomen werd! „Wat is dat nou voor onzin? En waarom noem je mij Hoogheid?”

Toen legde Peet 't maar uit en vertelde hem van hun Verbond der Edelen.

„Zo, zo, edele heren,” lachte Prins. „Dan mag ik jullie voortaan wel met wat meer eerbied behandelen! Maar

't is leuk gevonden, hoor. 'k Hoop dat jullie je naam eer aandoet!"

„En vindt u 't goed van dat kampvuurtje zo?" vroeg Hein voor alle zekerheid.

„Ja zeker, Majesteit. Zó kan 't geen kwaad. Was 't jullie te donker in de hut?"

„In de *Burcht*, bedoelt u?"

„O ja, natuurlijk, neemt u me niet kwalijk!"

„Nee, nee! Maar... eh... zou er niks aan te doen zijn, anders is de accu zó leeg. Kunnen er niet wat takken uit?"

„D'r zit van onderen nogal wat dood hout, vader," waagde Peet.

„Tja, 't mag eigenlijk niet, hè? Maar 'k zal eens kijken." Prins verdween weer in De Burcht — en ja, de onderste „etages" van de dennetjes werden gedund!

„Zo, jij brengt dat stapeltje straks zeker wel mee naar huis, Peet? Hier niet laten slingeren, hoor! Allo Spits, wij gaan verder. Tot ziens, ridders-van-de-kouwe-grond. En veel genoeg verder!" Met een sierlijke zwaai van zijn jagershoedje verdween Prins senior toen achter de Mutserd!

't Had werkelijk fijn geholpen — er heerste in De Burcht nu niet meer de ongezellige donkerte, maar een lichte schemering, juist zoals het paste in een oude burchtzaal...

„Maar wanneer gaan we nou eindelijk eens zwemmen?" stelde hertog Jaap voor. „Of doen we dat niet meer vandaag?"

Da's waar ook: zwemmen. Zouden ze haast vergeten! Maar eerst onthulde ridder Bart het geheim van zijn wandelstok-in-krantepapier... 't Was echter een dikke zware eiketak, waarvan hij de schors kunstig met aller-

lei snijwerk versierd had. En in forse letters priekte zelfs de naam van hun club in de gladde bast!

„Schitterend!” vond Gijs. „Maar waarvoor zijn die lege vakken weggesneden?”

„Daar snijd ik onze namen nog in,” verklaarde Bart. „’k Was er vanmiddag nog mee bezig toen jullie al kwamen!”

„En als we nou es een àndere naam gekozen hadden?”

„’k Wist toch zeker wel dat we déze zouden nemen? D’r is op de hele wereld geen mooiere te bedenken! Maar dàn had ik ’m natuurlijk stilletjes weer meegenomen en een andere gemaakt! Kijk, als-ie klaar is, zetten wij ’m hier in ’t zand, naast het kampvuur. Dat is dan onze „totempaal”, net als bij de Indianen!”

„Lang leve ridder Bart. Hiep, hiep...!”

„Hoera!” dreunde het door de burchtzaal en als zij wat meer ruimte hadden gehad, was Bart er zeker niet zonder kleerscheuren afgekomen!

Maar nu éérst gaan zwemmen, anders werd ’t te laat!

„Verkleeden we ons hier?” vroeg Dick benauwd.

„Welnee jô,” besliste Hein. „Dan heb jij De Burcht alléén al nodig! Nee, dat doen we wel aan ’t strand, daar hebben we de ruimte!”

Zo gezegd, zo gedaan en binnen tien minuten zat het hele Verbond in ’t water...

Maar lang duurde de pret vanmiddag niet, want in Sanddorp zaten straks zes moeders met eten te wachten. En te laat komen met eten... nee, dat nooit! Dus sjokte het edele zestal wat later weer terug naar De Burcht waar... prins Peter toen voor de laatste verrassing zorgde!

Want toen graaf Gijsbert vroeg wat zij met de zwembroeken en handdoeken zouden doen: hier laten of

meenemen, kwam hij met een grote gummizak voor de dag.

„Kijk, die mogen wij zolang gebruiken van m'n moeder. Als we daar nou onze zwemspullen indoen en in de kast opbergen, blijft alles schoon en hebben we niks geen last van 't zand. Maar 't moet goed droog zijn, anders gaat 't stinken, zegt m'n moeder!”

Dat was reusachtig, zo'n gummizak. Ze kregen hier nog een hele inventaris!

„Zo, die gaat de kast in,” bedisselde Hein. „En 't kampvuur met de accu natuurlijk ook — d'r mòcht soms es iemand naar binnen rollen! En die kroezen, Dick?”

„Mogen ook hier blijven. Maar de thermosfles neem ik mee. Volgende keer komt-ie weer vol terug!”

„Goed zo. Ga zo voort, mijn zoon en ge zult limonade drinken met zand! Bart, die stok neem jij zeker weer mee?”

„Stok? 't Is geen stok, jô! Totempaal!”

„Nou ja, tatempool dan! Zeg Jaap, toch maar goed dat wij die stenen meegesleept hebben, hè? Zo, dat grind ervoor en de kast is secuur op slot! Maar nou spreken we af dat iedereen die hier komt van de club, 't zaakje weer netjes opbergt en altijd die keien ervoor stapelt. Dan kraait er geen haan naar dat hier zo'n fijne kast achter zit. Nou, ik ga naar huis. Ik rammel!” En, al rammelend, besteeg keizer Hein de trappen van de burchtzaal weer, trouw gevolgd door al z'n trawanten natuurlijk.

Toen op een holletje terug naar Sanddorp! 't Was een reuzemiddag geweest — een goed begin van hun nieuwe club.

V. KRIJGSLIST! WIE IS LORRE-BET?

Het werd voor de zes Edelen een fijne onvergetelijke zomer. Iedere vrije middag, als Gijs door z'n bestellingen heen geholpen was, trokken zij de duinen in, met De Burcht als eerste doel en vandaar meestal naar 't strand. De mooiste middagen waren echter wanneer zij met baas Prins mee mochten op duin- of kustinspectie. Dan pas leerde je natuurkennis, heel wat fijner en beter dan op school! Want de duinopzichter wist onmiddellijk te vertellen welke vogel daar wegschoot uit de struiken of hoe die vreemde planten heetten. En nooit hadden zij geweten dat, behalve de konijnen, nog zoveel andere dieren de duinen bevolkten! Vooral langs de kust. Vroeger hadden zij alles wat daar aan de zeereep huisde, voor „meeuw” uitgescholden, maar nu leerden zij 't wel anders. Zelfs Dick wist al gauw een wulp van een kluut te onderscheiden! En eens op een middag mochten zij van héél dichtbij een fazantenest bekijken. Maar . . . niet aankomen natuurlijk!

Interessant was ook wat baas Prins wist te vertellen van de voortdurende strijd tegen de zeewinden. Wie had ooit gehoord van „wandelende” duinen? Maar die bestonden: daar zorgden wind en zee wel voor!

Intussen bleef hun Verbond voorlopig nog een *geheim* Verbond. Wel waren af en toe — onder belofte van stipte geheimhouding — de meeste ouders der Edelen naar De Burcht geloodst, maar daar bleef 't bij.

't Gaf wel de nodige verwondering in 't dorp dat de weduwe De Haas plotseling zoveel trouwe hulpjes had en dat daarna altijd hetzelfde stelletje de duinen introk. Gingen ze naar 't strand? Zwemmen? Dat deden wel

meer jongens op de vrije middagen. Maar *die* liepen altijd demonstratief met een zwembroek op hun hoofd — zij hadden blijkbaar niets bij zich. Wat deden zij dan in de duinen?...

Het zestal liet echter niets uit, als ernaar gevraagd werd en juist die geheimzinnigheid maakte de nieuwsgierigheid groter. Vooral van de andere dorpsjongens, die ten einde raad besloten het geheim zelf uit te vissen. En zo werd op een warme julimiddag, kort voor de grote vakantie, de club door drie dorpsgenoten „geschaduwde”. De boodschappen waren weer tot aller tevredenheid bezorgd en fluitend stapten de vijf Edelen burchtwaarts, onbewust van het dreigend gevaar. Alleen Jaap rook lont.

„Lopen jullie maar door, ik kom zo.” En hij deed alsof hij z'n schoenveter vastmaakte, maar keek ongemerkt tussen z'n benen door naar de drie verdachten, kort achter hen. Ja hoor, geen twijfel mogelijk...

„We worden achtervolgd!” fluisterde hij toen geheimzinnig, alsof de drie 't horen konden. „Nee, niet omkijken, gewoon doorlopen! 'k Zal het wel vertellen. Piet Olienoet, Jan Vermeer en Witte Kareltje zitten ons vlak op de hielen. Die willen natuurlijk weten waar wij heen gaan!”

„'t Zal niet gebeuren!” zei Hein vastbesloten. „Anders weet morgen 't hele dorp van onze Burcht af en zijn we geen ogenblik meer alleen. We slaan ze terug, jongens!”

„Da's niet eerlijk,” vond Bart ridderlijk. „Wij zijn met z'n vijven en, als Peet er ook nog bijkomt, met z'n zessen. En dat gaat niet op: zes tegen drie!”

„Nou, wat wou jij dan? Vind jij 't zo lollig, als ze ons geheim uitvinden?”

„Nee, natuurlijk niet, jô. Maar je vergeet dat de duinen hier vrij zijn en wij niet het recht hebben om ze terug te jagen. Nee, ik weet wat beters: we brengen ze op een *dwaalspoor*. Je kan De Burcht langs honderd paadjes bereiken en ik zie best kans om dat stelletje kwijt te raken! Zitten ze nog achter ons, Jaap?”

„Nee, 'k zie ze niet meer. Ja toch, daar komen ze net de hoek om. Piet voorop! Maar weet jij zo goed de weg hier om 't zonder „A.N.W.B.” te vinden?”

„Tuurlijk, jô! Ga maar mee, hierheen.” En in plaats van rechtuit te gaan, zoals anders, sloeg Bart links een paadje in, tussen twee duinruggen door. „Geef mij die rugzak nou maar es van je, Dick, want we krijgen 't eerste half-uurtje een zware tippel!”

„Gráág,” zei het koninkje hartgrondig. „Maar voorzichtig hoor, als je de thermosfles stoot, is-t-ie zó kapot!”

Met Bart als gids in deze zandzee werd er nu een stevige pas ingezet. En als een ervaren loods laveerde hij de club langs de onmogelijkste kronkelpaadjes, steeds ervoor zorgend niet *over* de duinen heen te trekken. Nu vlug hier de vallei oversteken en . . .

„'k Geloof dat wij ze kwijt zijn. Stop es even!”

„Niks hoor, daar komen ze weer,” knarste Hein. „Ik stel een knokpartijtje voor. Als er twee buiten blijven, staan we gelijk. Dan zullen zij 't wel afleren!”

„Wacht nou nog even, jô,” suste Bart. „'t Is dat we die vallei over moesten, anders waren zij ons al lang kwijt geweest. Laten wij 't nog één keer proberen!”

En onder protest van Hein werd een tweede kronkeltocht begonnen, zonder succes voorlopig. Steeds nog hoorden zij stemmen achter zich . . .

Totdat Bart plots een reuze-idee kreeg, juist toen zij een diepe begroeide duinpan passeerden.

„Hierin jongens, vlug. Geen herrie maken, anders horen zij 't.”

„Wat bedoel je?” vroeg Dick, niet begrijpend.

„Toe jô, sta nou niet te sijbelen. Laat je maar zakken. Je valt zacht!” En voor Dick er erg in had, zat hij twee meters lager dan straks! Hein, Jaap en Gijs hadden de toeg al begrepen en zich zo diep mogelijk in de duinpan teruggetrokken. Ha! daar kwam Bart ook aangegleden! Net op tijd, want het trio kwam juist de hoek om, speurend naar de vijf vervolgd.

Bart lei z'n vinger op de mond en kroop iets hogerop, toch zorgend achter en onder het struikgewas te blijven. Zouden zij hier langs komen? Vijf harten klopten haast hoorbaar en ze durfden nauwelijks ademhalen. Eén onverwachte beweging en het spel kon verloren zijn...

Ja hoor, daar kwamen zij, Piet van der Noot voorop. Nu stonden zij vlak voor hun schuilplaats...

„Waar nou heen, Piet?” vroeg Witte Karel-tje.

„Nou, eh... eh... Hé, wa's dat? 'k Zie ze niet meer!”

„Zoek ze dan op, jô! 'k Dacht dat jij het zo goed wist.”

„Ja, maar je kan hier wel vijf, zes kanten uit,” bromde Piet. „'k Zal

even kijken!" En weg holde hij, keek links, keek rechts, maar nee — geen spoor te ontdekken.

Bart had dan ook een prachtig punt gekozen om in de grond te verdwijnen: juist op een hoek waar verschillende duinpaden elkaar kruisten!

„'k Snap er niks van," kwam Piet Olienoet teleurgesteld terug. „We zaten er zo vlak achter en nou zijn ze weg!"

Even dreigde er ruzie en de vijf toehoorders, die woord voor woord konden verstaan, hadden moeite om zich goed te houden.

„Zeg Piet, als jij dikwijls wat weet om ons zó te laten lopen. 'k Ben bek-af, en nou weten we nog niks!" beet Jan Vermeer.

„En tòch kunnen ze niet ver weg zijn," hield Piet vol. „Als we hier es linksaf gingen?"

„Nou, dan ga jij maar alleen. Ik vertik 't om nog langer voor gek te lopen. Wat jij, Witte?"

„En ik! Ga je mee terug? We hadden net zo fijn kunnen gaan zwemmen, als jij niet zo stom was geweest om achter dat stelletje aan te hollen! Da's eens en nooit weer!"

„Mij krijg je ook niet meer mee, als je dat maar weet! Misschien hebben ze helemaal geen vergaderplaats en gaan ze zó maar de duinen in. Hebben wij ons fijn voor niks in 't zweet gelopen! En weet jij d'r hier vandaan nou weer uit te komen? 't Lijkt allemaal precies op elkaar!"

„Misschien verdwalen we nog wel ook!" mopperde Jan verder. „Nou, jij bent een beste, hoor!"

„Welnee jô," zei Piet Olienoet verslagen. „'k Geloof, als we hier rechtdoor gaan, dat we zó aan 't strand komen. Dan kunnen we wel buitenom naar huis."

„O, dus je wou toch ook maar teruggaan? Nou, 't is je geraden ook!”

Mopperend en scheldend verdwenen de samenzweerders en eindelijk konden de Edelen wat ruimer adem halen. Hè, hè, 't waren spannende minuten geweest!

„Nog even wachten, tot ze ver genoeg weg zijn!” fluisterde Bart. „Hebben we die fijn voor aap laten lopen!”

En pas na 'n minuut of vijf durfden zij hun schuilhoek verlaten, stijf van het krampachtig zitten in dezelfde houding. Maar die drie waren ze kwijt. O zo!

„'k Denk dat zij 'm dat geen tweede keer zullen lappen!” lachte Bart. „Jô, je had dat gezicht van Piet Olienoot moeten zien, toen we foetsie waren! Of-t-ie geen tien kon tellen!”

„En Jan en Karel waren aardig kwaad, geloof ik. Zijn ze nou goed gegaan naar 't strand?”

„Ja hier rechtuit zit je binnen tien minuten aan de kust. En wij moeten...” Even speurde Bart de vier windstreken af. „'s Kijken, dáár is de watertoren, dus moet Sanddorp achter ons liggen. Nou, dan gaan wij rechtsaf!”

Onder Barts beproefde leiding ging nu een nieuwe speurtocht beginnen, nu rechts, dan links, maar steeds in dezelfde richting. Toch was 't nog een halfuurtje tippelen vóór zij de Mutserd in 't oog kregen. Maar toen was het leed ook geleden! En doodop vielen zij in De Burcht neer: bijna anderhalf uur hadden zij er-over gedaan...

Peet was er niet, maar een stapeltje kleren op de bank sprak duidelijke taal: die zat natuurlijk in zee. Gelijk had-ie!

Toch voelden de anderen er nog niet veel voor om

zijn voorbeeld te volgen. Even uitblazen en... een kroes „lim”!

„Nou, dat hebben we wel verdiend,” vond Hein.
„Proost! Bart, neem jij Peet z'n portie maar, die is er toch niet!”

„Zou je wel willen, hè? Niks hoor!” klonk plots een stem van buiten en meteen rolde de prins naar binnen, juist op tijd om z'n ridderlijke vriend de kroes afhandig te maken.

„'k Dacht dat jij was gaan zwemmen,” zei Bart spijtig.

„Was ik ook, jô, maar 't is zo saai alleen. 'k Dacht: ik zal maar es gaan kijken of die slome duikelaars er al zijn! Waar hebben jullie toch gezeten?”

En in geuren en kleuren kreeg Peet het hele verhaal van de achtervolging en Barts krijgslist.

„Laat-ie fijn zijn!” grinnikte de prins. „Piet Olienoot, is dat niet die lange magere?”

Peet, die zo ver buiten Sanddorp woonde, kende de dorpsjongens niet zo precies als de anderen.

„Juist! We hebben al eens eerder ruzie met 'm gehad,” wist Jaap. „Weet je niet meer dat jij 'm van 't voorjaar nog zo op z'n falie hebt gegeven, Hein?”

„Nou en ôf! Toen hij het karretje van Lorre-Bet omgooide, bedoel je? Dat was nog daags voor die middag dat Peet met z'n plan voor de dag kwam en ik jullie later opzocht omdat ik de deur niet uitmocht. 't Was ook 'n gemene streek van 'm om dat ouwe mens zo te sarren!”

„Zeg hoor es,” zei Jaap aarzelend. „Eh... nou jullie 't over Lorre-Bet hebben — weet je wat m'n vader pas zei? Dat wij dáár wel es wat aan mogen doen.”

„Wat bedoel je?”

„Nou, nogal glad: dat wij, Het Verbond der Edelen, die stakker eens moeten beschermen, vooral in de vakantie.”

Beschermen? Algemene verwondering.

Maar Hein had 't dóór. „Ja, natuurlijk! 't Halve schooltje loopt soms achter haar wagen. En verdedigen kan zij zich niet. Daar konden wij best es wat aan doen!”

„'k Ben d'r ook voor,” zei Bart, die zich vaak geërgerd had aan 't laffe spel met 't lorrenvrouwtje. En Gijs, Peet en Dick zouden geen èchte Edelen geweest zijn, als zij er anders over dachten.

Maar *hoe* moest Lorre-Bet geholpen worden? Want hier een afspraak maken was niet genoeg. *Daden* moesten er komen!

„Ik stel voor om éérst in zee te gaan. Anders schiet dat er nog bij in vanmiddag,” vond Bart.

En daar waren zij voor te porren, maar op de terugweg was er slechts één onderwerp: de hulpactie voor Lorre-Bet.

Als 't op vechten aankwam, had Hein de leiding. „Bij ons in 't dorp zal 't best meevallen,” meende hij. „Dat grut jagen we met een grote mond wel weg en voor die paar groten hoeven wij met z'n zessen niet bang te zijn! Maar met de Zeejongens zal 't zo makkelijk niet gaan.”

Dat waren de jongens uit Sanddorp-aan-Zee en zij wisten allemaal wel wat 'n ruw stelletje daar woonde. Meer dan eens was er slag geleverd tussen de jongens van „Binnen” en „Zee” en meestal in *hun* nadeel...

„Wou jij Lorre-Bet dáár dan ook helpen?” Koning Dick keek nu al benauwd in 't vooruitzicht van een gevecht met de harde vissersjongens.

„Natuurlijk, anders heeft zij nog niet veel aan onze bescherming. En jij gaat ook mee, mannetje!”

„Zijne Majesteit beveelt!” lachte Jaap. „Weet je wat, Dick, jij neemt de kantine mee en dan doe je net als Zwarte Piet: je stopt alle stoute jongens in de zak!”

„Neem liever je hond mee,” adviseerde Gijs.

Dat was een idee! Als je met Moorkop, de jonge sterke bouvier van dokter Van 't Hoff uitging, hoefde je niet bang te zijn. Die stond alléén wel tien Zee-jongens!

Dicks gezicht klaarde op. „'k Zal 't m'n vader vragen,” beloofde hij. „Met Moorkop durf ik wel!”

„En als 't niet mag, vragen we of Peet Spits meeneemt,” besliste Hein. „Maar we praten nog nergens over, jongens, thuis ook niet. 't Blijft een verrassing en als 't vakantie is, gaan we gewoon in 't dorp spelen. Maar de eerste-de-beste, die een vinger naar Lorre-Bet uitsteekt, is mijn!”

Terwijl de Edelen zo — vol van het nieuwe ideaal — dorpwaarts trokken, slofte het onderwerp van hun gesprekken óók naar huis: Lorre-Bet achter haar onafscheidelijke wagen en dito hond. Iedereen in Sanddorp en z'n naaste omgeving kende haar. Zelfs de kleinste dreumes, die maar nauwelijks praten kon, verhaspelde — veilig achter moeders rokken — haar naam, als zij haar altijd-eendere roep deed klinken: „Zèn d'r nog lorre, juffrau?”

Hoe lang ze dit al deed, wist niemand. Hoe oud ze was evenmin. Want iedereen in 't dorp kende haar alleen zoals ze *nu* was: oud en krom, voortsukkelend achter het gammele wagentje met de kreupele hond eronder. En altijd met de antieke zwarte muts op, 's zomers

een bonte schort voor, 's winters onder een lange zwarte cape.

Lorre-Bet, de „duinheks” — dàt riepen de brutaalste jongens haar soms na en als zij de kans schoon zagen, trokken zij aan haar wagentje of sarden Bello, door 'm met steentjes of straatvuil te gooien. Soms zelfs naar Lorre-Bet zèlf...

Als er dan niet gauw hulp opdaagde van een politie-man of van een gróte Sanddorper, zag 't er lelijk uit voor 't hulpeloze vrouwtje dat niemand kwaad deed en rustig haar gang ging. Wijselijk had zij dan ook haar programma zó ingericht dat zij 's morgens tussen negen en twaalf uur Sanddorp-Binnen of Sanddorp-Zee „deed”. En 's mid-dags zwierf zij altijd buitenaf, kwam bij alle boeren en tuinders en werkte zo precies in een week haar hele „rooster” af. Niemand vergat zij, maar ook nergens kwam zij twee keer per week en met de regelmaat van een klok slofte zij dag-in, dag-uit door dezelfde straten, langs de-zelfde wegen. Maar altijd met één doel: de schooljeugd te ontlopen...

Geen wonder dus dat iedereen Lorre-Bet kende. En toch — tòch kende feitelijk niemand haar. Want praten deed zij niet meer dan hoog nodig, en 't voornaamste wat de mensen van haar wisten was, dat zij moederziel alleen in een duinhut woonde, halfweg de straatweg van Sanddorp-Binnen naar -Zee. Nooit kwam er iemand in haar huisje, buren of vrienden had zij niet en de enige die haar iedere zaterdagmiddag trouw bezocht, was een opkoper uit de stad. Die laadde dan de week-opbrengst in een oude auto en verdween. Van hèm wist niemand iets.

Lorre-Bet had maar één vriend en die... die ver-raadde nooit iets van haar eenzaam leven. Want Bello,

de oude kreupele wagenhond, kon nu eenmaal niet praten en bij hem waren alle geheimen veilig. Veiliger dan bij de mensen... Want dat 't lorrenvrouwkje geheimen had stond in Sanddorp als een paal boven water. Jarenlang had men getracht iets méér van haar te weten te komen, maar altijd weer stuitte die nieuwsgierigheid af op haar botte zwijgzaamheid. En... omdat de mensen niets *zeker* van haar wisten, werd er lustig op los gefantaseerd en deden op 't dorp de dolste verhalen over Lorre-Bet de ronde. „Ze moet vroeger schatrijk geweest zijn en van goede kom-af,” vertelde de één en een ander had wel eens gehoord dat zij er tegenwoordig warmpjes bij moest zitten, maar te gierig was om een cent uit te geven. 's Avonds, als de luiken gesloten waren, zat zij haar geld te tellen dat onder de bedstee verborgen lag... En een derde wist weer dat zij 's nachts door de duinen zwierf onder het uitstoten van allerlei onverstaanbare kreten en met de magere armen in de lucht...

Zó was zij aan haar bijnaam de „duinheks” gekomen en wie al die wondere verhalen niet geloofde, meende tòch dat er iets niet pluis was met dat geheimzinnige oude mensje dat voor iedereen een vreemde bleef. Want waarom was zij altijd zo stug en schuw, waarom wou ze nooit een cent van goedbedoelende mensen aannemen? En... waarom ging zij niet — zoals bijna alle Sanddorpers — 's zondags naar de kerk? Ja, waarom had zij zelfs de dominee eens afgesnauwd toen die haar wilde opzoeken? Waarom wou zij niets weten van een ondersteuning van de diaconie en weigerde zij zelfs haar ouderdomsuitkering, waar zij toch recht op had?...

Allemaal vragen, vragen, waar niemand een antwoord

op wist en zo was en bleef Lorre-Bet een vreemde voor de Sanddorpers...

Maar zij trok zich van alle praatjes, die over haar verteld werden, geen sikkepit aan. 't Mocht regenen of sneeuwen, 't mocht stormen, vriezen of snikheet zijn — steevast maakte Lorre-Bet 's morgens om halfnegen haar wagentje klaar, spande Bello eronder en ging haar kostje verdienen. En 's avonds om zes uur sjokte zij moe de straatweg af, draaide linksaf het verharde duinpaadje in en was tot de volgende ochtend weer alleen. Alleen met Bello en haar twee konijntjes, haar enige vrienden op deze harde wereld...

VI. EEN ZWAAR TOERNOOI.

Hoera, hoera! Vakantie, eindelijk vakantie! Dat gaf een heisa in Sanddorp toen de schooldeuren voor vijf volle weken dichtbleven!

„Hoe komen ze nog om?” zuchtten de moeders, die nu al verlangend naar de eerste september uitkeken. En de politiemannen van „Binnen” en „Zee” waren ook helemaal niet blij! Die zagen een massa extra-werk in 't verschiet... Niemand keek echter zó zwaar op tegen de vakantiemaand als Lorre-Bet, die wist: nou is 't uit met de rust in 't dorp. Vijf weken lang zou ze haast geen stap kunnen verzetten zonder dat een troep kinderen om haar wagentje dreutelde. Steeds zou zij 't weer horen: „Duinheks, lelijke Lorre-Bet, voddentraapster!”... ach, zij kende de hele serie scheldwoorden al sinds jaren van buiten en zij was er haast ongevoelig voor geworden. Als ze maar van de wagen of van Bello afbleven. Dàt was erger, dan stond zij hulpe-

loos te schutteren tegen de joelende troep, die geen meelij kende. En waarom moesten zij haar altijd sarren, juist haar? Zij deed toch niemand kwaad?...

En Sanddorp-Binnen was nog het ergste niet — nee, het meest zag zij op tegen de tochten door het Zeedorp, waar ze minder in bescherming genomen werd dan in „Binnen” en haar plaaggeesten groter en ruwer waren. 't Was wel gebeurd dat zij zó moedeloos thuiskwam, dat zij de volgende morgen geen fut meer had om opnieuw naar Sanddorp-Zee te gaan. Dan bleef zij maar thuis of zocht de buitenwegen op. Maar dat betekende meestal weinig of geen verdienste en die weelde kon Lorre-Bet zich werkelijk niet veroorloven. Want... dan zou ze misschien moeten aankloppen bij de gemeente om steun. En dat nooit — dat leek haar 't allerverschrikkelijkste...

Traag voortstropelend achter haar wankel wagentje trok zij de eerste vakantiedag naar „Binnen”. Zou 't lukken om onopgemerkt voorbij 't Kerkplein te komen? Als zij dáár maar eenmaal gepasseerd was, viel 't misschien nog mee. En onwillekeurig slofte zij wat harder

door, keek tersluiks eens op zij toen ze de hoek om kwam. Zou 't gaan?...

't Was vol op 't Kerkplein — zeker wel 'n dertig jongens en meisjes waren er druk aan 't spelen. En heel Het Verbond der Edelen was er voltallig aanwezig, vastbesloten om — als 't moest — hun afspraak, waarvan nog niemand iets afwist, gestand te doen.

Lorre-Bet bleef lang weg van morgen. Zou ze niet komen?... Aha, daar kwam ze toch aangeschuifeld, vlak langs de huizenkant. Niks zeggen — en ijverig knikkerden zij door...

Niemand van de andere jongens had nog wat gemerkt. Totdat één... „Lorre-Bet, jongens! Lorre-Bet!” En dat toverwoord was voldoende om knikkers en putje in de steek te laten, ondanks de protesten der verliezers. Dàt kon weer een geintje worden — waar was ze zo gauw gebleven? Kijk, daar stond ze, vlakbij, in de Kerkstraat.

„'k Zal je even helpen, Lorre-Bet!” lachte de brutaalste en deed alsof hij haar wagentje meeduwde. Maar dan flink scheef — prachtig, 't ging bijna de stoep op. En nummer twee zou wel even trekken...

„Gae weg, lilleke kwajongen!” siste Lorre-Bet. „Gae je weg of 'k zal oe...” Onwillekeurig liet zij het karretje los om de „helper” te verjagen. En — boem! meteen dompte het hele geval naar voren. Groot gejuich natuurlijk van de troep, die haar plots omringde.

„Nee, 'k zal je wel hel...”

„Niks te helpen, Kees Drop!” En tegelijk voelde de verbouwereerde Kees Droppert een sterke hand in z'n kraag.

„Laat je los, Hein!”

Maar Hein liet niet los en sleurde, zonder wat te zeggen, de spartelende Kees van het wagentje weg. Drie meter verderop liet hij zijn slachtoffer pas vrij, ging toen dreigend vlak voor 'm staan.

„Da's afgelopen, hè? Als jij d'r nòg es aan durft raken, sla ik je knock-out, begrepen?”

„Jô, je bent gek! 't Is toch zeker Lorre-Bet maar?”

„Juist. Omdat 't Lorre-Bet is.” Toen naar het andere front: „Goed zo, Jaap! Hou je taai, juist, je knie op z'n borst!”

Daar had Piet Olienoot zich als kampvechter opgeworpen en binnen twee seconden lag hij met Jaap door de Kerkstraat te rollen. Vergeten was Lorre-Bet, haar wagentje en de hond. Wie zou 't winnen?... Even scheen het alsof Piet zijn tegenstander onder kreeg — toen, met een ruk, gooide Jaap zich op zij en liet zich in z'n volle zwaarte boven op de Olienoot vallen. Die kraakte even, maar vóór hij zich herstellen kon, had Jaap zijn knie stevig op z'n borst geplant, plaatste 'n paar voltreffers en liet toen los. Gewonnen, eerlijk gewonnen!

Nauwelijks was hij echter overeind gekrabbeld of een onverhoedse ruggestoot deed hem bijna weer tuimelen. Jan Vermeer was nu zijn kameraad te hulp geschoten en deed een tweede aanval, ijlings geassisteerd door Kees Droppert.

„Da's gemeen!” bulderde Hein. „Helpen jongens, helpen!”

Nu moest blijken wat Het Verbond der Edelen waard was! En 't werd een zware krachtproef tegen de in aantal sterkere overmacht, vooral voor Jaap en Hein. Maar de rest van het Verbond bleef niet achter en in 'n ogenblik was het dan ook een algemene

kloppartij tussen de „groten” — de kleintjes en de meisjes vormden intussen een luidruchtige haag rond de strijdenden! Het dáverde in 't anders zo stille Kerkstraatje van de kreten en... van de klappen die er vielen. Want 't ging hard tegen hard en er werd ráák geslagen!

Hoera! daar had Hein alvast één „vijand” buiten gevecht gesteld: Kees Drop verdween en bleef tien meters verderop stilletjes de strijd afwachten, één oog zo goed als dicht...

Nu Jaap vlug geholpen! Dat was hoog tijd, want 't zag er voor de hertog lelijk uit met Jan en de Olienoot aan z'n hals. Tegen Hein was echter niet te vechten — en binnen een minuut was voor hen de strijd beslecht. De Olienoot trok zelfs z'n klompen uit om harder te kunnen lopen!

„Laat gaan, Jaap, eerst hier even opruiming houden!” hijgde de keizer. Maar hun hulp aan het andere front was vrijwel overbodig, want na de vlucht van Jan en Piet begrepen de anderen wel dat verder vechten geen zin meer had. En een algemene aftocht was het gevolg, tot opluchting van Gijs, Dick, Bart en Peet, die 't danig benauwd hadden gehad!

„Ziezo, da's gebeurd! Laat die maar lopen!” tetterde Hein triomfantelijk en overzag met ware veldheersblikken het gevechtsterrein, waar alleen nog maar een gescheurde das aan de strijd herinnerde. Wat was 't nu plots vreemd stil in de Kerkstraat. Maar de toeschouwers waren gebleven en Hein maakte van de gelegenheid gebruik.

„Nou is 't voortaan afgelopen, hè?” zei hij dreigend, vlak voor de onthutste kring. „Als één van jullie 't ooit nog

es waagt om een hand naar Lorre-Bet uit te steken, krijg je met ons te doen, begrepen?"

Niemand zei er wat — alleen wat grote meisjes giechelden om dit splinternieuwe in de geschiedenis van 't dorp: dat Lorre-Bet beschermd werd door een stelletje jongens!

„Ja, jullie lachen d'r nou om, maar 'k méén het. 't Kan ons niks schelen of 't jongens of meisjes zijn, maar wij slaan d'r op als we wéér zo'n troep om die kar zien. Afgelopen!"

In z'n hart wist Hein wel beter — tegen meisjes vecht je nu eenmaal niet. Maar hij begreep de indruk van zijn woorden na zo'n overwinning... En daarin had hij 't niet mis. Want stilletjes droop het hele stel af naar het Kerkplein!

Nu waren ze nog alleen met Lorre-Bet, die zwijgend maar stomverbaasd het hele toneel gevolgd had. Wat betekende dat?

Hein deed als altijd 't woord. „Nou, wat zeg je ervan? Dat zaakje hebben we even netjes opgeknapt, niet? Ga nou maar gerust je gang, voorlopig zullen zij je wel met rust laten, denk ik. En wij blijven nog 'n beetje in de buurt. Goed?"

Lorre-Bet mompelde iets onverstaanbaars, trok haar karretje recht, spoorde Bello aan en... strompelde de Kerkstraat in, nog steeds niet begrijpend. Meenden die jongens het heus, hielpen zij haar werkelijk of... of was 't een nieuwe streek om haar te plagen? Maar nee, dàt vast niet, want zij had met haar oude ogen drommels goed gezien dat 't „menens" was. Liep er niet één bij met een gescheurd bloesje en had die dikkerd geen bloedneus opgelopen?...

Ja, zonder kleerscheuren waren ook de Edelen er niet

afgekomen. En erger zelfs! Hertog Jaap hinkte als de manke Bello, dank zij een botsing tussen z'n knie en de harde Sanddorpse keien, terwijl de prinselijke neus van Peet meer weg had van een onrijpe pruim! 't Ergst was echter Dick, als altijd de pechvogel, er aan toe. Met een blauw oog en een gezwollen neus, waaruit een behoorlijk straaltje bloed sieperde, zat hij verslagen op de stoeprand...

Enfin, in vaders huisapotheek zou daar wel wat aan te doen zijn en Dick verdween voorlopig van 't slagveld.

„Maar *wij* houden Lorre-Bet in de gaten, jongens!” meende Hein. „Je kàn soms niet es weten.”

De schrik zat er echter wel zó in, dat een tweede daadwerkelijk optreden van de Edelen vanmorgen niet nodig was. Slechts één keertje betrapten zij een groep grut om de wagen, maar een paar grote woorden van keizer Hein waren voldoende om het hele stel als een troep duinkonijnen uit elkaar te jagen. Zó moest het gaan!

En nog nooit was Lorre-Bet zo rustig door 't dorp getrokken als deze ochtend...

De volgende morgen waren zij alle zes weer op 't appèl. Aantreden op het Kerkplein! En natuurlijk niet alleen zij — want vrijwel hetzelfde stelletje van gisteren was er present. Alleen twee belhamels ontbraken: Piet Olie-noot en Kees Drop, die — volgens betrouwbare bronnen — naar zee waren om te zwemmen!

Dat scheelde dus alvast twee tegenstanders en met de rest zouden zij 't wel klaren, meende Hein, die deed alsof er de vorige dag niets gebeurd was. Even hing er nog wel een vijandige stemming, maar zodra de knikers gingen rollen, zakte de boosheid en werd er weer

net zo hard „gestreden” als gisteren. Maar nu wat vreedzamer! En onder 't spelen door had Hein wel gelegenheid om één en ander uit te leggen met als resultaat... dat-ie gelijk kreeg. Ja, 't wàs toch feitelijk gemeen dat zij — als grote kerels — 't arme mensje, dat niemand kwaad deed, zo sarden en treiterden. Hadden zij eigenlijk nooit bij nagedacht, geen van allen!

Lorre-Bet kon dan ook die tweede gevreesde vakantie-ochtend ongestoord haar gang gaan en 't was vrijwel overbodig dat de Edelen een oogje in 't zeil hielden, volgens het idee van Bart: patrouilletochten. Dat betekende: met twee man tegelijk Lorre-Bet „schaduw”, de rest bleef spelen. Bleek er assistentie nodig, dan was drie keer scherp op je vingers fluiten voldoende om de „hulptroepen” te doen aanrukken. Maar 't wàs niet nodig! Alleen de tweede patrouille vond, als vanouds, een stelletje kleine jongens rond de bekende wagen. En die waren al verdwenen, voordat Bart en Peet hen bereikt hadden. Het onwaarschijnlijk-klinkend verhaal: „de nederlaag van Pietje Olie-noot”, dat als een lopend vuurtje de ronde had gedaan, miste blijkbaar z'n uitwerking niet! Maar of 't altijd zo zou blijven?

„Volhouden maar,” meende Gijs toen zij 's middags weer op weg waren naar De Burcht. „M'n moeder zegt altijd: De aanhouder wint! Maar 't zal in „Zee” wel niet zo makkelijk aflopen, denk ik.”

„Wanneer zou zij daarheen gaan?” peinsde Hein. „Dat moeten we eerst te weten zien te komen.”

Ja, dat moest ook. Maar hoe? Tot nu toe had Lorre-Bet zich nog niet erg toeschietelijk betoond tegenover haar beschermers.

„Als we haar vanavond eens opwachtten?” stelde Jaap voor.

„Nog niet doen,” adviseerde Bart. „Eerst 'n paar dagen zo doorgaan, tot ze aan ons gewend is. Let maar op: pas als zij ziet dat het in 't dorp veilig is, komt zij wel meer uit de hoek.”

Dat was nog zo dom niet bekeken van ridder Bart en 't werd voor Lorre-Bet een ongewone week, zonder herrie om haar wagen, zonder schelden en gooien! Dus hadden die jongens 't blijkbaar tòch gemeend toen zij zo voor haar vochten... Maar òf 't heerlijk was — wat schoot ze nu fijn vlug op!

't Gaf in het begin nog wel even haken en ogen in Sanddorp, vooral met de groten, die het — onder aanvoering van Piet Olienoet en Kees Drop — lang niet eens waren met de bescherming van de Edelen. Maar nadat Hein nog eens in een „onderonsje” de kracht van zijn vuisten had getoond, luwde het verzet gauw genoeg en volgden de kleintjes vanzelf.

Aan 't eind van die week besloot het Verbond de stoute schoenen aan te trekken en 's middags, na een zwempartij, spraken ze af Lorre-Bet eens aan te klampen. Maar 't moest een „toevallige” ontmoeting zijn natuurlijk en dus slenterden zij, zo onopvallend mogelijk, de bochtige straatweg af. Ah, daar kwam zij juist uit een zijwegje aangesukkeld.

„Wacht maar, we helpen wel even!” riep Hein en schoot ijlings toe om het wagentje tegen de helling op te trekken. Ha, dat hielp — dit was iedere avond haar zwaarste karwei om op de straatweg te komen.

„Ja, dat valt niet mee hè, als 't zo warm is,” begon Jaap het gesprek. Als ze nou maar toehapte!

„Neeë, zeg oe dat wel, jongeheer.” Ze wist wel dat *deze* jongens 't niet kwaad met haar meenden. Maar toch... oppassen bleef de boodschap. Zij was al zó vaak bedregen in haar lange leven dat zij haast niemand meer vertrouwde...

„Zo, noe gaat 't wel weer, dank-oe.” Meteen wou ze verder gaan, voetje voor voetje. Hè, wat was ze moe! Hein zag 't wel. En meteen was hij naast haar en greep de wagen beet. „Zal ik even dat laatste stuk rijden? U bent nogal moe, is 't niet?”

't Vrouwtje knikte flauwtjes en liet de sterke forse jongen begaan. Dat was haar nog nooit overkomen! Maar zij voelde 't als een heerlijke rust om éven niet achter de kar te moeten duwen, vijf minuten je te laten trekken zelfs...

„Ho, we benne d'r,” zei ze bij het dwarspad, waar 'n vijftig meter verderop haar huisje tegen de duinen geleund lag.

Nu of nooit, dacht Hein... „Eh... eh... ja, ziet u, we wilden vragen wanneer u naar „Zee” gaat. Dan zijn *wij* er ook om te helpen, net als in 't dorp. Gaat 't niet prachtig deze week?”

„Jae, bestig,” knikte Lorre-Bet, nog niet begrijpend waar-ie heen wou.

„Nou, en zó zal 't in „Zee” ook moeten gaan. Dat hebben wij met z'n zessen afgesproken, begrijpt u? Als we nou maar weten wanneer!”

Even lichtte er iets op in de oude fletse ogen van 't vrouwtje. „Overmerge,” zei ze toen langzaam en toonloos. Als zij eens wisten, hoe ze dáár tegenop zag...

„Overmorgen?” echode Hein. En — alsof zij al jaren dikke vrienden waren — ging hij onverstoorbaar ver-

der: „Gewone tijd zeker? Afgesproken, dan zijn wij er ook. En 't moet al gek gaan, als zij daar óók niet 'n toontje lager gaan zingen. Dáág, tot ziens, hoor!”

En voordat Lorre-Bet een dankwoord gepreveld had, waren ze alle zes al weggehold, de straatweg af, naar huis! Maar met een vreemd licht gevoel in haar hart sukkelde zij 't dwarspad af, spande Bello uit en ging haar avondpotje koken. Eenzaam en alleen als altijd.

„Augustus in 't land” betekende voor Sanddorp-Zee altijd een drukke tijd. Want al was het geen Scheveningen of Zandvoort — 't had toch ook een strand, hotels en zelfs een boulevard, al bleef alles peuterig-klein vergeleken bij de grote badplaatsen. Maar 't was er rustig en stil en juist dát zochten veel mensen, die er ieder jaar de pensions bevolkten en in de tweeling-dorpen leven en vertier brachten. Misschien dat juist die vreemdelingen Lorre-Bet naar „Zee” lokten, omdat die nogal vaak dingen wegdeden, die zij goed gebruiken kon. Anders was zij liever weggebleven uit het Zeedorp. Zij wist nog te goed van vorige jaren wat het betekende, als de jongens daar vakantie hadden...

Op hoop van zegen trok zij er dus maar op uit, misschien viel het mee. En àls die jongens deden wat zij beloofd hadden...

't Oudje wist niet dat zij op 'n tweehonderd meter afstand gevolgd werd door de zes Edelen. Nee, eigenlijk waren 't er *zeven*. Want Moorkop, de ruige bouwier, liep ertussen, stevig door Dick aan de lijn gehouden. Dokter Van 't Hoff had er eerst niet veel oren naar gehad, maar toen hij van 't doel hoorde, was-ie over zijn bezwaren heengestapt.

„Belooft me echter, Dick, dat je geen gekke dingen met 'm uithaalt en geen ongelukken maakt. Je weet zelf hoe fèl Moorkop kan zijn, al is-t-ie afgericht!”

Dat wist Dick, maar hij gaf zijn vader de hand erop — en zo stapten zij nu met z'n zevenen achter Lorre-Bet aan, voorlopig nog ongezien. Pas bij de eerste huizen van Sanddorp-Zee haalden zij haar in. Een kort „Goeiemorge” — en zonder verder commentaar werd toen de „aanval” ingezet, met Hein als generaal aan 't hoofd.

„Dick, wij blijven er vlak naast, net of wij erbij horen. Maar Moorkop niet direct gebruiken, hoor, eerst doen wij 't zelf af. En jullie vieren 'n meter of twintig erachter!”

In 't begin liep alles prachtig, huizen waren er weinig en kinderen nog minder. Maar hoe meer zij het centrum naderden, hoe drukker 't werd. Oók voor Lorre-Bet, die tot nu toe nog weinig zaken gedaan had. Wéér klopte zij ergens aan en riep als altijd in haar onvervalste Sanddorpse dialect: „Zèn d'r nog lorre, juffrau?”

„Ja, loop maar achterom, d'r staat wat voor je in de schuur,” klonk een stem. „En de koffie is net bruin.” Blij met deze klant slofte Lorre-Bet weg en verdween in een nauw poortje. Maar 't leek wel of de jeugd van Sanddorp-Zee daarop gewacht had, want plots kwam

uit een zijstraatje 'n hele troep jongens en meisjes aanhollen.

„Lorre-Bet is er weer, jongens! Lorre-Bet. Die kar omtrekken!”

„Niks omtrekken!” En dreigend versperde Hein hun de weg. „Jullie willen d'r zeker wel afblijven, hè?”

„Voor jou zeker!” hoonde de brutaalste en deed een greep naar de wagen.

„Ja, zéker voor mij. Asjeblijft!” En meteen had de aanvaller een stevige tik op z'n vingers beet. Dat hielp! Maar nog méér indruk maakte de venijnige zwarte snuit van Moorkop, die ineens van achter de wagen opdook!

„Een hond d'r bij, jongens! Een hond, zo'n gemene!”

En weg vluchtte het hele stelletje!

„Ziezo, die zijn we kwijt!” lachte Hein vergenoegd.

„Maar 't zal wel erger worden, dit waren pas de voorposten!” Meteen schoot hij het poortje in om Lorre-Bet te helpen, die bijna bezweek onder een vracht oude kranten.

„Rijen maar!” zei hij, toen 't zaakje opgeladen was. „Weet je wat? *Wij* duwen die kar wel, dan kunt u rustig overal aanbellen. Dat spaart alweer tijd.”

Dankbaar aanvaardde Lorre-Bet dit nieuwe aanbod: *deze* jongens vertrouwde zij haar wagentje wel toe... En de Edelen trokken zich van alle spottende blikken en vragen van de Zeedorpers geen snars aan. De zaak liep gesmeerd en van een tweede aanval kwam vanmorgen niets! Wel stond een groep jongens op eerbiedige afstand te schelden, maar dat liet hen siberisch. „Stilletjes laten schreeuwen, dat gaat wel over,” adviseerde Hein. „Maar wec hun gebeente, als ze dichtbij durven komen!”

Dank zij Moorkop bleven de schreeuwers echter wij-
selijk uit de buurt en toen 't halftwaalf sloeg, kon
Lorre-Bet eerlijk verklaren dat zij nog nooit zó hard
opgeschoten was. Zij werd er zelfs spraakzaam van!

„Gane jullie noe maer naer je huus, de jongehere benne
bedankt.”

Maar daarover dachten de „jongeheren” niet! Niks hoor,
zij moesten toch ook dezelfde kant uit. Dus namen zij niet
het pad door de duinen, maar de straatweg, waarbij zij om
beurten het karretje duwden. En bij het dwarspaadje
namen zij haastig afscheid met de belofte morgenochtend
weer present te zijn!

Ziezo, dat was nogal meegevallen. Tot vanmiddag half-
twee op 't Kerkplein! Dan stond er een nieuwe duintocht
met baas Prins op 't programma...

Maar 't ging de volgende morgen heus zo makkelijk
niet meer. Allesbehalve! Bovendien had Lorre-Bet nu
een zwaarder wijk: de beruchte armoedige Haven-
buurt, waar ze nooit veel zaken deed. Toch moesten
zij erdoor en al direct merkten de Edelen aan de
vreemde vijandige stemming hier dat er iets broeide.
Telkens klonken er scheldwoorden uit de steegjes en
bochtige nauwe straten — meer aan *hun* adres, dan
aan dat van hun beschermelinge. Maar geen van de
schreeuwers liet zich zien en dat voorspelde niet veel
goeds...

„Bij elkaar blijven,” waarschuwde Hein. „Ze zullen best
voor de dag komen.”

En ze kwamen. Juist toen zij met de Havenbuurt klaar
waren en een pleintje overstaken — zzztt! daar suisde
Gijs een steentje om z'n oren. Net mis! Maar 't volgend
projectiel was raak. „Aul!” schreeuwde Bart, draaide zich

om — en ineens vloog een handvol schelpen door de lucht.
Nog één en nog één!

„Da's gemeen!” schreeuwde Hein naar de onzichtbare
aanvallers. „Kom es op, als je durft!”

Ja, daar waren ze: vijf grote vissersjongens, gevolgd
door een hele troep grut. En bliksemsnel had Hein z'n
plan klaar: Lorre-Bet met haar kar in een hoek van
't pleintje, Dick met Moorkop ernaast en zij met z'n
vijven ervóór, pal naast elkaar.

„Zo, laat ze nou maar opkomen! Dick, jij nog even
wachten, hoor. Pas in 't uiterste geval Moorkop los-
laten!”

Meteen was 't hele Havenbuurtje vol rumoer. Want de
Zeejongens lieten er geen gras over groeien en vóór
Hein 't verhinderen kon, had hij van de grootste al
een stevige opstopper te pakken. Dat was het sein voor
een algemene strijd! Maar als de Zeedorpers gedacht
hadden een makkelijke prooi te vinden, waren zij
abuis. Want de Edelen vochten als... edelen, al
waren hun tegenstanders stuk voor stuk sterker en
groter. Goed bekeken van Hein om dekking in z'n rug
te hebben: nu kwam de aanval maar van één kant en
bovendien stond Lorre-Bet veilig in haar hoek, be-
waakt door Moorkop, die als een razende stond te
blaffen.

Pats! daar had Jaap met een rake klap één tegenstan-
der voorlopig buiten gevecht gesteld. Nog even de
tanden op elkaar! Maar toch — tòch zouden de
Edelen het verloren hebben, want daar kwamen nog
drie, vier helpers 't pleintje opgerend. Nu zouden zij
die verwaande jongens uit „Binnen” wel klein krijgen!
Ineens... „De Reus, jongens! De Reus! Lopen!” En
als bij toverslag lieten de kemphanen los. Want plots

verscheen er een man met blinkende knopen op het slagveld: Ruys, de grote zwaargebouwde rijkspolitie-man, die in de volksmond algemeen de „Reus” werd genoemd. Net op tijd! Maar voor twee vechtersbazen juist iets te vroeg: die liepen precies in de vangarmen van de „Reus”! Verder was het pleintje echter schoon leeg...

„Hé, wat is hier aan de hand?” bulderde de man tamelijk overbodig en sleepte „en passant” aan iedere arm een arrestant mee.

„Nou, nogal eenvoudig,” legde Hein uit. „Wij liepen hier met dat wagentje en ineens begonnen zij te gooien. Kijk maar, ’t ligt hier nog vol met schelpen. Nou, en verder ging ’t toen vanzelf!”

„Dus jullie zijn niet begonnen?” vroeg de „Reus” blazend. „En die hond, wat doet die erbij? Is ’t een kwaje?”

„Welnee, die nemen we voor de gezelligheid mee! Maar Dick heeft ’m al die tijd vastgehouden. Hij blafte alleen maar!”

Dat was ook zo en tot hun geluk had de brigadier dit zelf nog geconstateerd.

„Zo, een niet-uitgelokte aanval dus!” mompelde hij deskundig. „En wat deden jullie erbij, Klaas Veenstra enne... Jaap Driessen, is ’t niet?”

Het makke tweetal speelde echter stommetje.

„Nou, zeg es wat! Of kwamen jullie alleen maar kijken? ’k Geloof het niet erg, want ze hebben jou nogal geraakt, Japie!”

’t Viel voor Jaap Driessen werkelijk niet te ontkennen, want zijn neus begon gevaarlijk veel op een rijpe tomaat te gelijken!

„Afijn, we kunnen kort zijn. Dat moet niet weer ge-

beuren, begrepen? 'k Heb jullie tweeën in de gaten! En zeg dat ook maar tegen je kameraads. Als ik jullie nog es snap, zwaait er wat voor je! Vort, smeert 'm naar huis!"

En òf die twee liepen!

„Nou, en jullie kunnen verder je gang gaan, maar wees voorzichtig voortaan. Ik zal ze ook wel in de gaten houden, reken daarop. Maar op die hond heb ik 't niks begrepen! Als jullie 't niet aan kunnen, kom je bij mij, goed verstaan?" Ruys àf!

Zo was dit avontuur toch nog goed verlopen. Maar... als de „Reus" niet zo prachtig op tijd verschenen was...

„Toch geloof ik dat we er zó niet van afkomen," meende Hein op de terugweg toen Lorre-Bet weer veilig afgeleverd was. „Je weet hoe ze zijn daar in „Zee" en vandaag of morgen komen ze terug. Let op mijn woorden."

„Maar in 't dorp zelf durven ze niks meer, ze zijn veel te bang voor die „Reus"! Toch wel 'n aardige vent!"

„Maar 't is geen makkelijke," wist Peet. „En sterk dat-ie is — geweldig! Hij gaat dikwijls met vader mee achter de stropers aan en dan is-t-ie voor drie grote kerels nog niet bang!"

„Daar is-t-ie ook politie voor! Maar ik zou 't niks gek vinden, als zij ons hier op de straatweg nog es opwachtten. We mogen wel uitkijken!"

En dat had Hein goed geraden. Want de volgende morgen ging alles nog prachtig en hadden zij van niemand last. Maar een dag later barstte de bom tòch...

Zoals gewoonlijk werd om halftwaalf gestopt en ging het konvooi, via de straatweg, naar huis. Nog voor-

dat zij echter aan 't bekende dwarspad gekomen waren...

„Daar zijn ze!” kreet Gijs ineens — en jawel, van achter een hoog duin kwamen er zes Zeejongens aangehold, één zelfs gewapend met een zware stok.

„Staan blijven!” gebood Hein kort. „Verdelen, jongens, om de wagen heen. Vlug! Dick, jij Moorkop nog vasthouden, anders is 't voor hen geen vechten meer!” Maar plots — wat was dat? Ook links van hen klonk nu krijsgehuil — dáár verschenen zeven nieuwe aanvallers, nog beter gewapend zelfs. Dát was gemeen... Op 'n meter of twintig afstand bleven de „Zehelden” staan, blijkbaar volgens afgesproken bevelen. En wie geen stok rijk was nam z'n riem of trok z'n klompen uit... Zo naderden zij in een grote kring de zes Edelen, die vastbesloten waren hun huid zo duur mogelijk te verkopen. Ook al was de kamp ongelijk en stonden hun kansen slecht.

Maar Moorkop — die was er ook nog. Nu was 't geen schande om de felle bouvier te gebruiken...

„Da's gemeen!” loeide Hein. „Dertien tegen zes. Maar als jullie nog 'n stap dichterbij komen, sturen wij die hond op je af. Maak z'n riem los, Dick! Jullie zijn gewaar-schuid, 't is een kwaje!”

Maar als enig antwoord viel de hele ploeg als een lawine op de Edelen. Stokken en klompen deden even hun werk, even maar... toen gilte één van de aanvallers zo hartverscheurend, dat plots alle actie staakte. Want Moorkop had zijn kleine baas verdedigd, zoals alleen een goed afgerichte hond dat doen kan. Twee, drie belagers smeed hij tegen de grond en rukte snuivend en grommend alle broeken aan flarden, die tussen

z'n sterke tanden kwamen. Maar bijten? Geen sprake van!

„Hier, Moorkop, nog meer!” hijgde Dick en schoot Hein te hulp, die bijna stikte onder drie aanvallers. En ook hier bracht de wrede harige kop van de bouvier angst en schrik, zèlfs bij Hein. Als een dolle-

man ging de hond te keer en rukte het viertal in 'n oogwenk van elkaar. Vier broeken en kielen moesten eraan geloven — toen bleef Moorkop trillend staan. „Wie nou nog?” schenen z'n verstandige ogen aan Dick te vragen. Maar 't was niet meer nodig. Want Moorkops eerste aanval had zó verbijsterend gewerkt, dat 't grootste deel hals over kop de duinen in gevlucht was, schreeuwend van angst. En het vijftal, dat zich ijlings 'n meter of tien teruggetrokken had, volgde onmiddellijk dat voorbeeld toen Dick een stap in hun richting deed, met Moorkop aan de halsband! Binnen twee minuten had zich 't hele drama afgespeeld

en wéér waren zij overwinnaars! Maar nu dank zij die onbetaalbare hulp!

„Brave hond,” prees Dick en streek 'm eens goedkeurend over de zwarte borstelige haren. „Als we jou niet gehad hadden . . .”

Helemaal zonder verliezen was echter ook nu 't gevecht niet afgelopen. Vooral het broekje van Hein was niet toonbaar meer, terwijl Peet een gevoelige klap van een stok opgelopen had. En Jaap duizelde 't nog van die slag met een klomp op z'n krullebol . . . Maar alla, 't leed was gauw geleden. Dat beterde wel weer. 't Voornaamste was dat de Edelen in het toernooi tegen de Zeehelden gezegevierd hadden!

VII. WIE IS ER IN DE BURCHT GEWEEST? . . .

Het was voor de Edelen een zeldzaam drukke vakantie! Waar zij andere jaren met hun lege uren geen raad wisten, kwamen zij nu zelfs tijd te kort en de lange augustusmaand was om éér zij 't wisten. Want Gijs en Bart — die 't nu allebei druk hadden met „hun” pensioengasten — vroegen om hulp, Lorre-Bet moest regelmatig gekonvooierd worden en dan was er ook nog zo iets als een Burcht in de duinen, waarachter weer de vrije zee lokte!

Maar . . . 't werd een welbestede vakantie! Vooral omdat zij nu iets in praktijk mochten brengen van wat zij dagelijks op school en 's zondags in de kerk leerden: je naastenliefde tonen. Dát gaf nog de meeste voldoening, vooral toen Lorre-Bet bekende dat zij er nu niet meer zo tegen opzag om naar „Zee” te gaan. Dáár werd het steeds rustiger en van een directe „aanval” was geen sprake

meer. Moorkop en de „Reus” waren blijkbaar te gevreesd!

En toen Dick voor 'n paar weken met de hele familie naar de Veluwe verhuisde, had Spits de hondetaak overgenomen. Dat was vast geen slechte ruil geweest, want de hond van koddebeier Prins was in „Zee” minstens zo bekend en ... berucht!

Zo langzamerhand raakten zij ook wat beter bevriend met Lorre-Bet, die van haar kant steeds vriendelijker en toeschietelijker werd. Bij minder geschikt zwemweer vergezelden zij haar zelfs op de middagtochten door de polder en dan was 't een feest om haar — na de laatste klant — op de wagen te zetten en zó naar huis te rijden. Wat kon 't hun schelen dat de landarbeiders hen uitlachten om dat vreemde transport. Zo zwaar was Lorre-Bet heus niet en zij waren sterk!

Dan viel hun ook de bijzondere onderscheiding te beurt om haar tot pal bij het duinhutje te mogen brengen. Niet *erin* natuurlijk, maar toch... zo ver hadden nog maar weinig mensen het gebracht.

„Wat ziet 't er armoedig uit, hè?” zei Jaap, toen zij voor 't eerst dat ontoegankelijk domein betreden hadden. „Maar toch wel schoon overal. 'k Had best es naar binnen willen gaan.”

„Ik ook,” vond Gijs. „Zou 't nou waar zijn dat zij zo rijk is en iedere avond haar geld zit te tellen?”

„Jó, lóóp!” lachte Hein. „Vader zegt dat 't allemaal leugens zijn. Nogal logisch! Als je zoveel centen hebt, ga je toch niet met lorren leuren. Nee hoor, ik geloof d'r niks van!”

„Ze heeft in ieder geval maar een eenzaam leventje,” peinsde Bart. „Altijd alleen met zo'n lelijke hond, nee, 't zou niks voor mij zijn. Zagen jullie die twee magere

konijntjes nog zitten? Je kon ze haast zo door de tralies halen!”

„Maar we *blijven* haar in de gaten houden, jongens! D'r is nou geen kip meer, die haar wat doet en dat moet zo blijven!”

En in heel deze mooie zomervakantie hielden zij zich aan die afspraak. Maar zij bleven toch ook hun Burcht trouw, want nú konden zij nog genieten van de zee en de duinen. Over 'n poosje niet meer. Dan kwam september, dan wachtte de school. Hun laatste jaar...

Daarom profiteerden zij nog zoveel mogelijk van hun vrijheid. Hoe het later zou gaan? Niemand, die het wist. Maar volgend jaar, dan...

Ja, dan? Daar hadden zij 't in de burchtzaal vaak genoeg over gehad. Want alle zes hadden zij hun eigen idealen. Hein zou volgend jaar naar de Technische school gaan: machinebankwerker wou hij worden, terwijl Gijs natuurlijk in de zaak kwam. En Bart zou 't liefst naar zee willen. Niet als gewone kustvisser — nee: bij de koopvaardij, grote reizen maken naar Azië of Amerika, 't kon niet schelen waarheen. Als-ie maar zwerfen kon! Maar voor Dick kwam nú de zware tijd al aan: hij kreeg bijlessen om straks naar 't Gymnasium te gaan. En dan... verder studeren aan de Universiteit. Dokter moest-ie worden. Zo'n goeie, net als z'n vader!

Maar Jaap had nog de stoutste plannen en... de mooiste. Hij wou zo dolgraag *zendeling* worden, om dan later in verre landen de heidenen van de Here Jezus te vertellen. Maar 't kostte zo ontzaglijk veel geld, zei vader en je moest reusachtig veel studeren voor zendeling...

„En als jij dan klaar bent, Jaap, breng *ik* je weg op mijn schip. Gratis natuurlijk, want dan ben ik al lang kapitein!” fantaseerde Bart.

Alleen Peet wist nog niet precies, wat hij worden wou. Maar 't zou er wel op uitdraaien dat hij later z'n vader opvolgde als duinopzichter. En dat leek 'm best!

„Nou, jij liever dan ik!” grinnikte Gijs. „Altijd achter die stropers aan te jagen. Nee, geef mij maar een goeie groentezaak.”

Zo bouwden zij aan hun toekomstplannen, maar of 't alles zo gaan zou als zij wensten? Eén ding stond echter onherroepelijk vast: volgend jaar lag hun Verbond natuurlijk uit elkaar. Jammer, geweldig jammer! Want nog nooit hadden zij zo'n fijne zomer gehad...

Voor de laatste drie vakantiedagen had Gijs, de zakenman, een schitterend idee. Want het was nu volop braментijd en... bramen brachten goed geld op. Hij wist er klanten genoeg voor en met elkaar konden zij met plukken best een extraatje verdienen. Vorig jaar had hij alleen bramen gezocht en dat had hem nog aardig wat opgeleverd: meer dan een gulden, die hij zelf mocht houden!

Voor al dat laatste lokte en heel het Verbond was direct voor het plan te porren. Dick was weer terug en, nu de meeste vakantiegangers vertrokken waren, hadden Gijs en Bart het niet zo druk meer met de pensiongasten, zodat het hele stel er compleet op uit kon trekken.

En, allemaal gewapend met een bus of een emmertje, gingen zij 's maandagsmorgens al vroeg de duinen in. Jammer, dat 't niet te best weer was: er stond een flinke bries en soms kletterde er even een behoorlijke gietbui naar beneden. Maar, volgens Gijs, was dit weertje juist

goed — dan kwamen er niet àl te veel bramenzoekers en hadden zij 't rijk alleen...

„Vorig jaar hebben Peet en ik wel drie emmers geplukt,” wist Bart. „Die Peet weet ze te zitten, jô! En m'n moeder wou ze nu weer hebben, maar 'k heb gezegd dat zij ze *kopen* kon. 'n Kwartje een emmer. Is dat te veel?”

„Voor een kleine emmer, nee. Voor een grote rekende ik nog meer!”

„En wat doen we met dat geld?” informeerde Jaap zakelijk.

„Voor de firma De Haas en Co., natuurlijk! Voor wie anders?”

„Niks hoor,” zei Gijs. „Vorig jaar zocht ik alleen, maar nu zijn we met z'n zessen en daarom moeten we die bramen-centen eerlijk met elkaar delen!”

„Laten we de huid nou nog niet verkopen voordat de beer geschoten is,” meende Hein. „We hebben nog geen spie en misschien valt 't wel tegen!”

Maar 't viel niet tegen! Dank zij Peet zaten zij direct al midden in een prachtig bramenveldje, waar blijkbaar nog niemand geweest was, want 't zat er vol. En toen: plukken, plukken, of hun leven d'r van afhing! Zij gunden zich nauwelijks tijd om er af en toe zèlf één te nemen, maar toch... zo ongemerkt glipte er wel eens een dikkerd naar binnen...

Zelfs een regenbuitje deerde hun niet — hier was wat te verdienen! En stug bleven zij tot halftwaalf doorwerken — toen pas werd de oogst verzameld. Resultaat: twee volle bussen en twaalf blauw-paarse handen!

„Als 't zo doorgaat, verdienen we nog een kap'taal,” meende graaf Gijs deskundig. „Gaan we er vanmiddag mee door?”

Natuurlijk, wat anders? Maar eerst naar huis, want bramen mogen nog zo lekker zijn — tegen honger helpen zij niet!

„En, ben je ze kwijt, Gijs?” was 's middags de eerste vraag.

„En of! Hier, kijk maar, 'k heb er precies twee kwartjes voor kunnen maken!”

Dat gaf de burger moed en — alleen onderbroken door een korte limonade-pauze in De Burcht — werd opnieuw de hele middag hard geploeterd. Twee emmers plus een busje gingen er 's avonds dorpwaarts, meer dan vol met het paarse kleverige goedje! Dat was ruim een gulden verdiend vandaag — voldoende om er een nat pak voor over te hebben...

Dinsdags hielp het zonnetje hen om de oogst — zo mogelijk — nog groter te maken. Wel waren er nu meer liefhebbers dan gisteren, maar daar wist Peet raad op: dieper de duinen in — hij wist de plekjes wel te vinden en 't was een goed bramenjaar! En toen Gijs 's avonds zijn vrachtje aan de man — of aan de vrouw! — gebracht had, lag er een blinkende rijksdaalder in z'n hand. Dat was twee dagen hard werken wel waard!

Jammer, dat 't de volgende dag regende, maar toch — de Edelen lieten zich niet afschrikken. Nu hadden zij nog de gelegenheid — morgen moesten zij weer naar school! Maar in de loop van de middag werd 't heus te bar: 't bleef zachtjes regenen en de ene jas na de andere liet door. Plots een flinke plensbui en... heel het Verbond vluchtte naar de dichtstbijzijnde schuilplaats: De Burcht. Daar vlug het zeil op de stokken, 't kampvuurtje aangestoken — ziezo, zij zaten droog! En voor door-

lekken hoefde je niet bang te zijn, verzekerde Peet, als je er maar met je vingers afbleef!

„Hé, wa's dat daar?” En ridder Bart deed plots een duik naar de grond. „Hoe komt dat hier?” Verbaasd hield hij een stukje dun koperdraad omhoog.

„Jô,” schrok Peet. „Da's strikkendraad. Laat es kijken!”

Ja, geen twijfel mogelijk. Precies ditzelfde buigzame koperdraad gebruikten de stropers om er hun konijnestrikken van te maken. Maar hoe kwam dit eindje hier in de burchtzaal terecht? Zouden er stropers...

„Eerst goed kijken of er nog méér ligt,” stelde Peet voor. „'t Is natuurlijk mogelijk dat 't naar binnen gelopen is.”

Met behulp van twee zaklantaarns werd nu de hele Burcht nauwkeurig doorzocht. En jawel hoor — hier en daar lagen precies zulke stukjes strikkendraad, twee, drie, soms wel 'n tien centimeter lang. Blijkbaar afsnijdsels dus. Maar verder was niets te vinden dat op ongewenste bezoekers wees...

„Toch is 't gek, jongens,” peinsde de keizer. „Die rommel komt hier toch óók niet vanzelf. D'r *moet* iemand binnen geweest zijn.”

„Of meer,” dacht Peet hardop. „Die lui zijn meestal niet alleen.”

't Bleef even stil in de kring en angstig dachten zij alle zes aan de mogelijkheid dat hun fijne Burcht een *stropershol* zou zijn.

„Brr, misschien zitten ze ons nou wel af te loeren,” rilde koning Dick allesbehalve moedig. „Maar mij zien jullie hier niet meer, hoor!”

„Ben je mal, jô, op klaarlichte dag zal je geen stroper

in de duinen vinden. Die heren wachten wel tot 't donker is."

„Maar wat doen we eraan? Vertel jij 't aan je vader, Peet? Nee toch zeker?"

„Niet doen," meende Hein. „We moeten in ieder geval eerst zekerheid hebben. Maar hoe?"

„Ik weet wat," fluisterde Jaap toen. „Als we weggaan, zetten we die totempaal van Bart hier neer, vlak bij de trap. Komt er nou iemand binnen die 't niet weet, dan moet-ie er tegenaan stoten en valt de stok om. En zaterdagmiddag komen wij terug om te kijken!"

'n Prachtidee van de hertog — als 't nu maar gauw droog werd, dan konden ze eruit. Want onwillekeurig hadden zij toch alle zes 'n beetje angst om het geheimzinnige van hun vondst. *Als 't eens waar was, wie weet wat er dan nog gebeurde...*

Hoera, het gerikketik op 't zeil werd al minder — en kwiek stonden zij even later weer buiten in de frisse zeelucht. Alleen Hein ging terug, doofde het kampvuur en borg dat secuur weg achter de stenen, plantte toen de totempaal losjes in 't zand bij de trap en kroop voorzichtig weer naar boven. Als 't nou maar lukken wou...

De oogst van deze middag was bestemd voor „De Duinfluiter" en er moest nog hard gewerkt worden om de twee emmers vol te krijgen. Maar 't lukte en Bart klakte al met z'n tong in het vooruitzicht van een boterham-met-bramenjam!

„Hier Gijs, dat hebben jullie vandaag wel verdiend in die regen." En meteen stopte mevrouw Schreuder hem een gulden in z'n hand. Gijs kleurde even van schrik,

maar borg toch de „pop” vlug in z'n broekzak. Dat zette nog eens aan!

Zaterdagmiddag... wat voor geheimen zou de totempaal onthullen? Popelend van spanning en nieuwsgierigheid stonden de vijf Edelen bij de ingang van hun Burcht, waarin de keizer zojuist voorzichtig was afgedaald.

„Niks,” klonk 't toen teleurgesteld uit de diepte. „Hij

staat er nog precies zo. Ho, au! Wa's dat nou weer?"

Zij hoorden hoe Hein blijkbaar ergens over struikelde — er werd tenminste duchtig gemopperd daar beneden.

„Komen jullie ook maar. 'k Viel over een steen!" foeterde Hein. „Hoe komt dat ding daar nou?"

Een nieuw raadsel. Want één der afsluitkeien van de „kast" was of gevallen of door iemand eruit gehaald en op de grond gedeponeed. Maar de totempaal stond nog precies als woensdagmiddag. En verdere sporen van inbrekers waren er evenmin te vinden.

„We proberen 't nòg es," vond Peet. „Want 't is best mogelijk dat zij die stok weer neergezet hebben. En dan goed kijken hoe je de stenen neerlegt, Hein. Merk desnoods de voorkant met een kruisje of zo iets."

„Goed. Maar de zwemspullen, het kampvuurtje en de accu nemen we straks mee, jongens. Ik vertrouw dat zaakje hier niet. En die kroezen zou ik maar meepikken, Dick, vóórdat een ander 't voor je doet!”

Met zorg schikte Hein toen de stenen voor het gat, die met een kleine potlood-V aan de voorkant en met een dito A aan de achterzijde gemerkt waren. De zij-kanten daarentegen hadden de laatste letter van het alfabet, alles onzichtbaar voor een niet ingewijde. Als dat geen succes had!

En toen vlug aan 't bramen zoeken, anders stond hun verdienste stil. 't Liep nu echter op z'n eind en zelfs Peet raakte uitgestudeerd met nieuwe vindplaatsen. Maar ze hadden toch al een aardig kapitaaltje — als Gijs vanavond 'n beetje geluk had met de verkoop, haalden zij vast en zeker de vijf gulden!

Woensdagmiddag zo vroeg mogelijk maar weer beginnen, was de afspraak. En... nog aan niemand iets zeggen van de „val” in De Burcht...

Maar vergeefs wachtte de prins die middag op z'n vrinden. Geen wonder ook: het regende pijpestelen en geen van de vijf Edelen kreeg thuis toestemming om de duinen in te gaan. Zelfs Bart niet, en dat zei genoeg! Maar zaterdagmiddag scheen het zonnetje weer en konden zij aan de laatste pluk — die voor mevrouw Van 't Hoff bestemd was — gaan beginnen. Als 't meezat, was er misschien nog kans de ontbrekende negentig cent te verdienen. Dan hadden zij precies zes guldens bij elkaar.

Allereerst trokken zij echter naar De Burcht die, als altijd, eenzaam en verlaten in de duinwoestijn zijn geheim bewaarde. Nee, aan de buitenkant was geen enkel spoor van inbrekers te vinden. Dan maar naar

binnen, Hein voorop, gewapend met een sterke zaklantaarn.

„Voorzichtig hoor,” waarschuwde hij. „Ha, de stok is weg, jongens!”

't Was zo — de kunstig bewerkte totempaal lag ergens voor oud vuil in een hoek gesmeten.

„Eerste bewijs,” zei Peet triomfantelijk. „Nou vlug de stenen bekijken!”

Ogenschijnlijk lagen de keien nog precies zo als Hein ze de vorige week op en naast elkaar gestapeld had. Maar toen hij het licht van zijn lantaarn erop liet spelen, bleek 't wel beter. Want... ze lagen allemaal *anders!* Bovenop één met een A aan de voorkant, daarnaast weer eentje met een Z, soms één met helemaal geen letter aan de frontzijde...

Geen twijfel mogelijk — hier waren vreemden aan 't rommelen geweest. Hun Burcht was ontdekt... Maar door wie?

„Stroppers, beslist. Kijk maar hier.” En Bart ontdekte opnieuw stukjes strikkendraad. Maar om de laatste twijfel weg te nemen, vond Peet nog twee kleine stokjes, zoals die altijd gebruikt werden om konijnestrikken in 't zand vast te zetten. Dus tòch stroppers...

Verslagen keken zij elkaar aan — wat nu te beginnen?

„Eerst de bramen, jongens,” zei Gijs nuchter-zakelijk.

„Anders halen we 't niet en wordt het te laat.”

Ja, de bramen! Die zouden zij met al die ontdekkingen helemaal vergeten. Maar dat in geen geval — nu of nooit! En dus gingen zij haast-je rep-je alle struiken nog eens langs om de laatste vruchtjes te verzamelen. 't Viel echter tegen: alles en alles bij elkaar een half emmertje, nog geen twee kwartjes waard volgens Gijs. Maar ze waren prachtig: groot en overrijp.

„Hoeveel krijg je van me, Gijs?” vroeg mevrouw Van 't Hoff na de verkoop.

„Eh... vijftienvertig cent graag, mevrouw. Zijn ze niet mooi?”

„Schitterend, 'k ga er direct jam van koken. Hier, da's voor jou! Maar eerlijk delen, hoor!” Meteen liet zij negen dubbeltjes in z'n hand glijden.

„Die kwamen jullie toch nog te kort, is 't niet?” lachte zij toen Gijs zwakjes protesteerde tegen die dubbele beloning. „Nou, veel geluk er dan mee!”

Dus tòch zes guldens verdiend, de man één pop! Dat gaf 's maandagsmorgens een hoeraatje op het schoolplein toen Gijs het blijde nieuws vertelde.

„Heb je ze bij je? En wat doen we ermee?”

„Nee, 'k heb ze thuis laten liggen. Vanmiddag meebrengen?”

„Niet doen,” adviseerde Hein. „Allicht merken de anderen 't ook en dan is de aardigheid eraf. Bewaar ze nog maar even, jô, misschien komt er wel wat bij! Maar wat doen we nou aan die stropers?”

Ja, dat was een moeilijk probleem en niemand wist een afdoende oplossing om te ontdekken wie de inbrekers waren. Peet beloofde wel dat-ie goed uit z'n doppen zou kijken, maar of dat helpen zou? Die kerels kwamen natuurlijk alleen òf 's nachts òf 's avonds. Overdag in geen geval.

„Zou ik 't nou al aan vader vertellen?” vroeg hij aarzelend. Hij voelde er veel voor, zijn ervaren vader in dit geheimzinnige geval te mengen!

De meerderheid was echter van mening dat daarmee nog zo lang mogelijk gewacht moest worden. 't Mooiste zou toch zijn, als ze zèlf konden ontdekken, wie zo brutaal was ongevraagd in *hun* Burcht te komen!

VIII. HET GROTE AVONTUUR.

Prins Peter gaf echter niet veel voor de speurzin van zijn makkers. Hij wist veel te goed hoe uitgeslapen stropers meestal zijn! 't Was hun waarschijnlijk niet eens bekend dat hij — de zoon van de gevreesde koddebeier! — vaak in De Burcht kwam, anders zouden zij er wel uit blijven!

En hij begreep ook dat je — om succes te hebben — bij voorkeur niet met z'n zessen moest gaan speuren. Hoogstens met z'n tweeën — en daarom rijpte bij hem een plan: Om te beginnen voortaan iedere middag uit school langs De Burcht gaan. Dat was iets òm, maar hij had 't er graag voor over. En dan had-ie nóg de woensdag- en zaterdagmiddag!

Het eerste had voorlopig weinig resultaat natuurlijk; 't was nu na schooltijd nog niet donker in de duinen en hij wist wel dat stropers het daglicht schuwden. Over 'n week of vijf, zes, dan was er misschien iets te ontdekken. Misschien...

Maar de vrije middag bracht uitkomst! Dan was hij samen met Bart — de enige die van zijn plannen afwist. En, zoals vroege., maakten zij weer hun eindeloze zwerftochten door de duinen. Samen, omdat Gijs 't nu wel alleen afkon met z'n bestellingen, Dick op de extralessen blokte en Jaap en Hein met dit slechte herfstweer liever in 't dorp bleven.

Peet vond 't echter prachtig zo en zei de anderen niets van hun speurderij. Want dat deden ze — en goed! Steeds bleven zij in grote cirkels om De Burcht zwerfen en tegen donkeren verstopten zij zich dan in een vlakbij gelegen duinpannetje: wachten, steeds maar

wachten, soms wel 'n uur lang. Tot nu toe vergeefs echter...

Het enige wat zij constateerden was, dat van hun trotse Burcht niet veel overbleef, als 't zo doorging. De trap zakte steeds verder in elkaar en in de beschermende struiken gaapten zo hier en daar grote gaten, zodat 't zand aardig kon binnenstuiven. Jammer!

Zo gingen er enkele weken voorbij, zonder dat zij een stap verder kwamen. Zeker al vier, vijf keer hadden zij nu op de loer gelègen, maar de enige levende wezens die zij zagen, waren wat konijnen geweest. En toch wist Peet zéker dat er vreemde bezoekers kwamen. Maar wannéér?...

Bart werd er moedeloos van en wou 't maar opgeven toen hij op een stormachtige novembermiddag weer aan 't Jagershuis arriveerde. Veel liever ging hij nu naar zee of de kust langs. Daar was 't nu prachtig natuurlijk, met die harde noordwester!

„Nee jô, laten we nou gaan. De aanhouder wint!” preekte Peet. „M'n vader heeft wel eens een maand lang iedere nacht achter hetzelfde duin gelegen. Maar eindelijk had-ie 'm toch.”

„Wat, dat duin?”

„Nee, die stroper natuurlijk!”

„Nou, goed dan,” gaf Bart toe. „Maar dan gaan we buitenom en de kust langs. 'k Moet toch éven de zee zien!”

't Was een zware tippel naar de zeereep — pal tegen de felle storm in, zodat het stuifzand de twee Edelen soms messcherp in 't gezicht sneed. Maar... hun moeite werd beloond! Prachtig was de zee vandaag, maar ook grauw en grimmig. En dreigend waren de witte schuimkoppen op die machtige „grijparmen”:

de metershoge golven, die met woeste kracht op de brekers uiteenspatten. Van 't mooie strand zagen ze nu niet veel — zware uitlopers beukten soms de duinvoet beneden hen en vraten daar het zand weg van Hollands wachters. Maar 't zou ze tòch niet lukken om erdoor te komen!

Bart genoot nog het meest, al had hij dit ook tientallen keren gezien. 't Was altijd wéér schitterend en onder protest volgde hij zijn vriend, die het na een kwartiertje kijken al mooi genoeg vond! Tot het donker werd zwierven zij toen om De Burcht heen, maar wie ze ook ontmoetten — geen verdachte stropers. Hoogstens wat onschuldige wandelaars, die, evenals zij, van het machtige golvenspel genoten hadden...

Nauwelijks vier uur was het al duister en voor de zesde keer zochten zij hun plaatsje op tegenover De Burcht. Hu! wat was 't koud hier onder de struiken in de diepe duinpan. En wat ging de wind te keer! Bah! wat waren ze eigenlijk begonnen, peinsde Bart, die 't al lang verveelde. Was 't geen onzin om hier te liggen wachten? Er kwam immers toch niks!

Bom! Bom! Vijf harde slagen van de dorpsklok waaiden met de wind mee — net of de toren vlakbij stond.

„Vijf uur,” bromde de ridder. „Ik vind 't nou welletjes, Peet! Ga je mee?” En voorzichtig kroop hij alvast naar boven, rekte zich toen eens flink uit. Hè, wat werd je stijf van dat liggen...

Maar plots dook-ie naar de grond, boven op Peet, die juist zijn voorbeeld wou volgen. „Au jô, ben je dol? Au! je staat boven op m'n vingers! Op zij!”

„Stil, luister,” hijgde Bart. „Net of ik wat hoor!”

't Bleef echter stil — alleen de wind gierde om de duintoppen. Had hij zich toch vergist?

„Wègl D'r komt wat!” En meteen liet Peet zich weer naar beneden glijden. „Kom jô, gauw!”

Net op tijd plofte ook Bart onder de struiken en gespannen bleven zij luisteren. Ja, nu hoorden zij, boven 't rumoer van de storm, stemmen. Zware donkere mannenstemmen. Hoor, er vloekte iemand... Gingen ze voorbij? Nee — en twee jongenshartten stonden bijna stil van schrik. Want ze bleven staan, vlakbij, op geen twee meter afstand...

„'t Was net of ik wat hoorde,” gromde er één daarboven in onvervalst Sanddorps dialect.

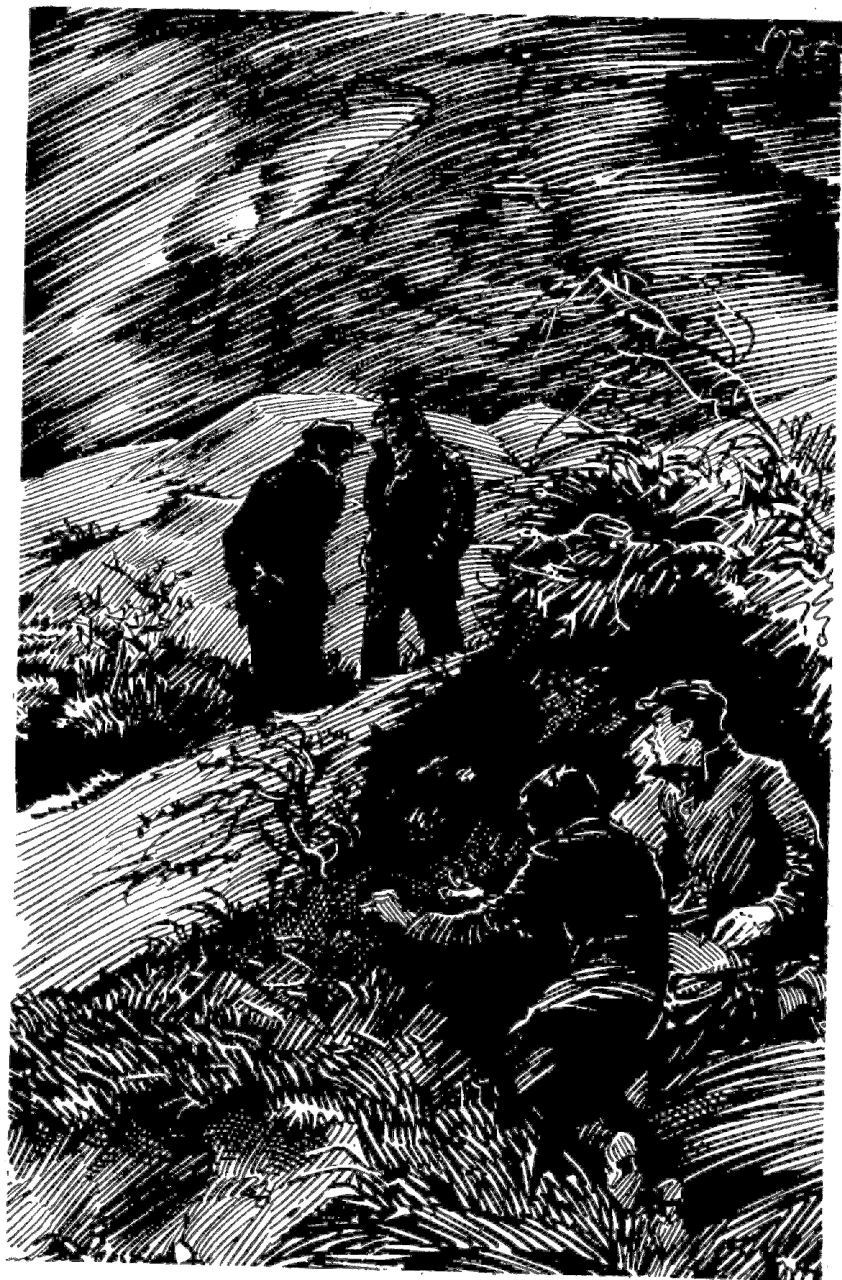
„Da's de wind, man,” meende nummer twee. „Hier is 't, Nelis, gooi ze d'r zolang maar in. Jammer, dat we niks beters bij dat ouwe mens konden vinden. Maar 't is in ieder geval toch wat!”

Plof! Plof! In De Burcht werd iets naar binnen gesmakt, hoorden de twee Edelen. Liepen die kerels nu door? Nee, ze bleven nog staan praten...

„'k Moet ze zien!” fluisterde Peet en kroop onhoorbaar een halve meter hoger, gluurde toen door de struiken heen. Ha, daar zag hij vaag twee donkere gedaanten. Jammer, dat-ie niet goed horen kon, waar zij 't over hadden. Ging 't niet over strikken nakijken? Ja, hoor maar... Die ene met z'n kraakstem schreeuwde nogal. „...niks gedaan man. Veel te gevaarlijk nou! Ben je vanavond om twaalf uur hier?”

„Afgesproken. En als je nòg es wat weet, Nelis, dat die ouwe zo schatrijk is, ha, ha! D'r geld staat zeker op de bank!”

„Begin je daar nou wéér over? Wie weet, waar zij 't verstopt heeft. Maar ze zal toch gek op d'r neus kijken, als ze vanavond thuiskomt,” zei Nelis met 'n paar flinke „knopen” er tussendoor.

„Als 't voor die tijd maar niet afgebr...” Meer kon Peet niet verstaan, want nu verdween het edele tweetal, ieder in een verschillende richting.

„Stroppers, hè? Heb jij wat verstaan?” rilde Bart.

„En ôf! D'r is wat gebeurd, jô. Hoorde jij ook dat zij in De Burcht wat naar binnen gooiden?”

„Ja, maar wat? Zou 't... zou 't *gestolen* zijn? Ze hadden 't over „dat ouwe mens”, geloof ik. Weet jij niet wie 't waren?”

„Nee, 'k denk dat 't Zeedorpers zijn. Die ene heette Nelis.” Peet zweeg, dacht nog eens goed na over wat hij had opgevangen.

„Durf jij eruit?” vroeg Bart toen angstig.

„Jô, nou weet ik 't! Lorre-Bet! Daar hebben ze vast ingebroken, want ze hadden 't over een ouwe, die geld verstopt had dat niet te vinden was. Ga je mee?”

„Wat wou je dan?”

„D'r heengaan natuurlijk. Wie weet wat ze daar uitgespookt hebben. Want die éne zei nog zo iets van: als 't voor die tijd... En toen liepen ze weg. Maar 'k geloof dat-ie 't over *brand* had. Zouden zij de boel...” Peet durfde het niet uitspreken, maar kroop moedig naar boven. „Vooruit jô, gauw! Die kerels zijn nou al lang weg!”

„Weet jij goed de weg in 't donker?” bibberde Bart.

„Ja, schiet nou maar op! 'k Heb gelukkig m'n zaklantaarn meegenomen. Maar kijk goed uit dat je niet valt!”

Die laatste raad was niet overbodig, want 't was knap gevaarlijk om in deze duisternis door de duinen te *draven*. Meer dan eens plofte Bart languit in 't zand en zelfs Peet kwam 'n keer in een doornbosje terecht. „Au!” die scherpe

stekels deden altijd zo gemeen zeer. Nou, alla, vooruit maar weer, hollen!

„Is 't nog ver?” hijgde Bart, nu allesbehalve ridderlijk.

„Nee, nog één duinrichel, dan zijn we er, geloof ik.”

Ja, dat was zo, en stomend stonden ze eindelijk op de schaars verlichte straatweg. Ha! dat liep toch heel wat makkelijker dan dat akelige zand.

„Ho, is 't hier niet? Ja, kijk maar, daar 't paadje af.”

„Zou ze al thuis zijn?” Bart voelde zich niks op z'n gemak en deed 't wat kalmer aan. Veronderstel, als die kerels teruggekomen waren...

Maar Peet kende geen angst — hij wist waartoe stropers in staat waren als ze hun zin niet kregen. „Vlug nou 'n beetje, jô! Kijk uit voor die heg. Ha, dan zijn we er bijna.”

Donker en verlaten lag het huisje tegen een duin geleund en geen enkel geluid verraadde hier een levend wezen.

„Ze is nog niet thuis, zie je? De blinden zijn open!”

„Durf jij naar binnen te gaan?” fluisterde Bart.

„Natuurlijk — 't *moet*. Op zij is de deur, is 't niet? Vooruit, *samen*, Bart. Niet bang zijn!”

Maar 't hart klopte toch ook Peet in de keel toen hij de deur half open vond. Een veeg teken...

Plots sloeg een scherpe schroeilucht hun tegen. En rook kwam er naar buiten, een zware benauwende rook!

„Brand!” gilde Peet en stond met één stap in 't kleine halfdonkere kamertje. Maar éven week hij terug voor de verstikkende lucht, die hier hing — toen sprong hij kordaat op de lage vlammetjes, die hun vernielend werk juist begonnen waren.

„Dicht die deur Bart, dicht, anders komt de wind eronder!”

Samen traptten zij nu inderhaast de gloeiende kolen en het smeulend houtwerk uit. Toen pas liet Peet het licht van zijn zaklantaarn door het kamertje spelen. Verschrikkelijk, wat 'n ruïne! Alles lag door elkaar gesmeten — de klok ergens op de grond, naast portretten en een leeggestorte tafella — kasten stonden open en de inhoud ervan was op de grond gedeponcerd — potten en pannen, gebroken steenwerk, niets was er op z'n plaats gelaten. En in de hoek hing een groot verenbed half uit de bedstee, totaal opengesneden, zodat alles bezaaid lag met kleine veertjes... Wat een puinhoop!

„Jô, Bart, gooi eerst die deur open — 't kan nou geen kwaad meer. Je stikt hier zowat! Heb jij lucifers bij je?”

„Nee, heb ik nooit. Pff! gelukkig 'n beetje frisse lucht!”

Jammer, nu konden zij de petroleumlamp niet aansteken. Toch nog één geluk dat Peet vanmiddag de lantaarn in z'n zak gestoken had — die kwam nu goed van pas.

„Wat 'n schoften om hier zo huis te houden!” foeterde Bart. „Zeg, zullen we dat zaakje maar gauw een beetje opruimen? Als jij bijlicht, zal ik dat bed weer in orde maken.”

„Neeen jô, niet doen! Alles zo laten liggen. Dit wordt natuurlijk een politiezaakje en dan mag je nooit iets veranderen!”

„Nou, wat wou je dan?”

„Wachten tot Lorre-Bet terugkomt,” zei Peet eenvoudig.

„Dat duurt zo lang niet meer. Weet je wat we doen? We gaan ze aan de straatweg opwachten en 't haar alvast vertellen. Want als ze hier onverwacht naar binnen stapt, schrikt ze zich nog dood!”

„Ja, en als zij ons hier vond, zou ze soms denken dat *wij* ingebroken hebben.”

Zij schuifelen dus samen naar buiten en posteerden zich op de straatweg. Kwam ze daar niet aan?...

Ja, 't was Lorre-Bet, die, na een zware poldertocht, als gewoonlijk tegen zes uur naar huis sjokte. Hu! wat was ze koud en rillerig — ze verlangde nu meer dan ooit naar de warme kachel en een hap eten. Maar... wat was dat — jongens op de weg?

En overtuigd van een nieuwe plagerij, begon ze al te schelden toen twee onbekenden haar de weg versperden.

„Lorre-Bet, wacht even, d'r is... d'r is wat gebeurd,” stotterde Peet, die wou dat-ie een prettiger boodschap had. „Nee, we doen geen kwaad! Kent u ons niet? En we hebben je in 't dorp zo dikwijls geholpen!” Met 'n paar woorden vertelde Peet toen een onsamenhangend verhaal van stropers en inbrekers, van een Burcht en een brandje dat zij geblust hadden. Lorre-Bet snapte er niet veel van, maar bij het woord „brand” liet ze ijlings haar kar in de steek en draafde onder ijselijk geschreeuw weg, naar huis. En die twee achter haar aan, Peet zwaaiend met z'n zaklantaarn...

„M'n huussie, m'n huussie”... Méér konden de jongens niet verstaan toen ze opnieuw midden in de ravage kwamen en Lorre-Bet maar stond te jammeren in 't spokig-verlichte kamertje.

„Hebt u geen lucifers hier?” vroeg Peet toen zakelijk. „Dan kunnen we de lamp opsteken. Zó komen we ook niet verder.”

„Kiek maer in de keuken, daer ben' ze altied,” huilde ze zielig en jammerde maar weer door: „M'n huussie, m'n huussie!”

Ja, warempel, daar lagen ergens lucifers. Lamp aansteken — klaar. Zo, nu konden zij gelukkig wat méér zien. Maar toen Lorre-Bet de verwoesting in 't volle licht zag, schrok ze nog meer. En geen wonder — 't wàs ook verschrikkelijk. Niets stond of lag meer op z'n plaats, alles, letterlijk alles was overhoop gehaald. Nu konden zij ook bekijken hoe de brand ontstaan was. Blijkbaar hadden de onverlaten het fornuis uitgepookt, want de asla was leeggestort en de brandende kolen door 't huis gesmeten. Als zij een kwartier later gekomen waren, zou er niets meer te redden zijn geweest. Dan had Lorre-Bet haar propere kleine huiske als een laaiende fakkel teruggevonden...

„Jô, wat doen we nou?” fluisterde Bart tussen het gejammer door. „Zó kan 't toch ook niet blijven?”

Maar Peet had zijn plan al klaar — hij handelde vandaag als een grote vent! „Jij gaat met Lorre-Bet terug naar je moeder, Bart. Dan kan ze daar wat eten en 'n beetje op d'r verhaal komen. En dan zo vlug mogelijk de politie waarschuwen! Intussen ga ik gauw naar m'n vader — die zal natuurlijk wel proberen vannacht die stropers te grijpen. Goed?”

En met veel moeite konden zij Lorre-Bet ertoe brengen om niet de rommel op te ruimen, maar mee te gaan. 't Kostte Peet echter heel wat overredingskracht om het verbijsterde vrouwtje aan 't verstand te brengen dat voorlopig alles zo moest blijven! Maar eindelijk stonden zij toch buiten en daar... ontdekte Lorre-Bet een nieuwe schanddaad. Want het konijnehok stond open... leeg!

„Och, och, m'n knientjes, m'n knientjes! Ook nog 'estole! Wat mot ik nou toch beginnen?”

„Ga nou maar met ons mee,” suste Peet de nieuwe

tranenvloed — en werkelijk, zij liet zich meetronen. Voetje voor voetje strompelde zij zo, tussen twee sterke jongens in, het pad af naar de straatweg, waar de karmet-Bello nog geduldig stond te wachten.

„Jô, we zetten ze d'r bovenop!” kreeg Peet een nieuw idee. „Zij kan toch dat hele eind nou niet lopen en jij bent gauw thuis!”

Gelukkig was het vrouwtje niet zwaar en volkomen willoos liet zij zich op de wagen tillen.

„Goeie reis!” — en daar ging Bart met z'n wonderlijk vrachtje, terwijl Peet opnieuw de duinen inholde om zijn vader op de hoogte te stellen.

Wát een avontuur!

't Was die avond een hele drukte bij de „villa” van Lorre-Bet. De burgemeester in hoogsteigen persoon leidde het onderzoek, geassisteerd door Verbakel, de brigadier van „Binnen” en Ruys uit „Zee”, terwijl natuurlijk ook Prins niet ontbrak. De twee Edelen waren echter de hoofdpersonen in dit drama en haarfijn moest Peet de burgemeester uitleggen hoe alles in z'n werk was gegaan en wat wel de reden was van hun speurderij in de duinen. 't Was een heel verhaal, maar dank zij de hulp van Bart werd toch niets vergeten!

„Nou, als ik 't zo eens hoor, zijn jullie 'n stel flinke jongens,” prees de burgervader goedkeurend. „En niet bang uitgevallen ook! Dus je weet zeker dat die ene kerel Nelis heette?”

„Ja zeker, meneer de burgemeester! Da's vast, nietwaar Bart? En een kraakstem had-ie! Jammer, dat ik niet horen kon wie die andere vent was!”

„Maar dat hoort u vannacht nog wel burgemeester!”
lachte Prins. „Die lopen straks als muizen in de val!”
„Wat was dan je plan?”

„Wel, ik had zó gedacht: terwijl Verbakel voor alle zekerheid hier de boel in de gaten houdt, wachten Ruys en ik die twee heren om twaalf uur op. En 't moet al gek gaan, willen wij samen Nelis en z'n kameraad niet te pakken krijgen! Wat jij, Ruys?”

„Natuurlijk! Ik ben je man!” bromde de „Reus”, die 't desnoods alleen wel aandurfde.

„Goed. Afgesproken dan, Prins. Maar wéés voorzichtig, mannen en waag niet te veel! En jij laat hier de hele zaak zo maar liggen, Verbakel. Ik zal vanavond nog de justitie opbellen, dan kunnen er morgen foto's van gemaakt worden. In ieder geval krijg ik vanavond nog rapport, heren?”

„Denkelijk nog wel twee arrestanten ook, burgemeester!”

„Ik hoop het. Succes, hoor! Nou, dan ga ik maar terug naar 't dorp. Rij je soms met me mee, jongeman?”

Daar had „jongeman” Bart natuurlijk geen bezwaar tegen. Dat gebeurde niet iedereen: een ritje in de auto van de burgemeester!

En zo tuften zij samen de straatweg af, met „De Duin-fluiter” als eerste doel: Bart, omdat hij rammelde van de honger, en de burgervader, omdat hij persoonlijk zien wou hoe 't met Lorre-Bet gesteld was.

Maar voor dat laatste kreeg hij geen kans! Want dank zij de goede zorgen van mevrouw Schreuder was het slachtoffer weer aardig bijgekomen. Zij had zelfs wat gegeten en nu sliep zij rustig in één van de lege pension-kamers.

En Bart volgde dat voorbeeld maar al te gauw. Hij was op, doodop na al deze avonturen en hij hoorde zelfs niet dat er 's nacht om twaalf uur *geschoten* werd in de duinen...

IX. NOBLESSE OBLIGE — ADELDOM VERPLICHT.

„Vader, toe nou, mag 'k mee?” bedelde Peet voor de zoveelste keer toen de twee mannen zich voor de expeditie gereedmaakten.

„Je weet wat ik gezegd heb, jongen: alleen als je moeder 't ook goedvindt.”

Maar daar zat 'm juist de kneep! Moeder voelde er niets voor, omdat zij wist hoe gevaarlijk 't was stropers op heterdaad te betrappen. Niet voor niets stond zij altijd duizend angsten uit als haar man een dergelijk karweitje aan de hand had... En waarom moest nu ook Peet zich nodeloos in gevaar begeven?...

Maar toch -- toen Prins zei dat hij 't eigenlijk wel verdiend had na z'n prachtprestatie van vanmiddag en beloofde dat-ie goed op 'm passen zou, mòcht hij. Hoera!

Gauw, gauw wat eten, een dikke duffel aan -- en toen met de mannen mee, die het geladen geweer al over de schouder hadden. „Dag moeder, tot straks, hoor! En niet bang zijn! Dáág!”

„Dag jongen. God geve, dat jullie allebei straks weer veilig en wel thuis mogen komen. Zal je heus voorzichtig zijn?”

Maar dat laatste hoorde Peet nauwelijks -- moeder was

altijd zo overdreven bang! En waarom eigenlijk? Had vader straks zelf niet gezegd dat er een goeie koddebeier in 'm stak?...

Met z'n vieren slopen zij nu zonder gerucht door de duinen: Prins met Spits voorop, dan de „Reus” en daarachter Peet. Stikdonker was 't, geen maan te bekennen — alleen de wind vergezelde hen op deze lange angstige wandeling. En soms een regenbuitje ter afwisseling!

„Hier is 't,” fluisterde Prins. „Nou eerst dekking zoeken, Ruys. Hoe laat leven we?”

„Bij tienent!”

„Prachtig, tijd genoeg dus. Peet, jij moet eerst weg.”

„Weg, vader?”

„Ja natuurlijk. Je mag hier niet vlakbij zitten, da's veel te gevaarlijk, jong. Kom maar mee.”

Op een laag duintje kreeg Peet zijn plaats toegewezen, 'n twintig meter afstand van De Burcht, die hij hier van daan maar nauwelijks kon zien.

„Zo, goed onder struiken blijven en je niet verroeren, Peet. Denk erom dat 't minste gerucht ons verraden kan! En je weet de afspraak, hè: onder géén omstandigheden te voorschijn komen. Je *blijft* hier liggen, net zolang tot ik je roep. Daar kan ik van op aan?”

„Ja, vader.”

„Dan is 't goed. Nou wij nog, Ruys.”

't Was voor de twee mannen en de hond heel wat moeilijker om een goede dekking te vinden, maar toch — 't kwam voor elkaar. Vlak tegenover De Burcht kropen zij pal tegen een duin aan, goed verscholen achter de manshoge struiken. Zo, de sterke zaklantaarn gereed — de karabijn in de aanslag en... wachten maar.

Wachten, wachten! Of 't nooit twaalf uur werd, zuchtte Peet boven op z'n duintje en ging heel, heel voorzichtig iets verzitten. Bah! wat werd-ie stijf! En koud dat 't was — goed, dat-ie z'n dikste jekker aan had! Hoor, daar sloeg de klok van „Binnen”: één, twee, drie... Elf harde slagen telde hij. Nog 'n uur dus — zestig minuten — zesendertig honderd seconden. Hoe kwamen ze om?...

Maar alla — hij had 't immers zelf gewild? Straks, dan zou 't komen. En opnieuw begon z'n hart wild te bonzen, als hij aan dat grote moment dacht. Jammer, dat-ie er niet bij mocht zijn. Maar als zij aan z'n vader kwamen...

Minuut na minuut verstreek en geen ander geluid brak de stilte dan de kreet van een overtrekkende nachtvogel of van een konijntje dat voorbij hipte. Verder was er alleen het gieren van de wind, die sinds vanmiddag gelukkig wat bedaard was.

Halftwaalf! Nog een half uur...

Luister, daar kwam wat... ja, er kraakte een tak... Nee, 't werd weer stil... Hoe zou vader 't maken — hij hoorde niks van beneden. En toch was-ie zo kort bij!

Maar roerloos zaten de beide mannen zwijgend tussen de takken, twee volle uren lang... En Spits lag erbij of hij versteend was!

Bom! Bom! Eindelijk t'och twaalf uur. Nu moesten zij komen... Wat was dat... hoorde Peet geritsel, daar bij De Burcht? Zag-ie goed, bewoog zich daar een donkere gedaante? Ja, vast, kijk maar, nu stond hij tussen de twee duinen in. Waar bleef vader nou? Zag die dan niks... Kon hij 'm nou maar waarschuwen om toe te slaan, ineens, zonder dat die kerel...

Maar plots dook Peet angstig in elkaar. Want hard en rauw klonk de kreet van een meeuw schallend door de duinen. Vlakbij! Hoor, nog eens. Nee, nu was 't verder weg, als een antwoord.

En meteen had hij 't dóór: 't was natuurlijk een afgesproken sein tussen die twee kerels. Já, daar kwam nog iets aangeslopen — kijk, nu stonden ze samen te fluisteren. En flauwtjes kon Peet nog onderscheiden hoe ze naar De Burcht gingen — toen, ineens...

Ineens stonden er twee gestalten in een fel verblindend licht.

„Halt! Politie!! Staan blijven of ik schiet!” bulderde Prins, maar blééf in z'n schuilhoek.

Drie meter verderop flitste een nieuw licht aan.

„Politie! Handen omhoog!!” brulde de „Reus”, ook onzichtbaar voor de verraste stropers. Dus twee man minstens — dan was 't spel verloren. En langzaam gingen vier armen omhoog...

Nu pas kwamen de politiemannen te voorschijn en schuifelden voetje voor voetje naderbij, het geweer tegen de borst. Kijk — nu waren ze vlak bij elkaar, zag Peet, die twee kerels nog steeds in 't volle licht. Gesnapt! Zou hij op...

Toen... een schreeuw, een schot, geblaf — wéér schieten

en schreeuwen — en daar tussen door het grommend ge-
huil van Spits...

„Vader, vader!” brulde Peet. Meteen vloog-ie op, vergat
het gebod en hólde naar beneden. Helpen — vader was
in gevaar! Duidelijk had hij gezien hoe één van de kerels
vaders geweer naar beneden geslagen had en 'm naar de
keel was gevógen...

Maar Peets hulp was al niet meer nodig. Want zonder
geweer of lantaarn had Spits zijn baas gered — alléén
met z'n sterke tanden. En tegen zó'n hond kon zelfs de
sterkste stroper niet vechten! Nu lag hij machteloos in
't zand — Spits pal naast hem, gereed om bij de eerste ver-
dachte beweging toe te springen.

Ruys had ^{te} inmiddels met nummer twee klaarge-
speeld. Die had in de eerste verwarring nog getracht
in 't donker weg te duiken. Eerst uit dat ellendige
licht vandaan! Maar 't lukte niet! „Sta, of ik schiet!”
— en de „Reus” loste een waarschuwingsschot in de
lucht. Toen *moest* de stroper zich wel gewonnen
geven. Want hij wist: het tweede schot zou ráák
zijn...

„Opstaan jullie!” beval Prins kort. „Af, Spits, af! Zo
geef me nou eerst dat mes maar Nelis Brand. Prachtig,
ja, jij ook. En denk erom: geen gekheid meer, anders
gaat-ie erdoor, zonder pardon, begrepen? Hier Peet, houd
de lantaarn vast, dan zal ik even kijken wat jullie hier
vanmiddag neergegooid hebben.”

Prins verdween in De Burcht en was 'n ogenblik later
terug met twee dode konijnen... tammel!

„Daar weten jullie wel meer van af, hè? Ja, kijk nou maar
niet zo gek, wij weten alles al! Nou, vooruit, naar 't dorp.
Handen omhoog en probeer niet weg te lopen, anders

is-t-ie meteen raak! Peet, ga jij achter hen lopen om bij te lichten. Spits, achter!”

En zo trok een wonderlijke optocht door de zwarte duinenwereld. Maar niet graag zou Peet alléén met z'n twee gevangenen hier door 't zand gebaggerd hebben. Hu! veronderstel... Nee, nou niet bang worden — flink zijn, net als vader. Die liep immers vlak achter hen, samen met de „Reus” — de karabijn gereed om te schieten? En dan was Spits er nog, vlak die ook niet uit!

Toch wel zielig, zoals die kerels nou opgebracht worden, peinsde Peet in stilte. Maar 't was hun eigen schuld — hadden zij er maar niet aan moeten beginnen. Vooral dat met Lorre-Bet was èrg. En had die ene niet geprobeerd vader te vermoorden? Als Spits er niet bij geweest was... Ho, uitkijken en goed bijlichten — 't pad werd hier een beetje nauw. Hij had toch maar een belangrijk baantje — als hij nou viel bijvoorbeeld en 't licht doofde, konden die kerels makkelijk in 't donker nog ontsnappen...

Maar veilig bereikten zij de straatweg, waar brigadier Verbakel het geleide kwam versterken. Wat had die in spanning gezeten toen hij het schieten hoorde!

Hier op de verlichte weg ging 't beter: de twee politiemannen ieder aan een kant en de beide Prinsen achter hen — Prins senior nog steeds met het geweer in de aanslag. Maar zijn vrees was overbodig. Want de twee stropers wisten tè goed dat iedere ontvluchtingspoging gelijk stond met een schot in de benen, misschien wel in de rug... En Spits sjokte helemaal achteraan, alsof hij met dit geval niks te maken had!

In Sanddorp was alles natuurlijk donker en slapend. Alleen bij de burgemeester brandde nog licht.

„Zo, is 't gelukt, Prins? Gefeliciteerd, hoor! En geen gewonden? Dan zullen we meteen even een kort verhoor afnemen, waarna de heren een kamertje apart kunnen krijgen. Ga maar mee naar mijn bureau!”

Nog nooit had Peet zich zó gevoeld, nu hij hier — in 't holst van de nacht — het hele verhoor kon volgen. Jammer, dat 't maar zo kort duurde!

Want de burgemeester wond er niet veel doekjes om en deed, alsof hij er absoluut *zeker* van was dat die twee bij Lorre-Bet ingebroken hadden. Het voor naamste bewijsstuk, het tweetal konijntjes, ontbrak zelfs niet!

De twee overrompelde stropers begrepen toen wel dat ontkennen weinig meer baatte en bekenden dan ook dat zij de misdaad gepleegd hadden. En ieder antwoord werd zorgvuldig genoteerd — zij móchten er soms later eens op terugkomen . . .

„Zo, voor vandaag genoeg. Morgen spreken we elkaar wel nader. Komen jullie straks nog even terug?”

Dat laatste was tegen de beide politiemannen, die eerst de arrestanten hun „kamertje apart” gingen bezorgen.

„'n Hete kop koffie zal zeker wel smaken?” bood intussen de burgemeester de Prinsen aan. En òf dat smaakte — hier in de warme kamer merkten zij pas hoe door en door koud zij waren . . .

„Kan je morgen om elf uur op 't raadhuis zijn, Prins? Vroeger zal ik 't maar niet stellen, want je hebt eerst wel wat slaap verdiend. En je zoon niet minder!”

„Moet hij ook meekomen, burgemeester?”

„Natuurlijk. En die kameraad van je moet er ook maar bij zijn, voor eventuele inlichtingen. Jullie hebben eigen-

lijk de zaak ontdekt en je mag wel trots zijn op zo'n flinke zoon, Prins!"

„Ben ik ook, burgemeester! Dat wordt later een goeie opvolger! Is er verder nog iets van uw orders?"

„Nee, op 't ogenblik niet. 'k Zou nu maar gauw naar huis gaan — 't is bij halftwee! Wel te rusten, hoor!"

„Tot morgen dan. Goedennacht, burgemeester!"

„Goedennacht, burgemeester!" echode Prins junior en schoof achter zijn vader de kamer uit.

Door de nachtstille duinen stapten zij toen samen naar het Jagershuis, waar moeder natuurlijk nog zat te wachten. Wat was zij bang geweest toen er om twaalf uur schoten klonken! Dus toch *vechten* — en schreiend had zij God gebeden om een behouden thuiskomst van man en jongen. Dat zij altijd en overal in Gods handen waren, dàt alleen gaf haar kracht om deze laatste bange uren door te komen...

Maar lang bleven ze niet meer praten — alle drie verlangden zij naar bed. En voordat Peet de dekens rook, sliep hij al. Geen wonder ook, na zülke uren...

't Was 's morgens zelfs een hele toer, hem om tien uur wakker te krijgen — moeder moest hem eerst es duchtig aan z'n neus trekken!

„Help, help, vader! Ze willen schieten! Hier Spits, pak ze! ... O, bent u 't, moeder! Ik droomde net..."

„Ja, ik snap 't al, kom er maar gauw uit. Over 'n uur moet je op het raadhuis zijn!"

„Bart, daar is politie. Je moet direct bij de burgemeester komen!"

't Gaf een hele opschudding in de „zesde" toen meester met deze woorden binnenstapte. Wat zou *die* op z'n kerfstok hebben, dat er zo'n haast bij was?

Alleen de „baas” lachte fijntjes — toen Peet vanmorgen niet verscheen, had Bart hem in 't geheim alles van gisteravond verteld. Maar de anderen wisten nog van niks natuurlijk...

Nu stonden zij samen in de deftige burgemeesterskamer, kleintjes tussen de grote mannen: Prins, Verbakel en de „Reus”. En nadat Peet nog eens het hele verhaal gedaan had — ijverig door de secretaris genoteerd — werden de beide stropers gehaald. Toen begon het verhoor opnieuw. En 't bleek nu dat die twee inderdaad, na de vergeefse inbraak, het huisje van Lorre-Bet in brand hadden willen steken: half uit wraak, half met de bedoeling ieder spoor uit te wissen. 't Was echter te laat geworden om 't *goed* te doen en uit vrees voor een onverwachte thuiskomst hadden zij inderhaast de vlucht genomen, met als enige buit: de twee konijnen.

„Hadden jullie dan werkelijk verwacht in dat huisje zoveel geld te vinden?” vroeg de burgemeester.

„Ja, iedereen in 't dorp zegt dat Lorre-Bet schatrijk is!”

„Nou, dan blijkt nu wel dat 't *niet* zo is. Ik heb haar trouwens vanmorgen nog gesproken. Zij was de schrik al aardig te boven en heeft mij eerlijk verklaard dat zij geen cent in huis heeft. 't Mens is straatarm en 't is een schande dat jullie dat schamele boeltje nog hebt willen verbranden! Enfin, jullie zult je straf niet onlopen.”

Eindelijk, eindelijk was het verhoor afgelopen en mochten Peet en Bart naar huis. Maar niet vóórdat zij van de burgemeester nog eens een flinke pluim gekregen hadden. Zonder hun speurzin zou waarschijnlijk het huiske van Lorre-Bet nu een rokende ruïne zijn en waren deze

twee misdadigers nog op vrije voeten. Zij hadden de dankbaarheid van 't hele dorp verdiend, meende de burgervader!

Het laat zich horen dat die twee de helden van de dag waren. Want al liepen zij er niet mee te koop — 't werd toch al gauw bekend in Sanddorp welk aandeel zij gehad hadden in de arrestatie van de twee beruchte stropers. En vooral de Edelen waren wát trots op hun clubgenoten!

's Middags na schooltijd was het vergadering op Dicks kamertje en kregen zij het hele verhaal in geuren en kleuren te horen. Maar Bart was ridderlijk genoeg om Peet het leeuwenaandeel te gunnen van hun speurderswerk. Als *hij* niet zo doortastend gehandeld had, zou 't denkelijk niet zo prachtig afgelopen zijn!

„Maar nou wat anders,” begon Hein. „Hoe is 't met Lorre-Bet? Is zij nog altijd bij je moeder thuis, Bart?”

„Ja, maar ze wil zo gauw mogelijk weer terug naar haar huisje.”

„En daar is 't nog steeds een puinhoop, natuurlijk! Moeten we daar nou niks aan doen, jongens? We hebben haar de hele zomer geholpen!”

Ja, daar waren zij 't roerend mee eens. Zó kon Lorre-Bet toch niet terugkomen en zelf was zij niet in staat de rommel op te ruimen. Maar wie moest 't dan doen?

„'k Zal er vanavond eens met moeder over praten,” beloofde Bart. „Die weet vast wel raad.”

„Maar nou nòg wat,” zei Gijs voorzichtig. „Ik heb altijd nog die zes guldens van de bramenpluk liggen. Als we dat geld nou es gebruikten om 't huisje wat op te knappen?”

Natúúrlijk! Dat zij daar niet eerder aan gedacht hadden! Want 't zou allicht geld kosten: het bed moest gere-

pareerd worden, heel het kamertje had een extra-beurt hard nodig en... het konijnehok vroeg om nieuwe bewoners!

En aan wie zou hun zelf verdiende geld beter besteed zijn dan aan hun beschermeling?

Dus begon Bart er 's avonds direct over. Op geld hoefde moeder niet te kijken — het Verbond betaalde! Alleen: het moest geheim blijven voor Lorre-Bet...

Mevrouw Schreuder liet er geen gras over groeien en stapte vrijdagmorgens al vroeg naar de burgemeester. Want die moest toestemming geven om de boel op te ruimen! Gelukkig, 't mocht — en nog diezelfde ochtend toog zij aan de arbeid, geassisteerd door een stevige werkster. Heel het huisje werd letterlijk met bezemen gekeerd en zelfs de gordijntjes gingen 's avonds mee naar „De Duinfluiter” om gewassen te worden! Intussen maakte de dorpstimmerman de geschroeide meubeltjes, dit keer gratis, in orde en zorgde de stoffeerder voor een gerepareerd bed, zodat 's zaterdags de „villa” aan alle kanten glom en blonk! Dat kon vanmiddag een feest worden als de bewoonster door de Edelen werd teruggebracht. Want zó was afgesproken — immers zij, en niemand anders, hadden daar recht op!

En klokslag halfdrie waren zij alle zes present bij „De Duinfluiter”, waar het bekende oude karretje al klaar stond, met Bello ditmaal niet eronder, maar... er-naast!

„Is 't voor mekaar gekomen, Peet?” informeerde Bart.

„En of! Ze zitten allebei al in 't hok! 'k Heb m'n mooiste beesten uitgezocht, jô, echte Vlaamse reuzen!”

Dáár kwam Lorre-Bet — aan de arm van mevrouw Schreuder — de stoep af.

„Stap maar in,” nodigde Hein. „De auto staat klaar!” En meteen werd zij door sterke jongenshanden boven op het wagentje gezet!

Toen in triomf de straatweg af! Wat de Edelen genoten van die korte rit — vooral Bart, die zich de angstige tocht van woensdagavond maar àl te goed herinnerde! Maar — al zei ze niets — Lorre-Bet genoot toch nog het meest. Wie had ooit durven denken dat mevrouw Schreuder en al die jongens haar terug zouden brengen? ...

Zij keek echter vreemd op toen zij goed en wel weer voor haar huisje stond. Wie had het straatje zo helder geschrobd en ... en zag zij goed: zaten er konijnen in 't hok?

„Nou, ga maar naar binnen,” stoorde mevrouw Schreuder haar overpeinzingen. „Of durf je niet? Kom, dan gaan we samen” ...

Maar toen kon Lorre-Bet haar oude ogen werkelijk niet geloven. Zij had stellig verwacht hier de grootste rommel te vinden en nu ... Alles was keurig aan kant, schoner en helderder dan ooit. Zelfs 't fornuis brandde! Hoe ... hoe kon dat nou? ...

En ineens begréép ze ... Meteen viel zij tegen mevrouw Schreuder aan en snikte, snikte ...

„M'n huussie, m'n huussie!” Dat alleen verstonden zij. Maar Peet en Bart hoorden er nu een àndere klank in dan woensdagavond. *Toen* was er schrik en angst in die simpele woorden — *nu* lag er blijdschap in, echte diepe blijdschap ...

„Kom, kom, nou niet huilen, hoor,” troostte Barts moeder. „Zo is alles toch weer goed? Kijk, je leunstoel staat al

klaar! Ga maar gauw zitten, dan zet ik vlug thee. Dat mag toch wel voor één keertje, hè?"

De Edelen stonden er 'n beetje beteuterd bij te kijken. Wat een klein kamertje was dat hier, zij konden er maar nauwelijks alle acht in!

„Hier is een stoel, jongens, de rest moet maar op de grond gaan zitten! Bart, als jij nu 't lichtje even aansteekt, drinken we fijn met z'n allen een kop thee," beredderde mevrouw Schreuder. „Hoor, 't water kookt al."

En nog nooit hadden zij zó van een kopje thee genoten als hier in 't kleine huisje van Lorre-Bet, die nog steeds niet veel zei en maar stil zat te genieten van deze ongedachte verrassing.

„Ik 'eb 't niet verdiend, ik 'eb 't niet verdiend," mummelde ze telkens weer. „Waerom ben' oe toch zo goed veur me?"

Toch kwam zij eindelijk wat los. En, al ging het in 't begin wat aarzelend en onzeker, voor 't eerst sinds jaren vertelde zij aan *vreemden* iets van haar levensgeschiedenis. Daar aan de wand hingen familieportretten: boven de kast dat van haar man, al ruim vijftig jaren dood. Daarnaast dat van een jonge matroos: haar enige zoon, die van een reis naar Amerika nooit was teruggekeerd. De laatste dertig jaren had zij niets meer van hem gehoord. Zeker ook dood...

't Bleef even pijnlijk stil. „Maar hoe oud bent u dan wel?" waagde mevrouw Schreuder toen te vragen.

„Mit januari tweeëntachtig, as 't God belieft."

Tweeëntachtig jaar, wat een leeftijd! En dan nog zo te sjouwen in weer en wind. Niemand zei er wat, maar allemaal dachten zij hetzelfde. En toch, tòch hipte zij nog vief door 't kamertje en vertelde in haar Sand-

dorpse dialect van de andere portretten, die er hingen. Dit waren haar ouders, en op deze antieke foto stond zij zelf, als meisje nog. Dus Lorre-Bet was toch óók jong geweest...

„Kiek, da's nou 't enige zullever dat ik in m'n huussie heb,” en zij tilde de zware familiebijbel-met-zilverensloten van 't kastje.

„'t Woord van God zelvrs,” prevelde zij toen eerbiedig. „Hij is nog van m'n ouwers. Daer lees ik iedere avond in, voor 'k ga slaepe. 'k Heb 'm wel 'onderd keer door 'eleze.”

En daar zag de oude Bijbel ook wel naar uit, met z'n gekreukte bladen en ezelsoren. Die lag daar heus niet te pronk, als bij zoveel mensen, en dus... was Lorre-Bet ook niet de heidin, waarvoor zij in 't dorp gehouden werd...

„Kom, wij gaan er eens gauw vandoor,” meende mevrouw Schreuder, na een tweede kop thee. Maar tot slot moesten zij natuurlijk de konijnen nog zien: twee prachtexemplaren uit de kolonie van prins Peet!

Toen eindelijk namen zij afscheid, maar onder belofte nog eens weer te komen. En tot aan de straatweg slofte Lorre-Bet mee, gaf ze allemaal nòg eens een hand en mompelde maar: „Bedankt, bedankt, jongens. En oe ook, mevrouw. God de 'Ere vergelde 't oe allemael.”

„Dáág, dáág,” wuifden ze, zolang ze konden. Toen verdwenen zij bij de bocht en was Lorre-Bet weer alleen. Alleen met haar hond, haar konijnen, haar portretten en... haar Bijbel. Jammer, dat alle mensen in 't dorp dit laatste niet wisten! Dan zou niemand haar meer voor „heks” uitschelden...

„Lorre-Bet heeft me nog gevraagd om er met niemand over te praten,” zei mevrouw Schreuder nog. „Zij be-

doelde natuurlijk haar levensgeschiedenis, waarvan zij ons vanmiddag iets verteld heeft. Dus jullie babbelen er verder ook niet over, hè? 't Is treurig genoeg, zo'n eenzame ziel. En zullen wij haar voortaan maar vrouw Berger noemen? 'k Zag in de familiebijbel dat zij Elisabeth Berger heet. Dat klinkt beter dan — Lorre-Bet."

En zó werd afgesproken. 't Was een fijne middag geweest — een mooi slot van een lelijke geschiedenis. En het geheim van Lorre-Bet — nee: vrouw Berger! — was bij de Edelen veilig. Maar toch — 't zou niet kwaad zijn als méér mensen een kijkje konden nemen in 't kleine duinhutje, waar in de Bijbel gelezen werd. Wat niemand wist, wisten zij: dat Lorre-Bet, ook al kwam zij nooit in de kerk, tòch een gelovige vrouw was...

„Een eenvoudig kind van God,” zei mevrouw Schreuder.

X. HET SMEEKSCHRIFT DER EDELEN.

Sneeuw, eindelijk sneeuw! 't Was tot nu toe een kwakkel-wintertje geweest dat de naam winter nauwelijks verdiende. Regen, mist, storm!

Maar toen kwam het los: juist een week voor Kerstmis begon 't te sneeuwen. En de Sanddorpse jeugd bofte dubbel, want op school raakte de ketel van de centrale verwarming defect, zodat zij in de kou zaten. In plaats van zaterdag begon de kerstvakantie dus woensdag al. Drie dagen extra — en dàt met sneeuw! Sneeuw, die blééf, dank zij de lichte vorst die het witte kleed lekker hard maakte! Spiegelglad werd 't nu op straat en vooral op het Kerkplein was 't levensgevaarlijk, omdat... je in heel Sanddorp nergens zulke fijne lange glijbanen kon maken als daar! Complete sneeuwgevechten werden er zelfs geleverd en de dag was om eer de jongens 't wisten. Maar vóórdat zij naar huis gingen, toeterde Hein z'n makkers bij elkaar.

„Zeg, wat doen we morgen?”

Wat ze morgen deden?? Wéér glijden natuurlijk!

„Wou jij dan wat anders?” informeerde koning Dick.

„Nou ja, 'k weet niet. Maar... eh... ik dacht zo dat het nou voor Lorre-Bet ook niet meevalt met die sneeuw.” Vragend keek Hein het kringetje rond. Snapten zij dan nòg niet waar-ie heen wilde?

„Ja, natúúrlijk, jô! Da's waar ook. Die moeten wij erdoor helpen,” vond Jaap.

„Had ik ook gedacht,” zei Hein eenvoudig. „Als wij nou morgenochtend vroeg d'r es heen gingen? Vindt zij 't niet nodig of blijft zij liever thuis, dan kunnen we altijd nòg gaan glijden.”

En zó werd besloten, al viel 't voor de meesten van

het Verbond niet mee. 't Was juist zo'n zeldzame bof: sneeuw in de kerstvakantie... Maar alla, Lorre-Bet *moest* geholpen worden. Dan *hun* pretjes maar op zij gezet!

Met een zorgelijk gezicht gluurde vrouw Berger de volgende morgen naar buiten. Nieuwe sneeuw — wat moest dat worden vandaag? Gisteren had zij al zó getobd dat zij 's middags maar thuis gebleven was. 't Kòn feitelijk niet; de verdiensten waren de laatste tijd toch al zo schraal. En bibberend had zij urenlang in de kou gezeten — de kolen waren bijna op...

Maar de meeste zorg gaf nog de brief, die vorige week door de gemeentebode bezorgd was. Daar stond iets in van een „trekhondenwet”, van bepaalde maten en afkeuring. En ook... dat na 1 januari kreupele honden niet meer gebruikt mochten worden. Ze zou Bello toch niet...

Met een loodzwaar hart ging zij eindelijk op weg, maar op het paadje naar de straatweg merkte zij al wat haar te wachten stond. Dat was ondoenlijk vandaag. Toch... 't moest — en krampachtig zette zij door, al zakte zij soms tot over haar enkels in de verse sneeuw...

Plots — wat was dat? „Wacht maar even vrouw Berger! We kwamen juist es kijken of er nog wat te helpen is vandaag. 't Valt nou niet mee, hè? Hier, 'k heb touwen meegebracht!”

„We zijn net op tijd!” grinnikte Hein verder en zette meteen zijn makkers aan 't werk.

En of Lorre-Bet in haar schik was met die onverwachte hulp!

„Zo, ga er nou maar weer opzitten tot aan 't dorp!

Bello ook maar uitspannen? Wij hebben geen hond nodig!"

„Behalve tegen de Zee-jongens!" lachte Dick. „Als Moorkop er toen niet bij was geweest, nou!"

„Jij weet 't natuurlijk weer beter. Nou, daar gaan we, trekken!"

't Ging prachtig — het karretje vloog door de sneeuw als een slee over 't ijs, ondanks de lichte last van Lorre-Bet en de ontrouw van Bello, die ernaast hinkte. Geen wonder ook: drie sterke jongens ervoor en drie erachter!

Ook in 't dorp viel het zo best mee om erdoor te komen en — voorzichtig op de stoepjes lopend — hoefde Lorre-Bet geen enkele klant over te slaan. Aanbellen en roepen was genoeg — voor de rest zorgden haar helpers! 't Ontging haar echter niet dat zij alle zes met een schuin oogje naar de lange glijbaan op 't Kerkplein keken...

„Gae maer efkes," zei ze. „Ik wacht 'ier wel."

Dat had zij vroeger niet moeten proberen om in de *sneeuw* te blijven staan. Maar *nu* hoefde zij niet bang te zijn voor onverwachte ballen: het Verbond was voorgoed gevreesd onder de jongens...

Na 'n paar fijne glibbertjes ging het toen met nieuwe moed verder. Tot 't halftwaalf was en, langs „De Duin-fluiter", de straatweg weer opgezocht werd.

„Stop!" zei Bart plotseling. „Moeder heeft gevraagd of u vanmiddag bij ons blijft eten. Da's veel handiger: de wagen blijft hier staan en wij hoeven vanmiddag niet zover te lopen om u op te halen. Tijd is geld!"

Dat was een fijne oplossing en al vroeg waren zij weer present om opnieuw het dorp te „doen". Op de polder-

wegen durfde Lorre-Bet zich nog niet wagen met deze gladheid...

't Was al donker toen zij haar naar huis terugreden, helaas met een bijna lege wagen — 't was een slechte dag geweest, zoals trouwens de hele week al...

„En wat doen we morgen? Weer naar 't dorp?” informeerde Peet toen zij binnen even mochten uitblazen.

Nee, morgen moest zij beslist de polder in, meende vrouw Berger. In 't dorp was 't immers niks meer gedaan en met dit slechte weer was zij in weken niet „buiten” geweest.

„Maar waarom blijft u niet thuis met die sneeuw?” opperde Dick. „Is 't dan zó hard nodig om er op uit te gaan?”

Ja, dat was 't zeker — en aarzelend vertelde zij van de slechte handel deze laatste maand. En dan straks de feestdagen nog, zonder verdienste. Maar 't ergste...

„Ier, lees oe zelf maer” — en Hein kreeg de grote gele envelop in z'n handen gedrukt. Ah! hij begreep 't al — alle trekhondeneigenaars hadden een papier thuisgekregen dat met 1 januari in Sanddorp de strenge trekhondenwet eindelijk zou worden toegepast. Dat wist iedereen al lang — alleen Lorre-Bet natuurlijk niet. Zij had nog nooit van die wet gehoord! Maar morgen konden zij 't nog best zónder trekhond af: dan kwamen zij met de „arretikker” voor! Jaap had namelijk thuis nog zo'n ouderwetse hoge slee in de schuur staan en van zijn vader had hij al toestemming om die te mogen gebruiken.

En met die belofte lieten zij haar alleen, om buiten — in de frisse prikkelende vrieslucht — nieuwe plannen te beramen. 't Was Bart, die erover begon.

„Daar moeten we wat aan doen, jongens. 'k Geloof dat zij geen raad meer weet om rond te komen. Vonden jullie 't ook zo koud daar?”

„Geen wonder. 't Fornuis brandde niet eens,” wist Hein. „'t Was steenkoud en ik denk dat zij bijna door d'r kolen heen is. Maar 't meeste zit zij nog in angst over die hondenwet, zou 't niet?”

„Da's nogal glad. Zonder hond kan ze niet en waar haalt zij zo gauw een andere vandaan? Heb jij er een aan je neus hangen?”

„Nee, wèl een druppel!” grinnikte Hein. „Maar als *wij* nou es wat geld bij elkaar scharrelden?”

„We hebben zelf nog maar één gulden over van die zes,” zei Gijs. „Hadden we maar wat meer!”

„Dan halen wij 't waar het te halen is!” besliste Hein. „Ik durf best met een intekenlijst rond te gaan, net als de zondagsschool ieder jaar met Kerstmis doet. Al kregen we maar een tientje bij elkaar, dan konden we tenminste een zak kolen kopen en wat levensmiddelen. Want daar zal ze ook wel niet dik in zitten, denk ik.”

„Nee, volgens m'n moeder was er niet veel in huis,” wist Bart. „Ik ga met je mee, Hein!”

„En ik. Dat wordt dan het Smeekschrift der Edelen!” lachte Jaap. „Wanneer gaan we beginnen?”

„Zo gauw mogelijk natuurlijk. Dick, jij kan nogal mooi schrijven, als jij nou vanavond es zo'n lijst maakte?”

„Je zet er nogal haast achter!”

„Ja, natuurlijk, jô. Want àls wij 't doen, moet 't vóór Kerstmis gebeuren. 's Kijken, 't is nou donderdag en dinsdag is 't eerste kerstdag — dan moet zij 't maandagavond in huis hebben. Als wij nu morgen en zaterdag d'r eens op uit gingen?”

En zo werd afgesproken. 't Leek hun alle zes een fijn plan en als 't lukken wou, was Lorre-Bet nog vóór Kerstmis uit de narigheid geholpen!

Vrijdagmorgen was het verzamelen bij Jaap. Ah! de hoge slee stond al buiten, zagen zij direct. 'n Pracht-exemplaar — wel een antieke, maar voor hun doel precies geschikt.

„Vader is al zo dikwijls van plan geweest om 'm kapot te hakken,” vertelde Jaap. „Goed, dat-ie 't niet gedaan heeft! Nou, wie gaat erin?”

„Om beurten,” besliste Hein. „Jaap, wij trekken? En dan twee man duwen, de rest kan tot „De Duinfluiter” meerijden.”

Peet en Bart, die al een stevige tippel achter de rug hadden, stegen in, terwijl Gijs en Dick het zaakje moesten besturen — daar ging-ie. Ha! dat liep beter dan 't wagentje van Lorre-Bet!

't IJd vannacht weer flink gevoren en 't zag er niet naar uit dat de harde gladde sneeuwlaag vlug in 'n modderig papje veranderen zou. Maar dooi konden de Edelen niet gebruiken — 't ging veel te fijn zo met die slee!

Lorre-Bet stond al uit te kijken, bang dat het stel niet zou komen. Ja, daar kwamen zij toch aangeleden — wát 'n vaart!

„Veurzichtig, veurzichtig!” mompelde zij nog — maar 't was al te laat. Bom! daar lag de slee-met-inhoud op z'n kant: Jaap en Hein hadden de bocht tè scherp genomen, met als resultaat dat Dick en Gijs nu in de sneeuw spartelden!

„Uitstappen heren!” galmde Bart. „Einde kort traject!”

„Pien 'edaen?” vroeg Lorre-Bet bezorgd. „'k Riep nog zo: zij toch veurzichtig!”

„Niks van gehoord. Maar als ze daar niet tegen kunnen, zijn 't papkerels!” meende Hein. „Hè, wat heb 'k kouwe handen! Kunnen wij ze niet even warmen, vrouw Berger?”

Dat laatste was echter een strikvraag — welke Hollandse jongen ging zich nu bij de kachel warmen? Maar Hein wou alleen even weten of de kachel brandde...

„Neeē,” zei ze verschrikt. „M'n fornuissie is uut. Zel ik 't pieteroliestel efkes ansteke?”

Zo, dat wist Hein alweer. Dus geen kolen in huis...

„Welnee,” zei hij luchtig. „Ze worden vanzelf wel weer warm. Nou starten, jongens! Waar gaan we eerst heen?”

Vrouw Berger — in de slee natuurlijk! — gaf aanwijzingen. Eerst de Duinlaan af, bij 'n paar villa's vragen, en dan de boeren langs die aan de Polderweg woonden. 'n Ritje waar zij anders drie à vier uren voor nodig had. Maar nu? ... Ze vlógen — en Bello had de grootste moeite het voor hem vreemde gevaarte bij te houden!

't Fijnste was dat Lorre-Bet nu kon blijven zitten. Zij werd overal tot voor de deur „gereden” en Hein deed dan verder 't woord wel. Jammer, dat er zo weinig te verdienen viel vanmorgen! Maar vóór elven waren zij al terug — was dat even gauw gegaan?

„Tot vanmiddag halftwee!”

En onvermoeid trokken zij weer terug naar Sanddorp, waar eerst Dick zijn „Smeekschrift” moest tonen.

„Schitterend!” prees Hein. „Hoe krijg je 't voor mekaar?”

En 't wàs ook mooi. In sierlijk rondschrift had Dick een prachtige kop getekend, de gothische hoofdletters zelfs in rood! Bovenaan de lijst, onder de kolom „Naam”, prijkte: Het Verbond der Edelen, met als bedrag ingevuld f 1,—. Verder was het papier nog blanco. Maar daar zou Hein vanavond wel verandering in brengen!

Die middag werd een nieuwe, helaas weinig succesvolle sledetocht gemaakt en 's avonds ging de helft van 't Verbond er op uit: de keizer, de hertog en de ridder! Koning Dick had het te druk met zijn studie, graaf Gijsbert moest voor zijn klanten zorgen en prins Peter woonde te ver weg. Nou, waar eerst heen?

„Naar de burgemeester, natuurlijk!” zei Hein dapper. „Want als die nou flink wat geeft, kan de rest niet minder doen. En hij kan 't best missen!”

Gelukkig, hij was thuis — en met kloppend hart stapten zij de studeerkamer binnen. Maar Hein, die anders heus niet verlegen was, begon werkelijk te stotteren toen de burgervader naar het doel van hun komst informeerde. Hoe moest-ie nou beginnen?

De man-achter-het-bureau had echter al gauw door waarvoor zij kwamen.

„Zo, zo, een intekenlijst dus, als ik 't goed begrijp. En nog wel voor Lorre-Bet. Die staat, geloof ik, onder jullie speciale hoede, is 't niet? Weten jullie héél zeker dat zij 't zo nodig heeft?”

„Ja vast, meneer de burgemeester!” En nu raakte Hein plots in actie — vertelde van hun sneeuw-hulp, van de trekhondenwet en van de kou in 't kleine huisje. 't Werd een vrij verward verhaal, maar de burgemeester snapte 't toch!

„Nou, laat maar eens kijken die lijst.” Halfluid las hij

toen: „Smeekschrift der Edelen. Intekenlijst voor vrouw Berger, bijgenaamd Lorre-Bet, om haar met Kerstmis kolen en levensmiddelen te geven. Wie helpt ons?”

„Da's netjes gedaan. En die gulden is zeker van jullie zelf? Maar... eh... weten jullie dat dit niet mag?”

„Niet mag, burgemeester?”

„Nee, zeker niet! Het is bij politieverordening verboden om — zonder toestemming van Burgemeester en Wethouders — openbare inzamelingen te houden of

lijsten te doen circuleren. Jullie zijn dus in overtreding!”

„Ja maar, burgemeester, dat... dat...” Hein stotterde opnieuw, diep teleurgesteld over deze tegenslag. Waren zij maar niet hierheen gegaan: het hol van de leeuw!

„Dat wist je zeker niet, hè? Maar 't is zo hoor, het staat in de gemeentewet!”

„Oh... dus... dus 't mag helemáál niet? Nou, dan gaan we maar weer!” En het trio maakte al aanstalten om te verdwijnen. Wat 'n strop!

„Tenzij ik jullie toestemming geef natuurlijk. En dat...” — de burgemeester wachtte opzettelijk even — „dat doe ik graag. Want we zijn die club van jullie altijd nog 'n beetje dankbaar vanwege die stropers-geschiedenis toen! Nou, voor hoeveel moet ik tekenen?”

Drie gezichten klaarden plotseling op. Dus tòch! „Dat laten wij aan u over, meneer de burgemeester,” zei Hein poeslief. „U bent de eerste!”

„Ja, zo slim zijn jullie wel, rakkers! 't Is zeker de bedoeling: boter bij de vis?”

„Als 't kan graag men...”

„Nou, vooruit, hier heb je handgeld! Maar van 't jaar niet weer terugkomen, hoor!”

Hein kleurde van schrik. „T... twee kn... rijksdaalders?”

„Ja, is 't soms niet genoeg? Dan zeg je 't maar!”

„Nee, ik bedoel ja, maar... eh zoveel hadden we niet...” Stommerd, moest je natuurlijk niet zeggen! En de rest slikte hij in.

„O, had je zoveel niet verwacht? Nou, dat valt dan weer mee, hè? Succes hoor! En laat me bij gelegenheid maar eens weten hoe 't resultaat is!”

„Ja zeker, burgemeester. Dag burgemeester!” Drie aller-vriendelijkste groeten — en wèg waren zij. Wat een bof: Vijf gulden. En toestemming op de koop toe!

De gemeentesecretaris was het tweede slachtoffer en die kon al niet minder geven dan een rijksdaalder, nu zijn

baas er twee gaf, waarna de dominee aan de beurt kwam, die... het tientje volmaakte!

„Als 't zo doorgaat, komen we nog aan de honderd pop!” gnuifde Bart. „Valt dat even mee: bij drie man al een blauw briefje!”

Maar 't ging zo niet door! Want de notaris — die in heel de omtrek als gierig bekend stond — weigerde pertinent. Hij wou zelfs de lijst niet inzien! „'k Doe niet aan bedelarij, afgelopen!” En met dat bondige antwoord dropen zij af.

„Dat kon je wel op je vingers natellen dat die vrek niks zou geven,” meende Jaap. „Had 't maar niet gevraagd, jô!”

„Ende despereert niet,” zei Hein laconiek. „Wie nou, jongens? Van Zwieteren?”

Welja, waarom niet? De directeur van de grote kalkfabriek was wel een bullebak, maar wie weet. Missen kon-ie 't zeker!

„Juf, we wilden graag meneer even spreken,” kondigde Hein hun bezoek bij 't dienstmeisje aan.

„Wie kan ik zeggen dat er is?”

„We komen namens Het Verbond der Edelen, juf, met een lijst voor Lorre-Bet!”

„Namens wat? Het Verbond der Lijsterbet? Zeg, houd je soort voor de gek, maar mij niet!” 't Meisje bleek ietwat doof te zijn en omdat Hein last van lachstuipjes kreeg, toeterde Jaap de boodschap nog eens over.

„Oh... een intekenlijst? Nee, ga dan maar door. Mijnheer doet er toch niet aan!”

„Ja, maar, juffrouw, luister es. 't Is voor een heel bijzonder doel en we wilden graag meneer-zelf even spreken!” deed nu Bart z'n best.

't Meisje stond besluiteloos met de lijst in haar hand.
„Nou, wacht dan maar. 'k Zal even vragen.”

't Duurde lang, voordat zij terugkwam — er moest daarbinnen blijkbaar duchtig over nagedacht worden! Dáár was ze weer.

„Asjeblijft. Mijnheer heeft voor tien gulden getekend, maar met de boodschap erbij dat-ie er eigenlijk niets voor voelt. 'n Volgende keer hoeven jullie hier niet meer te komen, begrepen?”

Bom! de deur sloeg dicht en tien gulden rijker stonden zij weer in de sneeuw.

„Zo, dat zet nog eens aan, jongens,” grinnikte Hein. „Op die manier wordt Lorre-Bet nog schatrijk!”

En dokter Van 't Hoff deed daaraan mee toen hij voor vijf gulden tekende. Dat was zesentwintig pop bij elkaar!

Het resultaat van hun „strooptocht” was ten slotte dat zij met *f* 37,50 naar huis gingen. Plus de toezegging van een brandstoffenhandelaar dat zij op een mud kolen konden rekenen. Méér viel er niet te halen: alle welgestelde Sanddorpers waren nu „afgewerkt”. Misschien dat zij morgenmiddag nog wat vingen bij 'n paar rijke boeren, anders bleef 't hierbij.

„Toch 'n aardig kapitaaltje,” meende Hein. „Nog meer dan wij verwacht hadden. Hier Bart, neem jij de centen maar mee. Je moeder zou toch helpen met inkopen?”

„Natuurlijk, da's toch niks voor ons! Ze zal vanavond alvast es opschrijven wat er allemaal nodig is. Nou, ik ga naar huis. Atju hoor, tot morgenochtend!”

„Ja, hallo! Verlies nou dat geld niet!”

Maar Bart zorgde wel dat 't veilig in „De Duinfluiter” en bij moeder kwam!

Hu! wat was 't koud toen zij 's zaterdagsmorgens weer met Lorre-Bet de polder in trokken. En 't ging nog sneeuwen ook. Dat werd vast een witte kerst.

Zij hadden echter evengoed thuis kunnen blijven, want het enig resultaat van die ochtend was twee pakken oude kranten. 'n Handel waar geld bij moest!

„Als 't nou maar beter gaat,” mopperde Hein toen zij gedrieën 's middags opnieuw de boer op gingen, nu echter met een ànder doel dan vanmorgen.

Maar 't viel wéér niet mee! De boeren waren vasthoudend en telkens werden zij afgescheept met de boodschap: „dat 't een veel te slechte tijd was”. Dat ging zo drie keer achter elkaar en Jaap stelde al voor om naar huis te gaan. 't Werd immers toch niks met die gierige boeren?

„Nog één keer proberen,” vond Bart. „Als boer Wanders óók niks geeft, gaan we terug. Maar *die* kan 't zeker missen.”

Hoera! ze troffen de dikke hereboer in een goede bui en na het uitvoerig verhaal van Hein, krabbelde hij met scheve onbeholpen letters zijn naam op de lijst met... f 2,50 erachter. 't Vlekte een beetje en er viel een flinke inktmop naast, maar dat deed er minder toe. f 40,—!! Hein met de riks en ieder met een fijne appel in de zak, baggerden zij toen de oprijlaan af. Zulke klanten moesten zij meer hebben!

Boer nummer vijf kwam echter met wat anders. Geld kon hij niet missen, maar als zij een zak puike aardappelen konden gebruiken, mochten zij die weghalen.

„Gráág,” zei Hein. „Maandagochtend, is dat goed?”

Dat was in orde — de boer zou zorgen dat 't klaar stond. En met nieuwe moed gingen zij naar de volgende klant. 't Ging prachtig zo — volhouden maar!

Zo verliep hun middag met wisselend succes. Soms kregen zij een weigerend antwoord, soms „viel er wat af”: eerst een gulden bij een van de rijkste boeren, en toen nog eens twee keer twee en een riks. Plus een dikke worst! Maar net zo blij waren zij met de toezegging van een tweede zak aardappels en een kaas, die zij maandag mochten afhalen.

„Laat-ie fijn zijn!” grinnikte Hein toen ze, nat en moe, de terugreis weer aanvaardden. „Alles bij elkaar *f*47,50, twee zakken piepers, kolen, een kaas en een worst. Had ik nooit gedacht, jullie?”

Nee, op zó veel hadden zij geen van allen gerekend en Bart wou meteen doorgaan naar 't dorp om alles te bestellen!

Maar daar stak mevrouw Schreuder een stokje voor!

„Geen sprake van. Komen jullie eerst eens binnen om 'n beetje op te drogen en je te warmen. En dan kunnen wij meteen rustig overleggen, wat wij ervoor zullen kopen.”

Zij had al een heel lijstje klaarliggen. „Om te beginnen maak ik er *f*50,— van, da's een mooi rond bedrag en makkelijker om mee te rekenen! Hoeveel moet er dan eerst af voor een nieuwe hond?”

„Voor tien gulden heb je best 'n goeie trekhond,” meende Hein. „Daar moet Peet maar voor zorgen, maandag!”

„Prachtig. Dan houden we dus *f*40,— over, die we hard nodig hebben, want alles is even duur. Kijk, ik heb hier een hele lijst voor de kruidenier opgeschreven: koffie, thee, suiker, erwten, bonen, petroleum — enfin, van alles en nog wat. Voor de slager heb ik ook nog een en ander genoteerd en groenten levert Gijs zeker?”

„Als-ie ons extra-korting geeft!” meende Bart. „Nou

moeder, ik ben weer opgedroogd. Zullen we dan maar gaan?"

„Ja, 'k heb al lang gezien dat je op hete kolen zit!" lachte mevrouw Schreuder. „Zijn jullie ook weer 'n beetje bijgekomen? Nou, vooruit dan!"

En gevierden brachten zij een bezoek aan diverse leveranciers, die op hun beurt nog beloofden er een extraatje bij te zullen doen. Alles voor 't goeie doel: Lorre-Bet een prettig kerstfeest te bereiden!

Maar Gijs spande de kroon; hij beloofde maandag een grote zak groenten mee te brengen, gratis-voor-niks-niemendal!

„Omdat wij van „De Helpende Hand" zijn, Bartje. 't Zou tòch een toepasselijke naam voor onze club geweest zijn!" ...

XI. TÒCH „DE HELPENDE HAND"!

Het kwam 's maandagsmorgens prachtig uit dat Lorre-Bet er niets voor voelde om met dit barre weer de deur uit te gaan. 't Was nog steeds een witte wereld en bovendien venijnig koud. Er viel nu immers toch niets te verdienen? Nee, de jongens werden bedankt en zij moesten na Kerstmis maar terugkomen. Als zij er tenminste zin in hadden ...

Zo hadden Hein, Jaap en Bart mooi gelegenheid om de beloofde piepers en de kaas op te halen! Maar Lorre-Bet had gelijk: 't was bijna niet te doen op de onbegeenbare landwegen, waar de sneeuw soms 'n halve meter dik lag ...

Toch keerden zij heelhuids terug met een zwaarbeladen slee, die nu z'n gewicht in goud waard was! Kijk,

daar kwamen ook juist de twee Prinsen de Dorpsstraat af met... ja warempel, met een flinke hond aan de lijn!

„In de stad gekocht!” zei Peet trots. „Is ’t geen pracht-beest voor nog geen tien gulden? En hij is waaks ook! Max heet-ie!”

’t Was die middag een hele drukte bij „De Duinfluiter”, maar eindelijk was toch alles voor de uittocht gereed. En nu waren drie trekkers heus geen overbodige luxe! Geweldig, wat was die slee zwaar met de zakken kolen en aardappels, plus nog een hele vracht pakken en pakjes van kruidenier en slager. Gijs was dan ook genoodzaakt om z’n eigen leverantie zelf te dragen: er kon onmogelijk nog meer op de slee!

Nou, daar gingen zij dan: drie man ervoor, twee duwers en Gijs met mevrouw Schreuder, die Max vasthield, erachter. ’t Leek wel een verhuizing!

Wat zou Lorre-Bet opkijken...

Niets vermoedend zat het oudje stil in haar Bijbel te lezen, het enige boek dat zij in huis had. ’t Was er koud en kil — het petoleumstel, waar zij wat eten op gewarmd had, gaf niet veel warmte... Maar zij moest zuinig zijn met het laatste beetje kolen — morgen en overmorgen, als ’t wéér zondag was, zou zij ’t fornuis wel aanmaken. Vandaag maar niet, dat spaarde nog. Vanavond ging zij vroeg naar bed... Zo zat zij, kleintjes in haar wollen omslagdoek gedoken, koud en verkleumd de oude bekende verhalen te spellen...

Wat was dat? Hoorde zij stemmen? Ja, kijk, daar kwamen mensen ’t pad af. En ze hadden een slee bij zich! Waren dat niet... en zij zette haar bril af om beter te kunnen zien.

Ja, dat waren de jongens! En ze zouden ná Kerstmis pas terugkomen...

Niet begrijpend dribbelde zij toen haastig naar de deur en... botste bijna tegen de hoogopgeladen slee aan.

„Afladen, jongens!” commandeerde Hein zonder nadere uitleg. „Die kolen en de piepers voorlopig maar in 't schuurtje!”

En vóórdát Lorre-Bet een woord van protest kon laten horen, werd zij zachtjes door mevrouw Schreuder weer de kamer in geduwd. „'k Zal straks alles wel vertellen, vrouw Berger, gaat u nou maar zitten. Gijs, help jij even die pakjes naar binnen brengen? Ja, allemaal, straks zoeken wij 't wel uit. Nee, die kan petroleum moet naar de schuur.”

En in haar leunstoel gedrukt zag Lorre-Bet sprakeloos toe hoe er steeds meer zakken en zakjes naar binnen kwamen. Wat betekende dat toch? En wat moest die vreemde hond hier in de kamer?

„Hebben we alles, Gijs? Prachtig, dan kan de deur dicht, want de warmte komt er ook niet in! Waar blijft de rest nou?”

Ah, daar kwamen de sjuowers — nu eerst kon mevrouw Schreuder aan Lorre-Bet deze „overval” verklaren. En met enkele woorden vertelde zij van het Smeekschrift, hoe de Edelen ertoe gekomen waren, en wat het resultaat ervan was.

„We meenden dat je een en ander wel goed gebruiken kon, vrouw Berger,” besloot zij. „We beledigen u er toch niet mee, nietwaar? En heb je de nieuwe trekker al gezien? Kom es hier, Max! Kijk, dit is nou voortaan je nieuwe vrouwtje. 'k Hoop maar dat jullie het goed

met elkaar kunt vinden!” lachte zij toen naar Lorre-Bet.

Maar dit was te veel voor vrouw Berger. Al lang had zij tegen haar tranen gevochten, maar nu die hond ook nog...

En met haar hoofd op de oude Bijbel snikte zij 't uit, zó hevig dat de jongens ervan schrokken. Zou ze soms kwaad zijn? Ze ging zo te keer... Maar Barts moeder lei haar hand op de weinige grijze haren. „Kom nou, vrouw Berger, niet huilen. Da's toch nergens voor nodig? Toe, wees nu maar stil. De jongens menen het toch goed met je? Wát zeg je, Bello dood? Welnee, natuurlijk niet, die wordt alleen maar gepensioneerd! Voortaan ga je met twee honden op stap: één ernaast en één eronder!”

Nu bedaarde het snikken wat en nieuwe hoop gloorde in haar doffe ogen. „Måg dat wel?” vroeg ze, nog ongelovig.

„Welja, waarom niet? Al wou je er tien meenemen! En kijk es, wat een lief beest die Max is, hij wil je een poot geven. Is 't nou weer goed?”

't Oudje knikte verheugd, wou toen een bedankje stamelen.

„Geen bedanken,” onderbrak mevrouw Schreuder. „We gaan 't hier eerst es lekker warm stoken, jongens! En dan lusten jullie zeker wel een fijne kop thee, is 't niet?”

De aanmaakhoutjes in 't fornuis lagen al klaar voor morgen. Bart ging van de nieuwe kolen scheppen — en spoedig begon 't al warmer te worden in de kleine ruimte.

„Ziezo, nu moesten jullie eens optrommelen, jongens! Wij gaan de boodschappen inruimen en dan zitten

jullie overal in de weg! Hier is konijnevoer, Peet, ga eens kijken hoe je beesten 't maken en zoek meteen vast een plaatsje voor Max. Als de thee bruin is, roep ik jullie wel!"

Samen bleven zij over en dat was juist de bedoeling van mevrouw Schreuder. Want zij had wel gezien hoe Lorre-Bet zich zat te verbijten om niet opnieuw te gaan huilen. Schaamde zij zich voor de jongens om haar armoe?...

„Je moet 't goed begrijpen, vrouw Berger. Wij komen je vanmiddag geen footje brengen. Helemaal niet. Wat de jongens nu gedaan hebben, is niets anders dan plicht. 'n Plicht die God ons oplegt, om voor onze naaste te zorgen. Dat staat toch ook in je Boek?"

Stotterend en snikkend vertelde Lorre-Bet toen van haar ongeloof en opstandigheid tegen God. Wat had zij 't gisteren en vanmorgen te kwaad gehad, zo moederziel alleen, koud en bijna zonder eten in huis... Zij had wel gebeden, gebeden, maar God was zover weg geweest. En urenlang was het Boek gesloten gebleven...

Ziezo, 't was eruit — 't was haar éven te veel geweest na al die opstandige gedachten — mevrouw begreep haar toch wel?... Nu was alles tòch weer goed — en bedrijvig hielp zij mee om de levensmiddelen weg te bergen. Wat een voorraad, wat een voorraad, wel voor een jaar genoeg, meende zij! En dan nog zoveel kolen en aardappelen! 't Leek haar een ongekende heerlijkheid: voorlopig geen zorg te hebben voor 't eten, voorlopig geen kou meer lijden...

„Hallo! De thee staat klaar!" galmde mevrouw Schreuder.

En daar waren ze, alle zes! Ha, hier was 't lekker warm!

„Hoe maken je konijnen 't, Peet?”

„Goed, mevrouw, 'n beetje mager! Maar ik zal voortaan iedere week wel een zakje voer brengen, als 't goed is.”

„En Max en Bello kunnen 't best samen vinden,” wist Hein. „Ze zijn helemaal niet kwaad op elkaar! Maar 't hok is te klein voor twee en in de schuur kan-ie niet!” Een nieuw probleem, dat echter werd opgelost door de afspraak dat zij donderdagmorgen een nieuw hok zouden timmeren. Dat van Bello kon dan ook meteen onderhanden genomen worden, want 't was niet te best meer. En tot zolang ging Max wel mee naar het Jagershuis.

Lorre-Bet zat stil te glunderen bij deze ongekeerde bedrijvigheid in haar huisje. Wat was 't heerlijk, die rumoerende schelle jongensstemmen om haar heen, hun plannen te horen en hun blijе gezichten te zien. Wat voelde zij zich nu plotseling rijk, oneindig rijk...

Vóór zij van een tweede kop thee-met-een-brok gingen genieten, werd de lamp aangestoken. Ha! dat was gezellig, dit warme gele petroleumschijnsel — heel wat anders dan 't koud-witte elektrische licht van thuis.

Zij bleven nog wat nababbelen, maar langzamerhand werd 't toch tijd om te gaan. Mevrouw Schreuder had nog meer te doen voor 't kerstfeest.

„Heb je nu niets meer te wensen, vrouw Berger? Is 't goed als we morgen of overmorgen nog eens aanlopen? Dan zit je niet zo alleen die twee dagen. Of zal Bart morgen een mooi boek brengen om te lezen?”

„k Heb 'ier een Boek,” zei ze simpel. „Da's me genoeg. Maer, maer...”

„Nou, zeg 't maar gerust,” moedigde mevrouw aan, die zag dat 't oudje nog iets op 't hart had. Maar Lorre-Bet zweeg weer, wou hun toen een hand geven.

„Toe, zeg 't nou. Wat is er dan nog?”

„'k Zou... 'k zou zo 'eel graag nog es ien keertje in de karke kommen mit de Karsemis.” 't Hoge woord was eruit...

En plots kwam er een nieuwe tranenvloed — al het opgekropte leed van jaren eenzaamheid brak zich nu baan in dit wilde snikken.

„Ga alvast maar vooruit, jongens, ik kom zo. Maar niet verder dan de straatweg, hoor, want ik durf niet alleen!”

Weer waren zij samen en nu bekende Lorre-Bet haar verdriet en verlangen in korte afgebroken zinnen. Voor 't éérst vertelde zij aan iemand wat de mensen haar, jaren en jaren geleden, hadden aangedaan: haar uitgelachen toen zij in de kerk kwam... Nooit had zij nadien een voet in Gods huis durven zetten, bang om zelfs daar bespot te worden, misschien wel weggejaagd... Vandaar ook haar onwil om de dominee of de diakenen te ontvangen... Maar ook vertelde zij van haar verlangen, iedere zondag weer, als de kerkklokken zo nodend luidden. En met feestdagen, vooral met Kerstmis, was die hunkering sterker dan ooit. Toch durfde zij niet en zij bleef thuis, troost zoekend in haar Boek...

Mevrouw Schreuder schrok van deze bekentenis, nauwelijks verstaanbaar in het platte Sanddorpse dialect. Wat ze niet verstaan kon, begréép ze echter. En meteen stond haar besluit vast.

„Morgen gaat u met ons mee naar de kerk! Daar is niemand die je uitlacht of bespot. En er is nog nooit iemand

weggejaagd uit de kerk, nog nooit! Bovendien, ik geloof dat de mensen de laatste tijd 'n beetje anders over u denken. Dat heb je aan de jongens te danken, vrouw Berger! Maar we spreken af: morgen om kwart over negen zijn ze hier met de slee. En nou niet huilen meer, zo is 't toch weer goed, hè?"

„Jae, jae,” mummelde het vrouwtje, „noe is 't weer goed. God zurgt veur z'n skepsels, veur mien ook. Wie had dat nou 'edocht vanmerge?"

„Blijf maar binnen, hoor, ik kom er wel uit. Dus tot morgenochtend, hè? Niet thuisblijven, hoor. Dáág!"

Weg was ze en Lorre-Bet bleef weer eenzaam. Zodra 't echter stil werd buiten, vouwde zij haar kromme knokige vingers boven 't Boek en prevelde wat simpele dankwoorden, die niemand hoorde. Niemand dan God alleen, die óók voor Lorre-Bet een zorgzame Vader in de hemel wou zijn...

Het zestal stond geduldig op de straatweg te wachten en nu was 't natuurlijk mevrouw Schreuder, die niet hoefde te lopen. Fijn, zo ging 't lekker vlug over de krakende sneeuw!

Maar vóór zij afscheid namen, vertelde zij hun de afspraak voor morgenochtend.

„Da's toch zeker goed zo? Ik reken erop dat 'n paar van jullie haar gaan halen, hoor. Lopen kan ze niet met die sneeuw!"

„Hoeft ook niet," verklaarde Hein. „We gaan toch zeker allemaal, jongens? Bart, morgen om negen uur zijn we bij je, zorg dat je wakker bent!"

„Daar zal 't niet aan mankeren, hè moeder? Met Kerstmis zijn we altijd vroeg op!"

En vol verlangen naar de komende kerstmorgen gingen

de Edelen die avond slapen. Wat was 't vandaag een fijne dag geweest!

XII. HET KERSTFEEST VAN LORRE-BET.

Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

Ja, Lorre-Bet hoorde 't wel hoe de klok de mensen naar de kerk riep. Van blijdschap had zij vannacht haast niet geslapen en veel te vroeg zat zij nu in haar leunstoel gedoken, wachtend op de jongens. Kom, zij moest alvast de muts ook maar opzetten, dan kon zij direct mee als zij kwamen. En zenuwachtig speldde zij haar witkanten boerenmuts op de grijze haren. Hoe lang had die nou tussen de lakens gelegen? Was 't twintig of dertig jaar — misschien nog langer?... Jammer, dat-ie zo geel geworden was, maar zij kon toch ook niet met dat lelijke zwarte kapje-van-alledag naar de kerk? 't Zou trouwens helemaal niet passen bij al die beste spullen, die zij nu — na jarenlange rust in de kast — had aangetrokken...

Ziezo, dat was klaar — nu maar weer wachten. En voor de tweede keer al vandaag las zij, langzaam en moeilijk, de oude geschiedenis uit Lucas 2. Bijna driekwart eeuw geleden kon zij die al uit haar hoofd opzeggen, zonder fouten, zonder haperen. Toen was zij nog een schoolmeisje en nu... Nu zat zij hier, moe en afgewerkt, oud en alleen, na jaren van hopeloze eenzaamheid. Nee, niet eenzaam en alleen! Want haar Bijbel had zij toch altijd gehad en God... God had haar nóóit alleen gelaten, ook niet toen 't zo èrg donker geworden was in haar leven. Had niet ditzelfde verhaal van Jezus' komst op aarde haar iedere kerstmor-

gen weer nieuwe kracht gegeven, jaar in, jaar uit? Maar nu — nu was 't toch nog anders. Want vandaag luiden de klokken ook voor háár, voor Lorre-Bet. Vanmorgen ging zij óók naar de kerk. Als de jongens haar nu maar niet vergaten...

Stil, hoorde zij gerucht buiten, stemmen? Ja, daar waren ze alle zes, mèt de slee. Dus *nu* ging 't gebeuren, waar zij jaren naar verlangd had...

Vijf minuten later gleed zij, als een prinses uit 'n sprookje, over de witte stille straatweg — de zes Edelen als het ere-escorte om haar heen. Wat een feest! Bij „De Duinfluiter” stond mevrouw Schreuder hen op te wachten en gezamenlijk ging 't nu de lange Dorpsstraat af. Hier werd 't al drukker — overal kwamen de mensen naar buiten en allemaal stapten zij dezelfde richting uit, langzaam en bedaard als iedere zondag. Maar wat zij níet elke zondag zagen, was de slee met het bekende clubje erbij. En was dat... was dat Lorre-Bet niet, die daar zo triomfantelijk door de Dorpsstraat gleed? Ja, beslist, ze wàs 't, al zag zij er nu zo heel anders uit met die antieke witte muts op. Toch lachte niemand om die vreemde optocht, omdat de mensen begrepen...

Lorre-Bet zag echter niets van die verwonderde ge-

zichten. Strak staarde zij naar het wijzende spitsje van de kerktoren — dáár ging zij heen. Nu waren zij er haast...

„Stop!” beval Hein, en vlak voor het inrijhek hield de equipage stil. „Zo, voorzichtig uitstappen maar, want 't is glad.”

Bart en zijn moeder hielpen haar uit de slee en voetje voor voetje ging 't toen, arm in arm, het glooiend kerkpad op.

Hoor! wat was dat? Plots begonnen de klokken daarboven hun feestelijk lied weer te zingen. Bim-bam-kom! Bim-bam-kom!

„Jae, jae, ik kom ook,” prevelde zij onverstaanbaar. „'k Bin d'r al, stil maer, 'k bin d'r al.”

Maar de klokken zwegen niet! Natuurlijk niet, er moesten nog méér mensen geroepen worden voor 't feest van vandaag!

Nu wàs zij er en 'n ogenblik dacht Lorre-Bet dat haar oude hart stilstond, overweldigd door dit gebeuren, waarnaar ze zoveel jaren gehunkerd had. De kerk... het oude bekende kerkje met z'n banken, z'n preekstoel en 't orgel daarboven.

„Heur, heur!” stamelde zij. „'t Urgel speelt.”

„Ga maar mee, je kunt wel bij mij in de bank zitten,” fluisterde mevrouw Schreuder en trok haar langzaam mee door 't middenpad. Dicht bij de kansel vonden zij toen een plaatsje, Lorre-Bet veilig tussen Bart en z'n moeder in, terwijl de overige Edelen zich door de kerk verspreidden: de meesten bij hun ouders. Straks bij de uitgang vonden zij elkaar wel weer!

Zacht speelde het orgel en langzaam vulde de kerk zich met feestelijk gestemde mensen. 't Was immers kerstfeest en wie zou dàn niet blij zijn! Maar niemand was zo ver-

heugd als 't oude vrouwtje, daar vooraan, met die vergeelde muts op...

't Deerde haar niet dat zo hier en daar verwonderd haar naam gefluisterd werd — zij hoorde 't trouwens niet eens. Zij zat maar stil voor zich uit te staren en genoot, genoot als geen ander van de tere fijne orgelmuziek. Oude bekende klanken waren het — kerstliederen, die zij als kind thuis gezongen had — hoor... dat was „Nu sijt wellecome”, dat weer overging in het „Komt allen te zamen”. En zonder geluid zat zij mee te zingen, ook al kende zij de woorden niet meer...

Nu zweeg het orgel, het geroezemoes verstomde en statig kwam de kerkeraad binnengestapt, gevolgd door de predikant. De dienst was begonnen...

Behulpzaam had Bart de aangegeven psalm al opgezocht en 't kerkboek open voor z'n buurvrouw klaargelegd. 't Was echter niet nodig geweest — lezen kon zij hier toch niet en bovendien... zij had het zingen afgeleerd in deze jaren van eenzaamheid. Maar in haar *hart* zong zij tòch mee, luider en blijer dan iemand anders misschien!

't Was alles één feest voor haar deze morgen, àlles, het zingen, het bidden en het luisteren. En al drupte er onder het gebed ongemerkt een traan op haar kromme saamgevouwen vingers — 't was geen traan van verdriet of angst. Integendeel... nu dominee preekte over het „Vreest niet” van de Engelen, hoefde ook *zij* niet bang meer te zijn. Dat gold immers óók voor haar, al was zij oud en arm?...

Instemmend zat zij dan ook te knikken toen de predikant erop wees hoe het Christuskind niet in een koninklijk paleis geboren was, maar in een armelijke

stal. En arm waren Zijn ouders, arm de herders, die Hem aanbaden. „Zo is het vandaag nóg, gemeente,” zei dominee met nadruk. „De Here Jezus wil nog steeds komen bij iedereen, die in Hem gelooft en daarvoor hebben we geen groot huis of veel geld nodig. Hij wil alleen ons *hart* en daarom kan Hij ook bij de allerarmsten een woning vinden. Dan doet 't er niet toe of we jong zijn of oud”...

Knikte hij nu in háár richting of verbeeldde zij 't zich?...

Veel te vroeg naar haar zin sprak hij het Amen uit — wat haar betrof, had hij gerust nog een uurtje door kunnen gaan! Maar nu gingen zij zingen en ook dát was heerlijk. 't Deed er immers niet toe dat zij de woorden vergeten was — de melodie van de oude vertrouwde zangen kende zij nog goed. Dat was voor haar voldoende. En wéér slipte er onder het dankgebed zo'n verraderlijke traan naar beneden. Gelukkig dat niemand 't zag...

De slotzang verzocht dominee staande te zingen en machtig klonk de oude overwinningspsalm door 't kleine kerkje: „Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.” Toen *moest* Lorre-Bet wel meezingen en vals en beverig zette ook zij het danklied in. Maar vóór zij aan 't eind was, moest de zakdoek er weer bij komen...

Zo wachtte de gemeente de zegen af, stil en eerbiedig staande voor Gods aangezicht. En ontroerend klonken de eeuwenoude woorden van de kansel: „De Here zegene u en Hij behoede u...”

Ook mij! flitste 't door Lorre-Bet heen. Gezegend en behoed had Hij haar, al deze jaren door — genadig

was Hij haar geweest — vrede had Hij haar gegeven...

Zacht speelde het orgel even na — toen, ineens, zette het, machtig en overweldigend, het Engelenlied in. En de Sanddorpers zongen, nee *juichten* het „Ere zij God!” mee met hun harde ruwe stemmen, die weinig met engelenstemmen gemeen hadden. Maar 't klonk ècht en overtuigend, dit lied van Gods welbehagen in de mensen...

Toen stroomde de kerk langzaam leeg en schuifelde ook Lorre-Bet, als één van de laatsten, tussen Bart en z'n moeder naar de uitgang. Kijk, het „rijtuig” stond al voor, ze kon zó instappen! En even later gleed zij weer, tussen drommen kerkgangers door, de Dorpsstraat af. Richting: „De Duinfluiter”!

Maar wat deden de jongens nu? Zij stuurden daar de slee 't hek binnen, de voortuin door en... „Uitstappen, dame!”

„Wat noe? 'k Mot toch naer 'uus!”

„Niks ervan!” vond mevrouw Schreuder. „We drinken eerst samen koffie en — als u er tenminste zin in hebt — blijf je verder vandaag bij ons. 'k Heb er met 't eten al op gerekend! Nou?”

't Voorstel lokte haar wel aan — en dus zat ze niet veel later van een heerlijk vers „bakkie” te genieten!

Nog nooit had Lorre-Bet zó'n kerstfeest beleefd als vandaag. Eerst de kerkdienst vanmorgen, waarvan zij nòg niet wist wat 't mooiste geweest was: het bidden, het zingen of het luisteren. En toen de heerlijke dag in dit gezellige huis, de dag met z'n onverwacht slot. Want... tegen donkeren kwamen ook de vijf andere Edelen, de suitedeuren gingen open en daar... daar

stond een kleine kerstboom in volle heerlijkheid stil te glanzen!

Lorre-Bet, in haar makkelijke stoel gedoken, wist werkelijk niet wat ze zag — nog nooit had zij een echte brandende kaarsenboom van zó dichtbij aanschouwd. In haar jeugd was zo iets immers nog onbekend...

Nu mocht zij er echter vlakbij zitten en genieten van het beweeglijk spel van de flakkerende vlammetjes. Maar... behalve de gastvrouw zelf, was zij de enige die zat! Want de rest stond in een halve cirkel om 't orgel, waarop mevrouw Schreuder gedachteloos wat melodieën fantaseerde. Even zweeg de muziek — toen zette zij in met haar heldere sopraan. En zes zuivere jongensstemmen vielen haar bij.

Maar diep ontroerd sloot Lorre-Bet haar oude ogen, nu die wondere herinnering uit haar kinderjaren door de kamer ruiste — het oude, oude kerstlied dat zij nóóit vergeten was: „Stille Nacht, heilige Nacht”. Wat was dát mooi...

't Bleef echter niet bij dit ene prachtige lied. Want als mevrouw Schreuder eenmaal voor 't orgel zat, wist zij van geen ophouden. En... niemand die dat spijtig vond!

Het oude vrouwtje bij de kerstboom genoot echter nog 't meest, al zei ze geen woord. Dromerig liet zij alles over zich heen gaan, starend in de dansende vlammetjes en luisterend naar de bekende of onbekende, maar altijd mooie zoete kerstliederen. Wat zou zij nu graag mee willen zingen... Maar nee, dat ging immers niet — haar oude gebarsten stem zou àl te belachelijk klinken bij het klare geluid van mevrouw Schreuder en de donkerder jongensstemmen. Luisteren maar, luisteren en... genieten.

„Ziezo, nu eerst even pauzeren,” meende de gastvrouw en klapte het orgel dicht. „Hebben jullie zin om naar een kerstverhaal te luisteren? Bart heeft er danig op gestudeerd de laatste dagen! Kom, dan gaan we gezellig om de haard zitten. Nee, niet allemaal stijf op 'n stoel, d'r zijn kussens genoeg!”

Fijn, voorlezen! En Bart kòn 't, dat wisten ze wel van school. De „spreker” werd een extra-kaars bijgeschoven, de koekjesschaal ging nog één keer rond en nu — luisteren!

Bart had een mooie spannende kerstvertelling ontdekt en hij had vast niet over gebrek aan belangstelling te klagen. Integendeel — bij 't warm-gele kaarslicht zaten zij, als muizen zo stil, te luisteren — alle zeven. 't Ging over jongens die op zee waren en met Kerstmis niet naar huis konden doordat hun schip op een rots gelopen was — een angstig avontuur dat tòch nog goed afliep...

't Was ongemerkt laat geworden en mevrouw Schreuder ontdekte met schrik dat 't al bij zeven was. Dan maar vlug de laatste verrassing! Zij verdween naar de keuken en kwam terug met... twee grote volle schalen.

„Asjeblieft, voor de liefhebbers! We zullen maar niet officieel aan tafel eten, zó is 't veel knusser, hè? Dit zijn appelbeignets en op deze schaal liggen klaargemaakte boterhammetjes. Bart, geef jij alvast even door. Nee, eerst onze gast natuurlijk! Eet smakelijk!”

En daar ontbrak 't niet aan. Vooral de verse knappende appelbeignets vonden gretig aftrek en om de laatste zou gevochten zijn als mevrouw Schreuder niet beslist had dat *die* voor vrouw Berger bestemd was. Geen kruimel bleef er over en tot slot ging toen de

schaal met noten nog rond. Maar dat was ook 't laatste — nu *moesten* ze opbreken. Want de gastvrouw was onverbiddelijk:

„'t Is voor jullie ouders ook niet leuk, als je op kerstavond ontbreekt en bovendien — onze gast moet hoog nodig naar huis! Of blijf je vannacht soms hier? 't Kan best hoor, er zijn bedden genoeg!”

Maar, al kostte 't Lorre-Bet even moeite om afscheid te nemen van deze warme lichte kamer — tòch ging ze nu liever naar haar eigen huisje. Dáár kon zij deze onvergetelijke kerstdag nog eens rustig overdenken en... haar God ervoor danken...

't Sprak vanzelf dat de hele club haar wegbracht en onder belofte dat zij morgen om kwart over negen weer afgehaald werd, lieten zij haar alleen. En toch niet alleen. Want in de stilte van de duinen vierde Lorre-Bet toen haar eigen simpele kerstfeest, alleen met het Christuskind, dat komen wou ook bij de allerarmsten...

Helaas was 't tweede kerstdag lang zulk mooi weer niet als de vorige dagen. De wind zat in de zuidwesthoek en er hing een dikke mist, die zich soms verdikte tot een fijne regen. Maar prompt op tijd haalden de Edelen hun „beschermvrouwe” af en opnieuw gleed Lorre-Bet de Dorpsstraat door, alsof zij dit sinds jaren zo gewend was!

En wéér voelde zij zich deze morgen dicht bij God, héél dicht, nu zij in Zijn huis was. Dit mocht en kòn zij niet meer missen en zij nam zich stellig voor om — als 't enigszins mogelijk was — voortaan iedere zondag te gaan. De mensen lachten haar immers niet uit en zij werd toch ook niet weggejaagd uit de kerk?

't Was of mevrouw Schreuder haar gedachten geraden had, want op de terugweg naar „De Duinfluiter” zei ze dat zij in 't vervolg iedere zondag hier op haar wachten zou. Dan konden zij samen verder gaan. En als 't erg slecht weer was, kwamen de jongens haar wel afhalen. Dat beloofden de Edelen graag!

„Tot vanmiddag drie uur!” Met die afspraak ging ieder naar zijn eigen huis om daar „op de koffie” te komen!

In geen geval wilde Lorre-Bet langer blijven — anders was zij met kerstmis helemaal niet thuis geweest! En mevrouw Schreuder begreep haar onuitgesproken verlangen naar stilte en rust. Niet voor niets was zij haast tweentachtig...

Maar óók begreep zij de wens van de jongens om haar gezamenlijk weg te brengen. Zij hadden haar immers gehaald ook en bovendien — nu 't ging dooien, was lopen haast ondoenlijk.

Voorlopig voor 't laatst dus werd zij in de slee geholpen en... „Trekken!” commandeerde Hein. „Daar gaat-ie weer voor niks!” En alsof zij de koningin-zelf was, werd zij keurig tot vlak voor haar „paleis” gebracht!

„Kom d'r nou allemaal nog efkes in,” inviteerde Lorre-Bet. „'k Zel gauw een bakkie thee zetten.”

En terwijl zij een plaatsje op de grond zochten — mevrouw Schreuder op de enige stoel — dribbelde zij bedrijvig door haar huisje en had in een minimum van tijd het „bakkie” klaar. Ha, dat smaakte! Maar de ouderwetse boterbrok niet minder!

„'t Wordt donker, minse! Zel 'k de lamp maer opsteke?”

„Nee, vrouw Berger,” remde Barts moeder haar ijver.

„Wij hebben nog wat kaarsen meegebracht. Zullen we die aansteken? Da's zo fijn, die kaarsverlichting met Kerstmis. En dan blijven we nog éven, als 't goed is tenminste!”

„As 't goed is,” lachte Lorre-Bet flauwtjes. „As 't goed is! Oe bint 'ier toch allemael thuis?”

Ja, zo was het ook eigenlijk, hier waren zij *thuis*, al durfde niemand dat openlijk uitspreken. Wie had een halfjaar geleden kunnen dromen dat de voor iedereen stugge en gesloten Lorre-Bet tegen *vreemden* zo iets zeggen zou? Zij zelf zeker niet...

't Was eigenlijk allemaal zo vanzelf gegaan. Eerst de hulp tegen haar plaaggeesten, toen de inbraak en daarna het Smeekschrift. Maar het mooiste en heerlijkste was toch dit kerstfeest geweest — heus niet alleen voor Lorre-Bet...

't Bleef lang stil in 't kleine kamertje — allemaal hadden zij hun eigen gedachten. En langzaam brandden de kaarsen op... Toen was 't eindelijk Lorre-Bet die de stilte brak en in onbeholpen woorden mevrouw en de jongens bedankte. Zij wisten niet wat deze dagen voor haar betekend hadden, zei ze. Immers — ieder jaar, iedere dag, ieder uur was er één op haar leeftijd en dit... dit kerstfeest kon haar laatste wel geweest zijn... Maar ze was niet bang om voor God te verschijnen, als Hij haar riep. Dan ging zij in vol vertrouwen...

Met een snik brak zij haar laatste woorden af — en weer werd 't stil... Totdat mevrouw Schreuder een wenk gaf die de Edelen begrepen. En ontroerd namen zij afscheid van 't oudje, die het nu even te kwaad kreeg.

„Dag jongens,” prevelde zij. „Dank oe wel veur de

zurge. 't Is de leste tied zo 'eerlijk 'eweest. En... en as ik d'r niet meer bin om veur te zurge, dan bin' d'r nog zoveul andere, die je 'ulp nodig 'ebben. Jullie ben' nog jong en je kan nog veul minse 'elpe. Zalle jullie dat nooit vergete?"

Nee, dat zouden ze nooit, nooit vergeten. En al lag over 'n paar maanden hun Verbond misschien uit elkaar, die belofte aan Lorre-Bet *hielden* zij, dat spraken zij nu al af.

Dan bleef „Het Verbond der Edelen” feitelijk tòch bestaan!

INHOUD

	Blz.
I. Een fijn plan	7
II. Toch geen verloren middag!	19
III. Breken en bouwen	25
IV. Het Verbond der Edelen	38
V. Krijgslist! Wie is Lorre-Bet?	54
VI. Een zwaar toernooi	65
VII. Wie is er in De Burcht geweest?	84
VIII. Het grote avontuur	96
IX. Noblesse oblige — Adeldom verplicht	108
X. Het Smeekschrift der Edelen	123
XI. Toch „De Helpende Hand“!	137
XII. Het kerstfeest van Lorre-Bet	145